

BESTEMMINGSPLAN WINDPARK DEN TOL NETTERDEN

- ☐ concept-voorontwerp
- ☐ voorontwerp
- ☒ ontwerp
- ☐ vastgesteld
- ☐ onherroepelijk

Juli 2013

Windpark Den Tol Netterden

Inhoudsopgave

Toelichting		5
Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding voor het plan	5
1.2	Ligging en begrenzing van het plangebied	5
1.3	Vigerende bestemmingsplannen	6
1.4	Leeswijzer	6
Hoofdstuk 2	De huidige situatie	8
2.1	Ontstaansgeschiedenis	8
2.2	Ruimtelijke en functionele beschrijving	8
Hoofdstuk 3	Beleidskader	10
3.1	EU- en rijksbeleid	10
3.2	Provinciaal beleid	11
3.3	Gemeentelijk beleid	13
Hoofdstuk 4	Planbeschrijving	14
4.1	Doelstelling	14
4.2	Planuitgangspunten	14
4.3	Milieueffectrapportage	16
4.4	Ruimtelijke ingrepen	19
4.5	Landschappelijke effecten	21
Hoofdstuk 5	Omgevingsaspecten	30
5.1	Milieu	30
5.2	Archeologie en cultuurhistorie	37
5.3	Flora en fauna	40
5.4	Verkeer en parkeren	47
5.5	Welstand	48
5.6	Duurzame energieopbrengst	49
Hoofdstuk 6	Waterparagraaf	51
6.1	Inleiding	51
6.2	Beleid	51
6.3	Beschrijving watersysteem	51
6.4	Effect geplande ontwikkelingen	53
6.5	Tabel waterthema's	54
6.6	Vertaling in het bestemmingsplan	55
Hoofdstuk 7	Juridisch bestuurlijke aspecten	57
7.1	Planmethode	57
7.2	Opzet van de regels	57
Hoofdstuk 8	Economische uitvoerbaarheid	62
Hoofdstuk 9	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	63
9.1	Informatiebijeenkomsten	63
9.2	Vooroverleg	63

Bijlage A: MER Windpark Den Tol

Bijlage 1 Ten geleide

Bijlage B: Resultaten overleg ex artikel 3.1.1 Bro

Bijlage 1 Notitie beantwoording vooroverlegreacties

**Bijlage 2 Notitie beantwoording vooroverlegreacties - bijlage memo
provincie**

Bijlage 3 Brieven overleg ex artikel 3.1.1 Bro

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het plan

Een groep lokale agrarische initiatiefnemers en Windunie Development willen samen een nieuw windturbinepark realiseren ten oosten van de kern Netterden in de gemeente Oude IJsselstreek.

Ten behoeve van dit voornemen is Windpark Den Tol B.V. opgericht.

Aanleiding voor het ontwikkelen van een windpark nabij Netterden is in de eerste plaats de exploitatie van het windpark. Daarnaast willen de initiatiefnemers bijdragen aan de algemene doelstelling om de uitstoot van CO₂ te reduceren en het aandeel duurzame energie te vergroten.

Het geplande windpark bestaat uit 10 windturbines die elk een vermogen hebben van circa 3 megawatt (MW), zodat het totale vermogen circa 30 MW bedraagt.

Het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2000, herziening 2002 laat de bouw van de geplande windturbines niet toe. Om dit mogelijk te maken dient eerst het geldende bestemmingsplan te worden aangepast. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in deze aanpassing.

Ten behoeve van dit bestemmingsplan en de vereiste omgevingsvergunning voor de activiteit milieu is een gecombineerd projectMER/planMER opgesteld, dat samen met het bestemmingsplan in procedure wordt gebracht. Het milieueffectrapport Windpark Den Tol is als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd.

1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied

Windpark Den Tol is geprojecteerd ten oosten van de kern Netterden in de gemeente Oude IJsselstreek, tussen de kern Netterden en de buurtschap Wals. Het plangebied ligt globaal tussen de wegen Omsteg en Jonkerstraat, waarbij de meest noordwestelijke turbine ten noorden van de Omsteg is geprojecteerd.

Het gebied kenmerkt zich als een landelijke, agrarische omgeving met verspreid liggende boerderijen en woningen.

De locatie van het geplande windpark is in onderstaande afbeelding globaal aangeduid met een rode ovaal.

Locatie Windpark Den Tol

Het feitelijke plangebied is weergegeven op de verbeelding bij dit bestemmingsplan.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Binnen het plangebied geldt nu het bestemmingsplan Buitengebied 2000, herziening 2002.

Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 26-2-2004 en goedgekeurd op 21-9-2004.

Het plangebied heeft daarin de bestemming 'Agrarisch gebied'. Het geldende bestemmingsplan kent ook een ontwikkelingskaart, waarop is aangegeven welke ontwikkelingen op een locatie mogelijk worden geacht. Op deze ontwikkelingskaart is het gebied waar het Windpark Den Tol is geprojecteerd aangewezen als 'zoekgebied lijnopstellingen windturbines'.

Het geldende bestemmingsplan bevat echter geen directe bouwtitel, afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid voor het bouwen van windturbines. Daarvoor dient het bestemmingsplan eerst te worden aangepast.

1.4 Leeswijzer

De invulling van deze toelichting bestaat uit 8 hoofdstukken. Om een goed beeld te krijgen bij de situatie wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied. Vervolgens wordt kort ingegaan op de beleidskaders die van toepassing zijn op Rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Hoofdstuk 4 geeft de planbeschrijving, bestaande uit de planuitgangspunten met betrekking tot zowel de ruimtelijke als functionele aspecten van het plangebied. Hoofdstuk 5 en 6 behandelen de omgevingsaspecten die van toepassing zijn, waarbij in hoofdstuk 6 expliciet wordt ingegaan op het aspect water. De juridische verantwoording en uitleg bij de regels wordt nader toegelicht in hoofdstuk 7. Als laatste wordt ingegaan op de economische haalbaarheid van het plan in hoofdstuk 8.

Hoofdstuk 2 De huidige situatie

2.1 Ontstaansgeschiedenis

De ontstaansgeschiedenis van Netterden is sterk bepaald door de stuwwal bij Montferland, die in de voorlaatste ijstijd is gevormd en door het stroomgebied langs de Oude IJssel loopt. Hierlangs ontstonden ophogingen van zand (rivierduinen) waarop bebouwing werd gevestigd. Netterden was één van deze vestigingen.

Tevens speelden de Romeinen een belangrijke rol. Zij maakten gebruik van de Oosttak van de Rijn als natuurlijk versterkte grens. Langs deze Oostrijn lieten zij een brede strook kreupelhout groeien met op strategische plaatsen militaire wachtposten. Een van deze wachtposten was gelegen (nabij) waar nu Netterden ligt.

In 1900 zijn de eerste kaarten verschenen waarop verschillende natuurlijke landschapselementen waarneembaar zijn. Deze kaarten laten zien dat het landschap rond Netterden werd gekenmerkt door grote aantallen hagen en bomenrijen, die doorgaans werden gebruikt als perceelafscheiding en veekering. Ook elzensingels en knotbomenrijen kwamen in het landschap veel voor. Het belangrijkste doel van deze landschapselementen was het leveren van hout. Het 'Azewijnsche en Netterdensche Broek' is in tegenstelling tot de overige gebieden rond Netterden, echt een open landschap geweest, waarschijnlijk omdat dit gebied te nat was om als weide te dienen. Hierdoor waren veekerende hagen niet nodig ('Nieuwe hagen in een oud landschap', Bureau Waardenburg, 2010).

De meest ingrijpende verandering in het landschap is de ruilverkaveling in de tweede helft van de twintigste eeuw. Hierbij zijn de perceelvormen rechter gemaakt, waardoor veel hagen en singels zijn gerooid. Het onderscheid in de natte, open gebieden en drogere, gesloten gebieden verdween als gevolg van het moderne waterbeheer.

2.2 Ruimtelijke en functionele beschrijving

De ruilverkaveling in de jaren '70 heeft voor het plangebied geleid tot een forse schaalvergroting.

De verkaveling is nu ruim en rationeel in zijn opzet, waardoor zich hier relatief grote veehouderijen hebben kunnen ontwikkelen. In onderstaande figuur is de landschappelijke structuur weergegeven.

Landschappelijke structuur

Bij de ruilverkaveling zijn verschillende houtsingels en wegbepantingen verdwenen, waardoor het gebied een open karakter heeft gekregen. Alleen de Papenkampseweg en de Lupseweg kennen een enkelzijdige laanbepanting waardoor er ruime zichten zijn over het landschap. Verspreid door het plangebied liggen enkele beplante erven als groene accenten in het verder open gebied.

In de noord oosthoek van het plangebied ligt een klei- en zandwinning. Een deel van deze zandwinning wordt niet langer geëxploiteerd en is opengesteld voor recreanten om er te wandelen. Als er voldoende zand gewonnen is streeft de gemeente naar een landschappelijke inrichting van de oevers en een goede inpassing van de plas in het gebied.

Het dorp Netterden ligt op een oude rivierduin te midden van het lagere, uitgestrekte, en open kleiterras. Het centrum van het dorp wordt gevormd door de kerk en een paar voorzieningen. Het kleine dorp heeft een karakteristiek silhouet, de kerk is van verre zichtbaar. Het oude dorpspatroon is met een hoofdweg, kerkplein, bebouwde straten en een paar boerderijen aan de dorpsrand nog duidelijk herkenbaar.

Het dorp wordt omrand door een zone met een kleinschalig karakter waarin boomgaarden, hagen en weiljes een plaats hebben. Vanuit het dorp bestaat er nauwelijks zicht over de omliggende landerijen.

In het open broekgebied waar het plangebied onderdeel van uitmaakt staan verschillende boerderijen en ook een enkele woning. De boerderijen staan los van elkaar, veelal aan de wegen maar soms ook in het veld. Bij de ruilverkaveling is een aantal boeren in het gebied geplaatst.

Aan de oostzijde, op de overgang naar de Oude IJssel liggen de buurtschappen Wals en Wieken met veel verspreid staande bebouwing.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 EU- en rijksbeleid

Duurzame energie (algemeen)

Eén van de doelstellingen van het nationale (en internationale) milieubeleid is het beperken van de uitstoot van broeikasgassen, zoals kooldioxide (CO₂). De energiesector is in Nederland verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. De investering in duurzame energie heeft naast het reduceren van broeikasgassen als neven doel om de kwetsbaarheid van de Nederlandse energievoorziening te beperken door deze minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse elektriciteitsvoorziening betekent een forse inspanning. Het huidige kabinet heeft voor wat betreft de doelstelling op het gebied van duurzame energie aansluiting gezocht bij de taakstelling die in Europees verband is geformuleerd. Deze EU-taakstelling voor duurzame energie bedraagt voor Nederland 14% van het finale energiegebruik in 2020. Vertaald naar de door Nederland gehanteerde systematiek komt dit neer op 17% vermeden primaire opwekking; met andere woorden: 17% van de in Nederland opgewekte energie dient in 2020 uit een duurzame bron afkomstig te zijn, zoals bijvoorbeeld de wind of de zon als bron.

Windenergie

Windenergie op land speelt een belangrijke rol bij het behalen van de doelstellingen op korte termijn, omdat deze categorie vergeleken met andere duurzame opties relatief kosteneffectief is en ook significant kan bijdragen aan het realiseren van de doelstelling voor duurzame energie.

In 2020 dient 6.000 megawatt (MW) vermogen aan windenergie op land gerealiseerd te zijn. Anno 2011 is ongeveer 2.200 MW aan windenergie gerealiseerd.

Energie van windturbines op land is op dit moment één van de belangrijkste vormen van duurzame energieproductie in Nederland. De rijksoverheid beaamt dit en heeft in haar beleid en doelstellingen een belangrijke rol voor windenergie opgenomen.

Enkele belangrijke redenen die de rijksoverheid noemt zijn:

- Nederland is vlak en het waait er vaak. Dit maakt ons land zeer geschikt voor windenergie. In 2011 komt 4,4% van alle elektriciteit in Nederland uit Nederlandse windturbines. De overheid wil dat in 2020 14% van onze energie uit duurzame bronnen afkomstig is. Daarvoor is 30% duurzame elektriciteitsproductie nodig. Windenergie kan bijdragen om deze doelstelling te halen. De capaciteit van windenergie moet de komende jaren nog fors omhoog om deze doelstelling te halen.
- Het opwekken van elektriciteit met windturbines is een relatief goedkope vorm van duurzame energie. Windenergie is nog wel duurder dan elektriciteit opgewekt met fossiele brandstoffen, zoals gas en steenkool.
- Het kabinet Rutte II heeft veel aandacht voor windenergie op land. Dit is goedkoper dan bijvoorbeeld energie van windturbines op zee of zonne-energie. Windenergie

past dus goed in het doel om in 2020 14% duurzame energie te produceren.

Het kabinet Balkenende IV heeft met het Nationaal plan van aanpak Windenergie (2008) aangegeven welke koers Nederland de komende tijd gaat varen op het gebied van windenergie. Eén van de punten uit het plan van aanpak ter stimulering van windenergie is het versnellen van de ontwikkeling van pijplijnprojecten, ofwel concrete initiatieven die in verschillende stadia van ontwikkeling zijn. Tevens geeft het rijk aan dat men zich meer richt op bundeling van projecten op zorgvuldig gekozen locaties, concentratie van windenergie. Om deze bundeling en versnelling vorm te geven worden door provincies in hun omgevingsplannen locaties aangewezen waar windenergie (geconcentreerd) kan worden gerealiseerd. De locatie van windpark Den Tol is in meerdere beleidsdocumenten aangewezen als geschikt voor windenergie.

3.2 Provinciaal beleid

De provincie Gelderland heeft in 2005 een Structuurvisie (Streekplan 2005) opgesteld, waarin de locatie aangeduid is met 'Zoekzone windenergie'. De provincie Gelderland heeft voorts in het kader van de Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie (BLOW) als doel gesteld om in 2010 ten minste 60 MW voor Gelderland te realiseren en dit daarna verhoogd tot 100 MW. Dit doel heeft zij bijgesteld tot 140 MW in 2015 (Gelders Klimaatprogramma, 2008). De opvolger van het klimaatprogramma is het programmaplan voor energietransitie 'Werk met eigen energie' (april, 2012). Hierin heeft de provincie haar doelen geformuleerd om in 2050 energieneutraal te zijn. Daarbij gaat ze uit van 14% hernieuwbare energie in 2020 en een specifieke doelstelling voor windenergie. In november 2011 is er 36 MW gerealiseerd.

Provinciale Staten hebben op 26 september 2012 de provinciale doelstelling voor windenergie verhoogd naar 210 MW in 2020. Deze doelstelling vormt een onmisbare bijdrage aan de generieke doelstelling van het rijk (6000 MW wind op land) en is vastgelegd in afspraken met het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het rijk (afspraken over wind op land met IPO, brief van minister Kamp aan de Tweede Kamer van 31 januari 2013).

Gezien het verschil tussen het gerealiseerde vermogen en het doel voor 2015/2020 dienen er nog inspanningen te worden verricht om het doel te kunnen halen.

Er zijn diverse plannen voor windparken in voorbereiding in Gelderland, maar de ervaring leert dat uiteindelijk niet al deze plannen doorgang zullen vinden. Het onderhavige initiatief kan dus bijdragen aan het dichterbij brengen van het realiseren van de provinciale doelstelling voor windenergie.

De structuurvisie van de provincie Gelderland uit 2005 geeft tevens specifieke zoeklocaties voor windenergie aan, op basis van milieuargumenten. Het plangebied van Windpark Den Tol valt binnen een dergelijke zoeklocatie.

De provincie ziet voorlopig af van het gebruik van inpassingsplannen om windparken te realiseren als gemeenten niet willen meewerken aan realisatie van windenergie binnen hun gemeentegrenzen en zo de provinciale doelstelling te halen van 210 MW in 2020. De provincie gaat uit van het halen van de doelstelling voor windenergie op basis van vrijwilligheid (Statennotitie "Beantwoording motie 18 'windenergie, energie uit biomassa en zonne-energie'", 2010-007726, 8 november 2010). Daarbij worden de huidige aangewezen zoekgebieden voor windenergie in het streekplan uit 2005 als uitgangspunt gehanteerd maar wordt ook gekeken naar extra locaties.

De provincie is van plan om in 2013/2014 een omgevingsvisie te maken, waarin ook zal worden ingegaan op windenergie. Deze omgevingsvisie wordt momenteel opgesteld in nauwe samenwerking met Gelderse actoren.

Aandachtspunt is de status van de locatie van windpark Den Tol als Landbouwontwikkelingsgebied (LOG), conform het Streekplan/Structuurvisie uit 2005. Een landbouwontwikkelingsgebied is volgens de wet een ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat landbouw dat geheel of gedeeltelijk voorziet, of in het kader van de reconstructie zal voorzien, in de mogelijkheid tot uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij. Hiermee is ook de doelstelling geformuleerd, die in deze gebieden gerealiseerd moet worden.

In de Structuurvisie wordt voor het beleid ten aanzien van landbouwontwikkelingsgebieden verwezen naar het reconstructieplan. In het reconstructieplan is het volgende opgenomen over windenergie in landbouwontwikkelingsgebieden: "Het oprichten van windmolens in een landbouwontwikkelingsgebied, anders dan bij individuele bedrijven, is slechts mogelijk als blijkt dat de locatie geen strijdigheden opwerpt met nieuwe doelstellingen van het gebied. De mogelijkheden voor molens bij individuele bedrijven blijven ter toetsing aan het op enig moment vigerende beleid van bestemmingsplan en streekplan."

Het beleid voor het landbouwontwikkelingsgebied Azewijnse Broek is in 2009 door de gemeenteraden van Montferland en Oude IJsselstreek vastgelegd door de "Gebiedsvisie Landbouwontwikkelingsgebied Azewijn" vast te stellen. In de visie is vastgelegd dat er in het LOG Azewijn vestigingsruimte is voor maximaal 15 nieuwe intensieve veehouderijen. Deze gebiedsvisie heeft de basis gevormd voor het in 2010 vastgestelde bestemmingsplan "Thematische herziening Landbouwontwikkelingsgebied Azewijn (LOG Azewijn)". In dit bestemmingsplan is uitgegaan van maximaal 8 nieuwe intensieve veehouderijen in het deel van het LOG Azewijn, dat op grondgebied van Oude IJsselstreek is gelegen. In de aangewezen gebieden voor nieuwvestiging vallen er al locaties voor nieuwvestiging af, omdat deze niet kunnen voldoen aan de voorwaarden in de visie en bestemmingsplan, o.a. afstand tot nabijgelegen bestaande agrarische bedrijven of woningen. Door de milieucriteria behorende bij de windmolens zullen er nog enkele mogelijke locaties voor nieuwvestiging afvallen, maar gezien de grootte van het LOG Azewijnse Broek zullen er nog voldoende mogelijkheden overblijven om aan het aantal van 8 nieuwvestigingslocaties te kunnen voldoen. Echter het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan "Thematische herziening Landbouwontwikkelingsgebied Azewijn" is in 2012 door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd, omdat het aantal van 8 nieuwvestigingen niet is verankerd in de regels van het bestemmingsplan.

Inmiddels is door de provincie Gelderland de ontwerp-omgevingsvisie vastgesteld. Daarin wordt gesteld, dat er geen ruimte meer is voor nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven in landbouwontwikkelingsgebieden. Alleen afronding van lopende verplaatsingsgevallen is aan de orde.

Bij de gemeente Oude IJsselstreek is slechts één aanvraag ingediend voor nieuwvestiging van een intensieve veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied Azewijnse Broek, namelijk voor een vleesvarkenshouderij aan de Laarstraat in Vethuizen, buiten het plangebied van dit bestemmingsplan.

Geconcludeerd wordt, dat er door de komst van de windmolens van Windpark Den Tol geen lopende initiatieven of bestaande initiatieven voor nieuwvestiging van een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf worden belemmerd. Als gevolg van de genoemde beleidswijzigingen van de provincie Gelderland zal er ook geen sprake meer zijn van nieuwe initiatieven. Derhalve conflicteert de voorgenomen bestemmingsplanwijziging van Windpark Den Tol niet met het LOG-beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

De gemeente Oude IJsselstreek voert een ambitieus klimaatbeleid. Zo onderschrijft de gemeente het Akkoord van Groenlo uit 2009. In dit akkoord worden overheden, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners opgeroepen om een forse CO₂-reductie van 50% te realiseren en op den duur de Achterhoek volledig zelfvoorzienend te maken met duurzame energie.

De gemeente heeft een beleidskader voor duurzame energie ontwikkeld. Gebruik maken van het potentieel aan windenergie in de gemeente is cruciaal om de ambitie van het akkoord van Groenlo te halen. In het beleidskader "Tijd voor nieuwe energie" is het streven opgenomen om 33 kiloton CO₂ reductie per jaar te halen (vermeden CO₂ uitstoot) voor de windenergiesector in zijn geheel. Het windpark in oprichting aan de Papenkamseweg zal een reductie halen van ongeveer 10,4 kiloton CO₂ per jaar.

In de gemeentelijke structuurvisie staat dat de gemeente de nu bestaande windzoekgebieden uit het provinciale Streekplan 2005 maximaal wil benutten. Ook zal de gemeente open blijven staan voor nieuwe mogelijkheden bij een verandering in ruimtelijk beleid.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Doelstelling

Dit bestemmingsplan maakt de realisatie mogelijk van Windpark Den Tol. Het geplande windpark bestaat uit tien windturbines op een aantal agrarische percelen in het gebied ten noordoosten van Netterden, nabij de grens met Duitsland. De situatie van het plangebied is weergegeven en beschreven in paragraaf 1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied.

Aanleiding voor het ontwikkelen van een windpark nabij Netterden is in de eerste plaats de exploitatie van het windpark. Daarnaast willen de initiatiefnemers bijdragen aan de doelstelling om de uitstoot van CO₂ te reduceren en het aandeel duurzame energie te verhogen.

4.2 Planuitgangspunten

4.2.1 Locatie

De Structuurvisie (Streekplan 2005) van de provincie Gelderland geeft specifieke zoeklocaties voor windenergie aan op basis van milieuargumenten. Het plangebied van windpark Den Tol valt binnen een dergelijke zoeklocatie. De zoeklocaties zijn in een Strategische Milieubeoordeling (vroegere plan-MER) beschreven.

Het plangebied van windpark Den Tol voldoet ook aan de randvoorwaarden die zijn opgenomen in de studie 'Duurzame energie Regio Achterhoek' (2004). Als specifiek naar de vier zoekgebieden wordt gekeken die in het rapport 'Duurzame energie Regio Achterhoek' (2004) worden genoemd in de Achterhoek, dan kan gesteld worden dat andere potentieel geschikte locaties om diverse redenen zijn afgefallen en dat de locatie van windpark Den Tol als een geschikte locatie kan worden aangemerkt.

Ook in een quickscan uit 2000 van WEOM wordt de locatie van Den Tol als geschikte locatie aangemerkt. Uit het collegevoorstel van de gemeente Gendringen uit 2004 blijkt dat op basis van milieu-informatie het plangebied van windpark Den Tol als geschikte locatie voor windenergie kan worden aangewezen. In 2004 was echter de strategie om maar één windturbinepark per cirkel (uit de studie Duurzame energie Regio Achterhoek 2004) te ontwikkelen. Op basis van deze strategie heeft de gemeenteraad van Gendringen in 2004 gekozen voor het ontwikkelen van het windturbinepark aan de Papenkampseweg.

Tussen 2004 en 2011 zijn de doelen voor windenergie veranderd. Anno 2012 is de doelstelling voor windenergie in Gelderland verhoogd ten opzichte van 2005, toen de Structuurvisie (Streekplan 2005) is opgesteld (geen 100 MW in 2010, maar 140 MW in 2015 en 210 MW in 2020). Ook op gemeentelijk niveau is met ondersteuning van het Akkoord van Groenlo de ambitie op het vlak van duurzame energie verhoogd. Dit heeft mede geleid tot het niet meer uitsluiten van een tweede windpark bij Netterden, zoals ook opgenomen in de gemeentelijke structuurvisie 2025 (vastgesteld op 26 mei 2011) en het beleidskader "Tijd voor nieuwe energie" (gemeente Oude IJsselstreek, vastgesteld in juni 2011).

4.2.2 Randvoorwaarden ten aanzien van milieu en omgeving

Het windpark moet voldoen aan verscheidene algemene randvoorwaarden ten aanzien van milieu- en omgevingsaspecten. Er is onderscheid te maken tussen harde randvoorwaarden en richtlijnen. Aan harde voorwaarden zal te allen tijde voldaan dienen te worden (bijvoorbeeld de voorwaarden voor slagschaduw en geluid). Van richtlijnen kan gemotiveerd worden afgeweken, maar deze geven wel aanwijzingen (bijvoorbeeld de afstanden tot risicobronnen conform het handboek Risicozonering Windturbines). De belangrijkste algemene voorwaarden betreffen:

Veiligheid

- Minimale afstanden tot (bedrijfs)woningen en gevoelige objecten, alsmede hoogspanningsleidingen en spoorwegen, worden berekend conform het handboek Risicozonering Windturbines (SenterNovem, 2005). Ook wordt getoetst aan de veiligheidsnormen conform de Wijziging milieuregels windturbines (1 januari 2011).
- De beleidsregel van plaatsen van windturbines in, op of over Rijkswaterstaatswerken bepaalt de minimale afstand tot wegen en vaarwegen.
- Door Defensie, Inspectie Verkeer en Waterstaat en Luchtverkeersleiding Nederland worden beperkingen gesteld aan de plaatsing van windturbines, vanwege de veiligheid van de luchtvaart.

Geluid

- Het windpark moet voldoen aan de geluidsnormen, Lden 47 dB en Lnight 41 dB, opgenomen in Wijziging milieuregels windturbines.

Slagschaduw

- Op grond van het activiteitenbesluit Milieubeheer moeten windturbines een automatische stilstandvoorziening hebben indien slagschaduw optreedt ter plaatse van woningen of andere gevoelige bestemmingen, indien de afstand tot aan de woning of andere gevoelige bestemmingen minder bedraagt dan 12 maal de rotordiameter en er gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden.

Flora en fauna

- Het windpark moet voldoen aan de wettelijke bepalingen voor bescherming van soorten, op grond van de Flora- en faunawet.
- Het windpark moet voldoen aan de wettelijke bepalingen voor bescherming van gebieden (en soorten binnen deze gebieden), op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

4.2.3 Type windturbine

In het windpark Den Tol zullen moderne, stille windturbines worden toegepast, volgens de laatste stand der techniek. Dergelijke turbines geven een hoge energieopbrengst. Uitgangspunt is dat het windpark zal bestaan uit 10 (dezelfde) turbines uit de 3 MW klasse. Een keuze voor een concreet type turbine van een bepaalde leverancier is echter nog niet gemaakt; dit gebeurt pas vlak voor het indienen van de omgevingsvergunningaanvraag (bouwen en milieu).

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is een turbine uit de 3 MW klasse met een ashoogte van 139 meter en rotordiameter van 122 meter. Alle thans leverbare modellen in de 3 MW klasse passen binnen deze specificaties en uit het bijgevoegde MER blijkt dat de milieueffecten van een dergelijke turbine vallen binnen de bandbreedte van effecten van het onderzochte referentietype (Vestas V112).

Hoewel fabrikanten met grote regelmaat nieuwe turbintypen ontwikkelen, biedt het bestemmingsplan zo voldoende flexibiliteit bij de uiteindelijke keuze voor een specifiek

turbine type.

4.3 Milieueffectrapportage

4.3.1 M.e.r.-plicht

Een windpark van meer dan 15 MW of meer dan 9 windturbines is m.e.r.-beoordelingsplichtig. Dit betekent dat het bevoegd gezag (in dit geval de gemeente) na beoordeling van de mogelijke milieueffecten kan besluiten dat een project-MER opgesteld dient te worden. Zowel de initiatiefnemers als de betrokken overheden vinden het gewenst om een project-m.e.r. uit te voeren voor het Windpark Den Tol.

Er bestaat voor dit project ook een plicht om een plan-MER uit te voeren. Indien namelijk het bestemmingplan wordt aangepast om een activiteit mogelijk te maken waarvoor een m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht geldt, is voor deze planologische aanpassing het doorlopen van een plan-m.e.r. vereist. Een plan-MER beschouwt de mogelijke milieu-effecten van het bestemmingsplan.

Voor het Windpark Den Tol is een gecombineerd plan- en project-MER opgesteld, dat als bijlage bij dit bestemmingsplan is gevoegd.

Het doel van het MER is om informatie te leveren die het mogelijk maakt om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. In dit geval gaat het om het planologische besluit en de omgevingsvergunning (milieuvergunning). Het MER geeft inzicht in de effecten op het milieu en in dit geval zal het voornamelijk gaan over flora en fauna, geluid, slagschaduw en landschap. In het MER wordt tevens aangegeven hoe eventueel optredende effecten verzacht of teniet gedaan kunnen worden door zogeheten mitigerende maatregelen.

4.3.2 Alternatieven

Op basis van een aantal modellen voor windparken op de locatie, mogelijke hinder voor omwonenden, ecologie en elektriciteitsopbrengst, zijn vier alternatieven ontwikkeld. Het proces omtrent de ontwikkeling van de alternatieven is beschreven in hoofdstuk 5 van het MER, dat als bijlage bij dit bestemmingsplan is gevoegd.

De ontwikkelde alternatieven bestaan uit modellen met windturbines 'aan de wegen', langs de Netterdensestraat en de Jonkerstraat en 'parallele lijnen', met windturbines meer in noord-zuidgerichte lijnen.

Voor elk van deze twee modellen bestaat een variant met een ashoogte van 100 meter en een variant met een ashoogte van 139 meter.

In het MER worden zodoende de volgende vier alternatieven voor het windpark beoordeeld op milieueffecten:

Modellen	Varianten in ashoogte	
	Ashoogte 100 meter	Ashoogte 139 meter
Aan de wegen	Alternatief 1, 8 turbines	Alternatief 4, 8 turbines
Parallele lijnen	Alternatief 2, 10 turbines	Alternatief 3, 10 turbines

Alternatief 1

Alternatief 2

Alternatief 3

Alternatief 4

4.3.3 Voorkeurs alternatief

Op basis van een vergelijking van milieueffecten van de verschillende alternatieven hebben de initiatiefnemers een voorkeur voor alternatief 3. Dit alternatief heeft verreweg de meeste elektriciteitsopbrengst en heeft de minste effecten op ecologie. Hoewel het alternatief minder scoort op de aspecten 'landschap', 'aantal woningen binnen de verschillende geluidscontouren' en 'effect op beschermde gebieden', voldoet het alternatief aan alle wettelijke normen en bepalingen.

Voor een uitgebreide vergelijking van de verschillende alternatieven wordt kortheidshalve verwezen naar het bijgevoegde MER.

Bij realisatie van het voorkeursalternatief zal een aantal mitigerende maatregelen worden getroffen om slagschaduw en effecten op flora en fauna en archeologie te beperken of te compenseren.

Op deze mitigerende maatregelen wordt in Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten nader ingegaan.

Het voorkeursalternatief vormt de basis voor dit bestemmingsplan.

4.4 Ruimtelijke ingrepen

Het plan voorziet in de realisatie van een windturbinepark bestaande uit tien windturbines met een ashoogte van maximaal 139 meter en een vermogen van circa 3 MW per turbine.

Het nieuwe windturbinepark heeft daarmee een totaal opgesteld vermogen van circa 30 MW.

De windturbines worden opgesteld op een aantal agrarische percelen in het gebied ten noordoosten van Netterden. Het windpark bestaat uit twee lijnopstellingen van elk vijf turbines, ongeveer parallel aan het beoogde windpark aan de Papenkampseweg. De locaties van de windturbines zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Locaties van de windturbines

Elke turbine heeft drie rotorbladen en is in de grond verankerd middels een fundament. Dit fundament bestaat uit heipalen en een betonnen fundering van circa 18 bij 18 meter (afhankelijk van het uiteindelijke turbinetype). Rond de turbines zullen geen hekwerken worden geplaatst. Alleen de toegangswegen zullen worden voorzien van een hekwerk.

Elke windturbine is voorzien van een inwendige transformator (naar 10 kV). Vanaf de transformator in de turbine loopt een ondergrondse kabel naar het inkoopstation dat bij het windpark zal worden gerealiseerd, van waar via een ondergrondse kabel de elektrische stroom het landelijke elektriciteitsnetwerk op gaat, waarschijnlijk via het onderstation in Ulf.

Het inkoopstation is een afzonderlijke technische ruimte, vergelijkbaar met een nutsgebouwtje. Hier wordt de elektriciteit die is opgewekt door de windturbines doorgeleverd naar het openbare net. Het inkoopstation, dat een bouwhoogte heeft van 3,5 meter en een oppervlakte van maximaal 40 m², wordt gebouwd op een nader te bepalen plaats binnen de begrenzing van het windpark.

Het tracé van de ondergrondse kabel vanaf het inkoopstation naar het onderstation in Ulf is nog niet definitief bepaald, maar zal zoveel mogelijk bestaande infrastructuur volgen, waarbij een zo kort mogelijk tracé wordt nagestreefd (hemelsbreed is de afstand circa 5 kilometer) en voldoende afstand wordt gehouden tot kwetsbare bestemmingen (woningen, scholen).

Tijdens de bouw van het windpark maar ook in de gebruiksfase moeten de windturbines in verband met onderhoud altijd bereikbaar zijn, ook voor zwaar transport. Elke windturbine wordt daarom via een eigen weg aangesloten op het bestaande wegennet. Deze onderhoudswegen worden circa 4 meter breed en voorzien van halfverharding of gesloten verharding. De onderhoudswegen zijn zo gepositioneerd, dat deze het landbouwkundig gebruik van de agrarische percelen zo min mogelijk belemmeren.

In de bouwfase zullen eerst de wegen en opstelplaatsen worden aangelegd. Vervolgens zullen de fundamenteën van de windturbines worden gebouwd, door in een diameter van

circa 18 meter heipalen te slaan en het fundament te vullen met beton. Daarna zullen de turbinepalen worden geplaatst, waarna de rotor en de turbinebladen worden gemonteerd. De bouw en aanleg van het windpark bestaat naar verwachting een periode van ongeveer een half jaar.

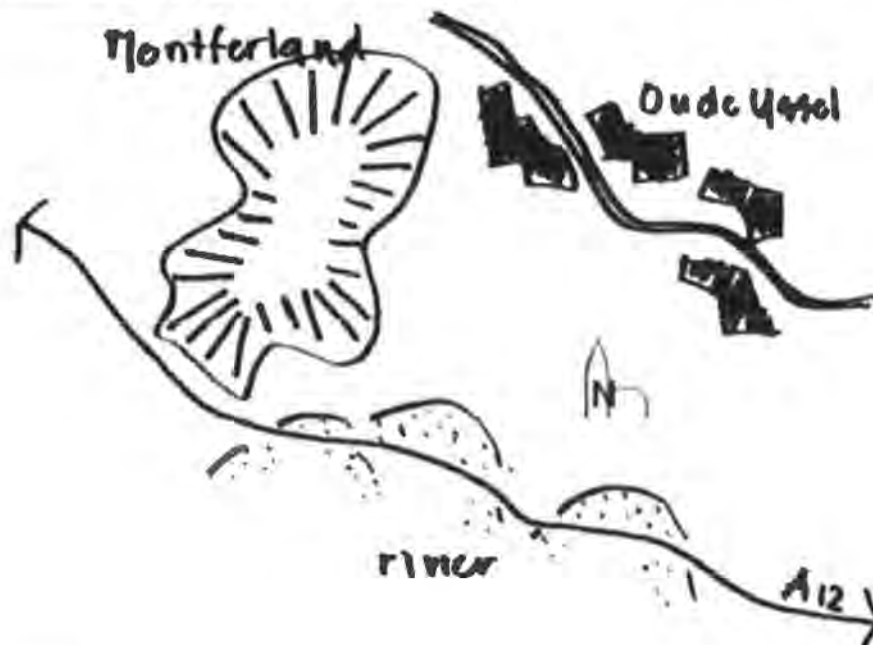
De exploitatie van het windpark heeft een permanent karakter (24-uurs bedrijfsvoering) en is bedoeld voor onbepaalde tijd. De technische levensduur van de windturbines bedraagt minimaal 20 jaar.

4.5 Landschappelijke effecten

Het is evident dat windturbines in het ene landschap beter inpasbaar zijn dan in het andere. Windturbines hebben impact op het landschap. Het zijn nieuwe landschapselementen die in veel gevallen vanaf grote afstand zichtbaar zijn. De constructiegrootte maakt dat ze het landschap overstijgen. Ook hun functie overstijgt de lokale situatie en refereert aan schone energie opwekking vanuit Europese of nationale noodzaak.

Niet iedere locatie is geschikt voor windturbines. Mede in het kader van het streekplan is bekeken op welke locaties windenergieopwekking mogelijk is. De locatie Den Tol is daaruit als één van de zoekgebieden naar voren gekomen.

Het windpark Den Tol is precies gepositioneerd in de openheid tussen de reeks van dorpen langs de Oude IJssel, de beboste heuvels van het Montferland en het nattere gronden langs de Rijn (zie onderstaande figuur).

Landschappen

Er is goede afstemming nodig met bestaande en geplande windparken in de omgeving. Aan de westkant van Netterden, min of meer evenwijdig aan de Papenkampseweg, komt een lijnopstelling van zes turbines, waarvoor inmiddels finale planologische regeling heeft plaatsgevonden in een bestemmingsplan.

In Duitsland staan verschillende turbines in het landschap. Deze turbines staan in

verschillende groepen, er zijn in de loop van de jaren turbines bijgeplaatst. Van een afstand zijn de gekozen opstellingen in Duitsland moeilijk te herkennen. Plannen voor Duitse turbines in de grensstreek met Netterden zijn niet voorzien.

Gekozen is voor een opstelling in twee lijnen, die min of meer evenwijdig aan het park Papenkampseweg zijn geprojecteerd. Vanuit Netterden is er zicht tussen de twee westelijke lijnen door, terwijl de lijnen oostelijk parallel lopen aan de dorpsrand. Vanaf een afstand, bijvoorbeeld vanaf de snelweg of het Montferland, vormen de lijnopstellingen een samenhangend geheel. De gekozen opstelling sluit zo goed mogelijk aan bij de bestaande verkaveling in het landschap, wat lokaal voor een begrijpelijke inpassing zorgt.

In het kader van de milieueffectrapportage voor het Windpark Den Tol zijn de effecten van het windpark op het landschap beoordeeld aan de hand van een viertal criteria:

Aansluiting bij de landschappelijke structuur, herkenbaarheid van de opstelling

Het windpark moet zo goed mogelijk aansluiten op de bestaande landschappelijke structuur. Gelet op de hoogte van de turbines gaat het daarbij vooral om de grotere lijnen in het landschap.

Het windpark Den Tol zoekt aansluiting bij het windpark aan de Papenkampseweg. Echter om hinder voor omwonenden te minimaliseren en toch de beoogde energetische opbrengst te behouden, buigt de oostelijke lijn van het windpark Den Tol aan de noordzijde af naar het oosten, met de Netterdensestraat mee, en komt langs de weg te staan. Op dit punt wijkt de opstelling af van de verkavelingsrichting en gaat de samenhang tussen beide lijnen en de rust in de opstelling enigszins verloren.

Onderstaande visualisaties geven een indruk van de wijze waarop de geplande windturbines worden ervaren in het landschap. In het MER, dat als Bijlage 2 is toegevoegd aan dit bestemmingsplan, zijn deze visualisaties opgenomen in een groter en gedetailleerder formaat (zie bijlagen 5 en 14 van het MER).

De gevisualiseerde turbines zijn van het type Vestas V112 met een rotordiameter van 112 meter, ashoogte van 139 meter en nominaal elektrisch vermogen van 3 MW. Van twee zichtlocaties zijn ook visualisaties opgenomen van het type Alstom ECO 122 met een rotordiameter van 122 meter, ashoogte van 100 meter en nominaal elektrisch vermogen van 2,7 MW.

Visualisatie vanaf een punt circa 600 m ten zuiden van 's-Heerenberg langs de S-Heerenberger Strasse, circa 250 m ten noorden van de A3. Dit is op Duits grondgebied. De opnamerichting is oostelijk over een weiland. Op de voorgrond twee Enercon turbines van een Duits windpark. Daarachter eerst de turbines van Windpark Netterden-Azewijn, helemaal op de achtergrond, op een afstand van circa 5,3 km, Windpark Den Tol.

Visualisatie vanuit de gemeente Montferland, vanaf een punt ten zuiden van Zeddam langs de Lengelseweg, circa 125 m ten zuiden van de rotonde Beekseweg-Terborgseweg. De opnamerichting is zuidoostelijk over een weiland. Enkele turbines van het Windpark Netterden-Azewijn zijn zichtbaar op de foto, rechts van het midden. Deze turbines staat op een afstand van circa 4 km. Daarachter, op een afstand van circa 5,5 km, windpark Den Tol. Verschillende turbines gaan verscholen achter bomen.

Visualisatie vanuit de gemeente Montferland, vanaf een punt ten oosten van 's-Heerenberg langs de Wethouder Brantsweg, vlakbij de Meilandsedijk N816. De opnamerichting is zuidoostelijk over een weiland. Op de voorgrond de turbines van het Windpark Netterden-Azewijn. Deze turbines staan op een afstand van 1,4 tot 2,7 km. Daarachter, op een afstand van circa 3,1 km, windpark Den Tol.

Visualisatie vanuit de gemeente Montferland, vanaf de rotonde Eerlandsestraat-Netterdseweg. De opnamerichting is zuidoostelijk over een weiland. De afstand tot windpark Den Tol is circa 1,5 km, de meest ver weg gelegen turbine staat op een afstand van circa 4 km.

Visualisatie vanaf een punt ten westen van Gendringen aan de Netterdense Straat, vlakbij de Azewijnsestraat. De opnamerichting is zuidwestelijk over weiland en bouwland. Op de achtergrond de het windpark Den Tol. De meest ver weg gelegen turbine staat op een afstand van circa 2 km. Een aantal turbines valt links buiten beeld.

Visualisatie vanaf de Netterdensestraat, aan de noordzijde van Netterden. De opnamerichting is oostelijk over een weiland. De afstand tot windpark Den Tol is circa 800 m, de meest ver weg gelegen turbine staat op een afstand van circa 2,5 km. Een aantal turbines valt buiten de beeldhoek.

De eerste visualisatie is gebaseerd op het turbintype Vestas V112, de tweede visualisatie op de Alstom ECO 122.

Visualisatie vanaf de Jonkerstraat aan de zuidzijde van Netterden. De opnamerichting is oostelijk over de Jonkerstraat. De afstand tot windpark Den Tol is circa 900 m, de meest ver weg gelegen turbine staat op een afstand van circa 2,5 km. Een aantal turbines valt buiten de beeldhoek of gaat verscholen achter de bomen aan de linkerkant van de Jonkerstraat.

Visualisatie vanaf de Jonkerstraat ten zuidoosten van het windpark. De opnamerichting is noordwestelijk over de Jonkerstraat. Uiterst links op de foto een Duitse turbine nabij 's-Heerenberg', de kerktoeren van Netterden en de meest zuidelijke van de turbines van het Windpark Netterden-Azewijn. De afstand tot windpark Den Tol is circa 1,3 km, de meest ver weg gelegen turbine staat op een afstand van circa 3,7 km.

De eerste visualisatie is gebaseerd op het turbijntype Vestas V112, de tweede visualisatie op de Alstom ECO 122.

Visualisatie vanaf de Grüne Strasse te Emmerich am Rein. De opnamerichting is noordelijk over weiland en bouwland. Links op de foto een bestaande Duitse turbine. Op de achtergrond, op een afstand van circa 3 km, Windpark Den Tol.

Interferentie met bestaande turbines

Als windparken op relatief kleine afstand van elkaar staan en er is te weinig samenhang tussen de opstellingen onderling dan wordt het beeld onrustig. Om dit te voorkomen is getracht om het windpark Den Tol zo duidelijk mogelijk af te stemmen op het landschappelijke motief, de richtingen en de andere turbines in de omgeving (in Duitsland en aan de Papenkampseweg).

Door de buiging in de opstelling van het windpark aan de Papenkampseweg en door de buiging in de oostelijke lijn van Windpark Den Tol is geen sprake van drie samenhangende lijnopstellingen. Het verschil in hoogte tussen de turbines is niet storend en wordt nauwelijks waargenomen. Interferentie met de Duitse opstellingen blijft beperkt door een duidelijke verschil in configuratie tussen het nieuwe windpark en de Duitse opstellingen. Beide parken blijven daardoor afzonderlijk te onderscheiden.

Invloed op de rust

De mate van rust wordt bepaald door de aanwezigheid van beweging en de regelmaat daarvan. Daarbij is het draaien van de rotores de belangrijkste factor. Het is wenselijk om verschil in draaisnelheid tussen de nieuwe en aanwezige turbines zoveel mogelijk te beperken. Voor de draaisnelheid geldt: hoe groter de afmeting van de rotorbladen, hoe langzamer ze draaien. Een lagere draaisnelheid zorgt voor een rustiger beeld.

De draaiende turbines zullen het landschapsbeeld rond Netterden iets minder rustig maken. Dit komt omdat de grotere turbines van windpark Den Tol langzamer draaien dan de kleinere turbines aan de Papenkampseweg. Dit verschil in draaisnelheid vergroot de onrust.

Invloed op de openheid

Het nieuwe windpark wordt gerealiseerd in een open gebied. De windsnelheden zijn hier hoger en er is minder hinder voor omwonenden dan in dichter bevolkt gebied.

De turbines hebben wel impact op de openheid van het landschap. De transparantie, zichtbaarheid en nadrukkelijke aanwezigheid zal verschillen vanuit de diverse omliggende dorpen. Bebouwing, landschapselementen als hagen, lanen, boomgaarden en andere opgaande elementen zorgen ervoor dat het windpark niet vanaf elke plek zichtbaar is (zie bijvoorbeeld de visualisaties hiervoor).

Rondom het dorp Netterden ligt een krans aan weiljes, deels met houtwallen, boomgaarden en lanen. Deze krans zorgt ervoor dat vanuit de meeste delen van het dorp het windpark niet te zien zal zijn. Daarnaast ligt aan de oostkant van het dorp een grote bedrijfshal, die voor veel bewoners aan de rand van het dorp het directe zicht op de turbines zal ontnemen. Naar verwachting zullen voor slechts enkele dorpsbewoners de turbines permanent zichtbaar zijn.

De dorpen Ulf en Gendringen liggen op grotere afstand. Vanuit de dorpen zullen de turbines niet te zien zijn.

Wieken en Wals zijn buurtschappen die dichterbij het windpark liggen. Ze liggen in een relatief kleinschalig landschap, met een veelheid aan beplantingen. Naar verwachting zal het windpark voor een deel de bewoners zichtbaar zijn, en voor een ander deel niet. Het broekgebied waarin het windpark is gepland is open en heeft vrijwel geen beplanting. De bewoners van dit gebied zien de turbines altijd.

Op grotere afstand, bijvoorbeeld vanaf de hoger gelegen stuwwal van Montferland, zal het park duidelijk zichtbaar zijn.

Ook vanaf de Duitse snelweg A3 en de provinciale weg tussen 's Heerenberg en Ulf zal, waar de weg geen wegbeplanting heeft, het windpark zichtbaar zijn.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

5.1 Milieu

5.1.1 Bodem

Geohydrologie

De bodem in het plangebied bestaat uit oude kleigronden (poldervaaggronden en ooivaaggronden), bestaande uit lichte zavel tot zware zavel en klei.

De diepere bodemopbouw bestaat uit een dunne deklaag van ongeveer 2 m dikte met daaronder een watervoerend pakket tot aan de hydrologische basis. De deklaag bestaat overwegend uit ziltig zand tot klei. Het onderliggende watervoerende pakket heeft een dikte van ongeveer 40 tot 50 m en bestaat voornamelijk uit fijn tot grof, grindig zand. Lokaal kan op een diepte van 15 tot 20 m een dunne scheidende laag worden aangetroffen. De slecht doorlatende hydrologische basis onder het watervoerende pakket bestaat uit fijn slibhoudend zand.

Het maaiveldniveau in het plangebied loopt op van ongeveer 14 m +NAP in het noorden tot ongeveer 15 m +NAP in het zuiden van het plangebied. In de uiterste zuidelijk rand, circa 100 tot 200 m tot de grens met Duitsland, neemt de maaiveldhoogte plotseling sterk af tot ongeveer 13,5 m +NAP.

Bodemkwaliteit

Ten behoeve van MER en bestemmingsplan Windpark Den Tol heeft TAUW bodemonderzoek (vooronderzoek) uitgevoerd. In deze paragraaf zijn de belangrijkste conclusies van dit onderzoek samengevat. Het volledige onderzoeksrapport is als bijlage opgenomen in het MER, dat op zijn beurt weer als bijlage is toegevoegd aan dit bestemmingsplan.

Het gehele gebied is tot op heden in gebruik geweest voor agrarische doeleinden. De gronden waar de windturbines worden gerealiseerd zijn in gebruik als agrarisch grasland of cultuurgrond. Sommige opstelplaatsen liggen in de nabijheid van een kavelsloot (niet in beheer bij het waterschap) of greppel.

Bij de terreininspectie die in het kader van het bodemonderzoek heeft plaatsgevonden, is specifiek gelet op aanwijzingen die duiden op mogelijke bodemverontreiniging. Aandachtspunten hierbij zijn onder andere kavelpaden, gronddammen, mogelijke dempingen, afwijkingen in vegetatie en maaiveld.

Bij de terreininspectie zijn geen ophogingen en/of dempingen waargenomen. Bij de tweede turbine (gezien vanuit het noorden) van de oostelijke lijnopstelling is bij een dam in een kavelsloot visueel wat puin waargenomen, maar geen asbestverdacht materiaal.

Op basis van geraadpleegde bronnen en terreininspectie blijkt het plangebied niet verdacht qua verontreiniging. Op basis van het vooronderzoek is er geen noodzaak voor nader (verkenkend) bodemonderzoek.

Ten aanzien van de bodemkwaliteit bestaan er daarom geen belemmeringen voor de geplande ontwikkeling.

5.1.2 Externe veiligheid

Ten behoeve van het MER is onderzoek uitgevoerd naar het aspect externe veiligheid. In deze paragraaf zijn de belangrijkste conclusies van dit onderzoek samengevat. Een meer uitgebreide beschrijving is opgenomen in het MER, dat als bijlage is toegevoegd aan dit bestemmingsplan.

Bebouwing

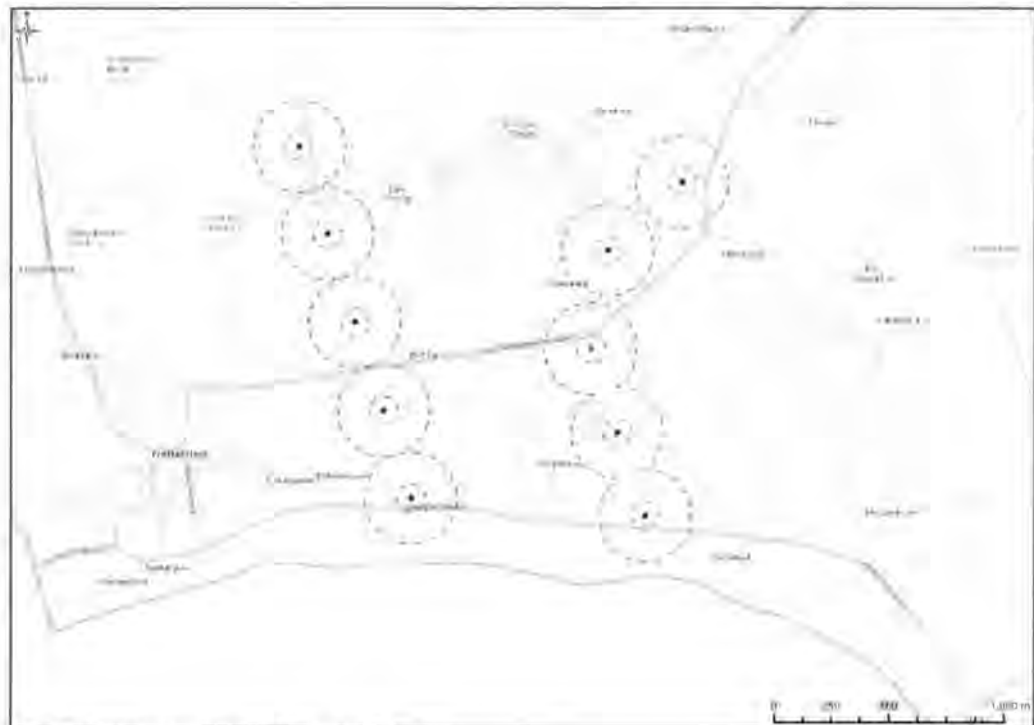
Om de veiligheid van de windparken te beoordelen wordt gebruik gemaakt van het Handboek risicozonering windturbines (SenterNovem, 2005). Dit Handboek geeft richtlijnen voor de afstanden tussen windturbines en kwetsbare bestemmingen zoals woningen en beperkt kwetsbare bestemmingen zoals belangrijke infrastructuur.

De afstanden uit het Handboek zijn gebaseerd op praktijkervaring en vormen geen wettelijke vereisten. Per 1 januari 2011 is het Besluit wijziging milieuregels windturbines in werking getreden. Daarin wordt onder meer geregeld dat met betrekking tot veiligheidsafstanden in grote lijnen wordt aangesloten op het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en dat zich geen kwetsbare objecten mogen bevinden binnen de 10^{-6} contour en geen beperkt kwetsbare objecten binnen de 10^{-5} contour. Voor de bepaling van het deze contouren wordt in de toelichting verwezen naar het Handboek Risicozonering Windturbines (SenterNovem, 2005). Ook wordt aansluiting gezocht bij het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb, 1 januari 2011).

In de huidige situatie liggen er weinig risicovolle objecten nabij het plangebied. Onderstaande uitsnede van de risicokaart laat zien dat er geen buisleidingen of andere risicobronnen nabij het plangebied liggen. Het dichtstbijzijnde risicovolle object is een propaanopslag op ongeveer 2 kilometer afstand. Over de snelweg (A3/E35), ten zuiden van het plangebied over de grens met Duitsland, vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Relevante autonome ontwikkelingen zijn mogelijke uitbreiding van de zandwinplas, waardoor deze tegen het plangebied komt te liggen, en de aanleg van de 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Doetinchem en Duitsland. Beide ontwikkelingen zijn nog niet planologisch verankerd.

Uit het veiligheidsonderzoek dat in het kader van het MER is uitgevoerd blijkt dat er geen (beperkt) kwetsbare objecten, anders dan woningen van initiatiefnemers voor het windpark, binnen de risicocontouren zijn gelegen. Zie onderstaande afbeelding.

PR=10-6 risicocontouren vanwege de windturbines

Infrastructuur

In artikel 3 van de beleidsregel 'Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatwerken' worden afstanden gegeven die als richtafstand dienen voor het plaatsen van windturbines ten opzichte van rijkswaterstaatwerken. Bij een rotordiameter groter dan 60 meter geldt dat tenminste de halve rotordiameter moet worden aangehouden tot aan de rand van rijkswegen. Voor lokale en regionale wegen bestaan geen algemene externe veiligheidsnormen, hoewel eenzelfde afstand wel wordt aangeraden. De geplande turbinelocaties voldoen (ruimschoots) aan de afstandseis voor wegen.

Voor waterwegen geldt ook een afstand van een halve rotordiameter. De geplande turbinelocaties voldoen (ruimschoots) aan de afstandseis voor waterwegen.

Plaatsing van turbines in de nabijheid van spoorwegen valt onder de verantwoordelijkheid van RailInfrabeheer. Zij stellen dat de minimale afstand tussen de spoorweg en de windturbine(s) minimaal 7,85 meter + een halve rotordiameter moet zijn. In elk alternatief kan (ruimschoots) worden voldaan aan de afstandseis voor spoorwegen.

Industrie

Indien windturbines in de buurt van een risicovolle inrichting worden geplaatst, kan er een domino-effect optreden, waardoor het risico op een nabijgelegen kwetsbaar object toeneemt. Voor het Windpark Den Tol zijn dergelijke domino-effecten niet aan de orde, omdat er geen risicovolle inrichtingen of objecten in de omgeving van het plangebied liggen.

Onder- en bovengrondse transportleidingen en kabels

Er zijn geen onder- of bovengrondse leidingen of kabels in het plangebied aanwezig. Ook de geplande 380kV verbinding op basis van het zoekgebied voor deze leiding (tennet.nl) ligt op voldoende grote afstand van het windpark. Realisatie van het windpark

heeft daarom geen nadelige externe veiligheidseffecten op bestaande of geplande energie infrastructuur.

Dijklichamen en waterkeringen

Het Windpark Den Tol ligt niet in de nabijheid van waterkeringen of dijklichamen. Realisatie van het windpark heeft daarom geen nadelige externe veiligheidseffecten hierop.

Straalpaden

Windturbines kunnen van invloed zijn op straalpaden voor spraak-, data-, radio- en tv-signalen. Door de aanwezigheid van verschillende windturbines kan de signaaloverdracht van straalpaden worden verstoord of verzwakt. KPN Telecom Netwerkdiensten heeft op 26 mei 2010 laten weten dat er geen straalverbindingen aanwezig zijn in het gebied en derhalve ook geen bezwaar te hebben tegen het voorgenomen windpark.

Vliegverkeer en radar

De hoogte van windturbines is relevant voor het vliegverkeer in Nederland. Zo gelden er harde bouwhoogtebeperkingen voor laagvlieggebieden en helikopteroefengebieden. Defensie, Luchtverkeersleiding Nederland en de Inspectie voor Verkeer en Waterstaat is gevraagd de locatie voor Windpark Den Tol te toetsen voor wat betreft radar en communicatieverstoring en de mogelijke invloed op laagvlieggebieden. Geen van deze instanties heeft bezwaar tegen een windpark op de locatie.

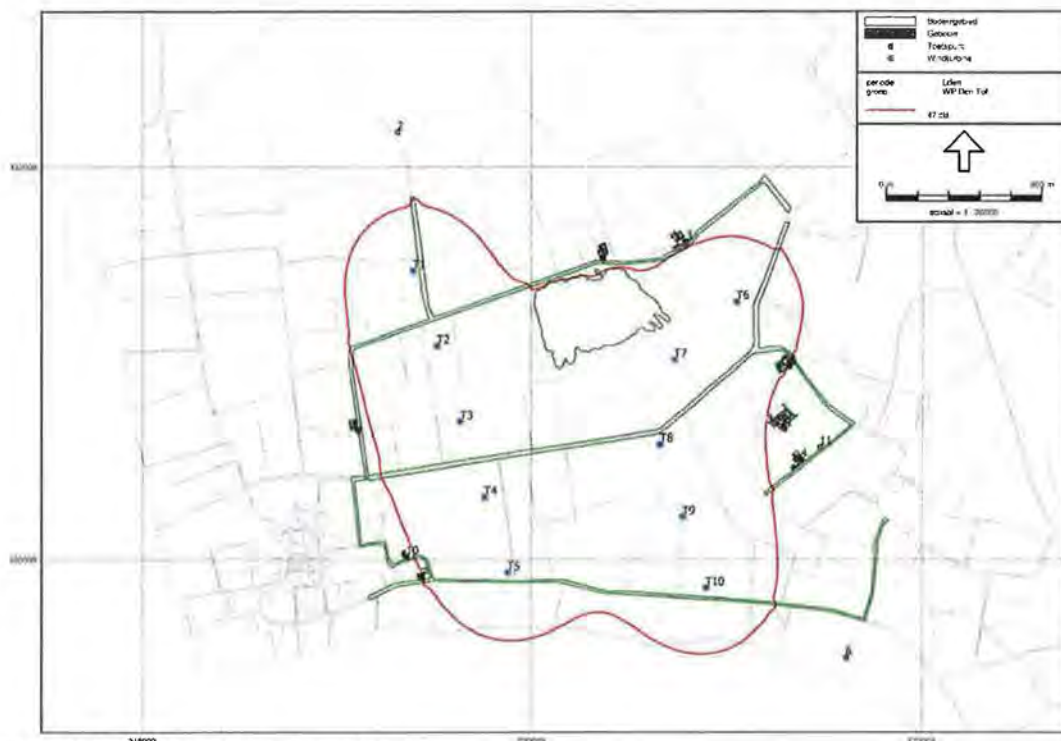
Gelet op het voorgaande bestaan er ten aanzien van het aspect externe veiligheid geen belemmeringen voor de geplande ontwikkeling.

5.1.3 Geluid

Ten behoeve van het MER heeft Pondera Consult onderzoek uitgevoerd naar de akoestische effecten van de geplande windturbines. In deze paragraaf zijn de belangrijkste conclusies van dit onderzoek samengevat. Een meer uitgebreide beschrijving is opgenomen in het MER, dat als bijlage is toegevoegd aan dit bestemmingsplan.

Windturbines produceren geluid als de rotorbladen draaien. Dit geluid is voornamelijk afkomstig van de rotorbladen. Het Besluit algemene regels voor inrichtingen (het Activiteitenbesluit) is per 1 januari 2011 gewijzigd en belangrijk voor de toetsing van geluid van windturbines. Op basis van deze nieuwe regelgeving mag de geluidbelasting op woningen van derden niet meer bedragen dan $L_{den}=47$ dB en $L_{night}=41$ dB.

Op onderstaande afbeelding is de geluidcontour $L_{den}=47$ dB van de windturbines gepresenteerd op kaart. Ter plaatse van 11 toetspunten op woningen van derden is de geluidbelasting op de gevel bepaald. Deze woningen zijn representatief voor de beoordeling. Bij andere woningen van derden zijn de geluidniveaus lager.

Geluidcontour Lden = 47 dB van de windturbines

Uit het onderzoek blijkt dat alle woningen van derden voldoen aan de geluidsnorm $L_{den} = 47$ dB (en $L_{night} = 41$ dB). De berekende geluidsniveaus vanwege de geplande windturbines op de 11 toetspunten zijn weergegeven in onderstaande tabel, voor de dag-, avond- en nachtperiode.

punt	Omschrijving	L_{day} dB	L_{even} dB	L_{night} dB	L_{den} dB
1	Lupseweg 1	40	40	41	47
2	Broekweg 1	35	35	35	42
3	Omsteg 2	40	41	41	47
4	Hulseweg 4	39	39	39	45
5	Munsterweg 4	39	40	40	46
6	Jonkerstraat 16	34	35	35	41
7	Jonkerstraat 19	40	41	41	47
8	Munsterweg 2	41	41	41	47
9	Omsteg 4	40	40	40	46
10	Neerveldseweg 3	40	41	41	47
11	Hulseweg 2	38	38	38	45

Op enige afstand van Windpark Den Tol wordt langs de Papenkampseweg het Windpark Netterden-Azewijn gebouwd, bestaande uit 6 windturbines.

In onderstaande tabel is de gecumuleerde geluidbelasting vanwege beide windparken weergegeven op de 11 toetspunten. Hieruit blijkt dat ook bij cumulatie van de geluidemissie van beide windparken alle woningen van derden voldoen aan de geluidsnorm.

puntnr	omschrijving	L_{den} [dB]		
		windpark Den Tol	windpark Netterden-Azewijn	cumulatief
1	Lupseweg 1	47	29	47
2	Broekweg 1	42	33	42
3	Omsteg 2	47	21	47
4	Hulseweg 4	45	24	45
5	Munsterweg 4	46	24	46
6	Jonkerstraat 16	41	21	41
7	Jonkerstraat 19	47	22	47
8	Munsterweg 2	47	24	47
9	Omsteg 4	46	27	46
10	Neerveldseweg 3	47	24	47
11	Hulseweg 2	45	23	45

Gelet op het voorgaande bestaan er ten aanzien van het aspect geluid geen belemmeringen voor de geplande ontwikkeling.

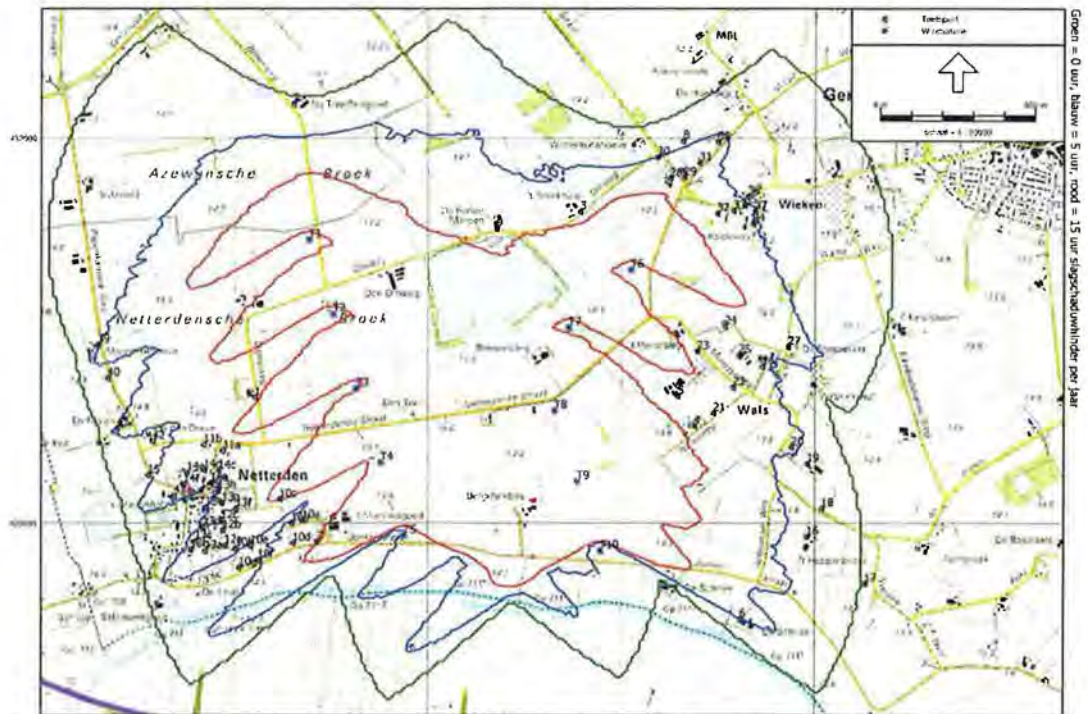
5.1.4 Slagschaduw

Ten behoeve van het MER heeft Pondera Consult onderzoek uitgevoerd naar de slagschaduw effecten van de geplande windturbines. In deze paragraaf zijn de belangrijkste conclusies van dit onderzoek samengevat. Een meer uitgebreide beschrijving is opgenomen in het MER, dat als bijlage is toegevoegd aan dit bestemmingsplan.

Eén van de aandachtspunten bij windturbines in de nabijheid van onder andere woningen van derden, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verpleegtehuizen etc. is slagschaduw. De draaiende rotorbladen van windturbines kunnen een bewegende schaduw op hun omgeving werpen. Deze zogenaamde slagschaduw kan onder bepaalde omstandigheden hinderlijk zijn doordat ze ervaren wordt als flikkering. De mate van hinder wordt onder meer bepaald door de frequentie en de intensiteit van de flikkering en de blootstellingduur. De afstand van de blootgestelde locatie tot de turbine, de stand van de zon en het al dan niet draaien van de turbine zijn daarbij bepalende aspecten.

Bij de beoordeling van milieuvergunning aanvragen wordt ervan uitgegaan dat een maximale slagschaduwduur van 20 minuten per dag gedurende gemiddeld 17 en maximaal 64 dagen per jaar acceptabel is. Volgens de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer moeten windturbines voorzien zijn van een automatische stilstandvoorziening indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten, voor zover de afstand tussen de woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden.

In het onderzoek zijn 38 woningen en 5 wijken onderzocht, in totaal 65 toetspunten ter plaatse van woningen van derden. Deze woningen zijn representatief voor de beoordeling. Per woning (of bij meerdere woningen bij elkaar: per wijk) is de potentiële hinderduur berekend.

Slagshaduwcontouren (groen=0 uur, blauw=5 uur, rood=15 uur slagshaduwinder per jaar)

Uit het onderzoek blijkt dat alle onderzochte woningen en wijken voldoen aan de wettelijke norm voor slagshaduwinder. De slagshaduwcontouren zijn weergegeven op bovenstaande afbeelding.

Voor een aantal woningen wordt een stilstandvoorziening toegepast om aan de wettelijke norm te voldoen. Deze maatregel is technisch goed toepasbaar en vertrouwd en wordt derhalve door de initiatiefnemers getroffen. Resultaat van de stilstandsvoorziening is dat er per woning nooit meer dan 6 uur slagshaduwinder optreedt per jaar en dus voldaan wordt aan de wettelijke norm voor slagshaduwinder.

Gelet op het voorgaande bestaan er ten aanzien van het aspect slagshaduw geen belemmeringen voor de geplande ontwikkeling.

5.1.5 Luchtkwaliteit

In het kader van de Wet milieubeheer worden eisen gesteld aan de kwaliteit van de lucht. Bij ruimtelijke planvorming moet inzichtelijk worden gemaakt in hoeverre de geplande ontwikkelingen de luchtkwaliteit zullen beïnvloeden.

Dit bestemmingsplan voorziet in de realisatie van een windturbinepark met 10 windturbines.

Door het opwekken van windenergie worden emissies door reguliere, gas- of kolengestookte elektriciteitscentrales voorkomen. Dit heeft een positief effect op de luchtkwaliteit.

Verder voorziet het plan niet in de mogelijkheid om in het plangebied functies te vestigen die de luchtkwaliteit nadelig kunnen beïnvloeden. Ook worden geen veranderingen verwacht ten aanzien van de verkeersaantrekkende werking.

Per saldo heeft de ontwikkeling van het windpark dan ook een positief effect op de luchtkwaliteit.

Daarom bestaan er ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen voor de geplande ontwikkeling.

5.2 Archeologie en cultuurhistorie

5.2.1 Ontstaansgeschiedenis

De ontstaansgeschiedenis van Netterden is sterk bepaald door de stuwwal bij Montferland, die in de voorlaatste ijstijd is gevormd en het stroomgebied langs de Oude IJssel. Hierlangs ontstonden ophogingen van zand (riversduinen) waarop bebouwing werd gevestigd. Netterden was één van deze vestigingen. Tevens speelden de Romeinen hierin een belangrijke rol. Zij maakten gebruik van de Oosttak van de Rijn als natuurlijk versterkte grens. Langs deze Oostrijn lieten zij een brede strook kreupelhout groeien met op strategische plaatsen militaire wachtposten. Een van deze wachtposten was gelegen (nabij) waar nu Netterden ligt.

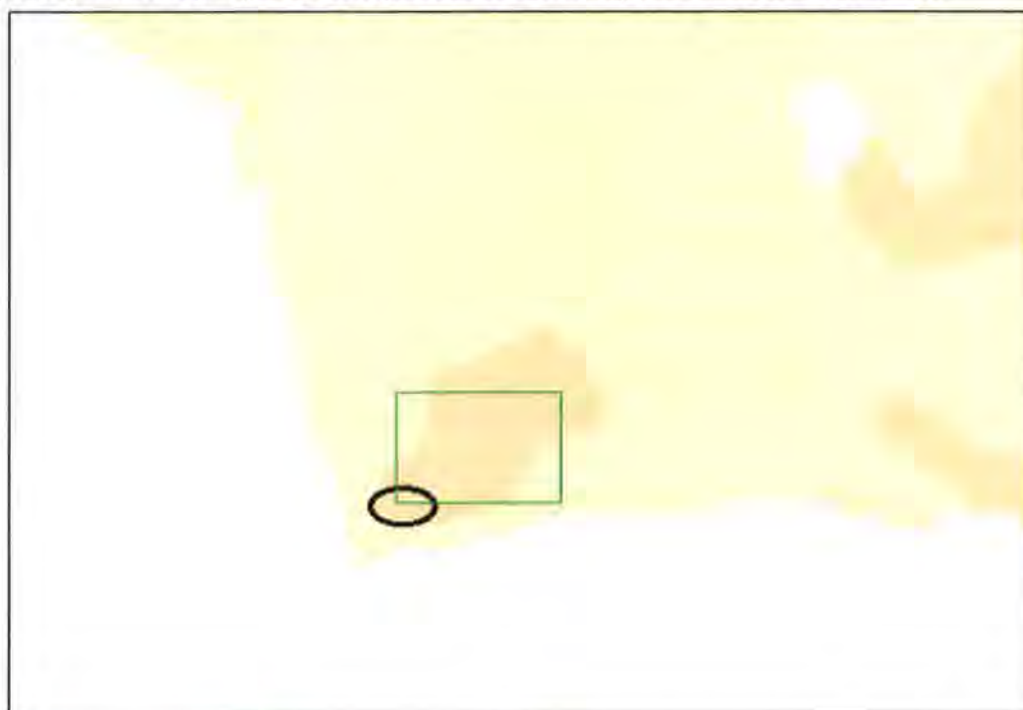
In 1900 zijn de eerste kaarten verschenen waarop verschillende natuurlijke landschapselementen waarneembaar zijn (zie onderstaande afbeelding). Deze kaarten laten zien dat het landschap rond Netterden werd gekenmerkt door grote aantallen hagen en bomenrijen die doorgaans werden gebruikt als perceelafscheiding en veekering. Ook elzensingels en knotbomenrijen kwamen in het landschap veel voor. Het belangrijkste doel van deze landschapselementen was het leveren van hout. Het 'Azewijnsche en Netterdensche Broek' is in tegenstelling tot de overige gebieden rond Netterden, echt een open landschap geweest, waarschijnlijk omdat dit gebied te nat was om als weide te dienen. Hierdoor waren veekerende hagen niet nodig. De meest ingrijpende verandering in het landschap zijn de ruiilverkaveling in de tweede helft van de twintigste eeuw. Hierbij zijn de perceelvormen rechter gemaakt, waardoor veel hagen en singels zijn gerooid. Het onderscheid in de natte, open gebieden en drogere, gesloten gebieden verdween als gevolg van het moderne waterbeheer.

Landschapselementen Netterden omstreeks 1900

5.2.2 Archeologie

Volgens onderstaande uitsnede van de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) heeft het plangebied een gemiddelde archeologische verwachtingswaarde.

 Netterden
  Locatie Den Tol
  Lage archeologische waarde
 Gemiddelde archeologische waarde

Archeologie Netterden (IKAW)

Onderstaande archeologische verwachtingskaart van de gemeente Oude IJsselstreek (2010) geeft een gedetailleerder beeld van de archeologische verwachtingswaarde in het plangebied. Deze kaart laat zien dat het plangebied grotendeels een lage archeologische verwachting heeft, maar dat rondom de Jonkerstraat en aan de oostzijde van het plangebied een gematigde archeologische verwachting geldt.

LEGENDA

- Beschermd archeologisch monument
- Archeologische Waarde
- Hoge archeologische verwachting
- Gematigde archeologische verwachting
- Lage archeologische verwachting
- Specifieke archeologische verwachting -
geukensysteem dal Oude IJssel
- Historische kern 1850
- Water
- Gemeentegrens
- Windpark

Archeologische verwachtingswaarde Netterden (Gemeente Oude IJsselstreek)

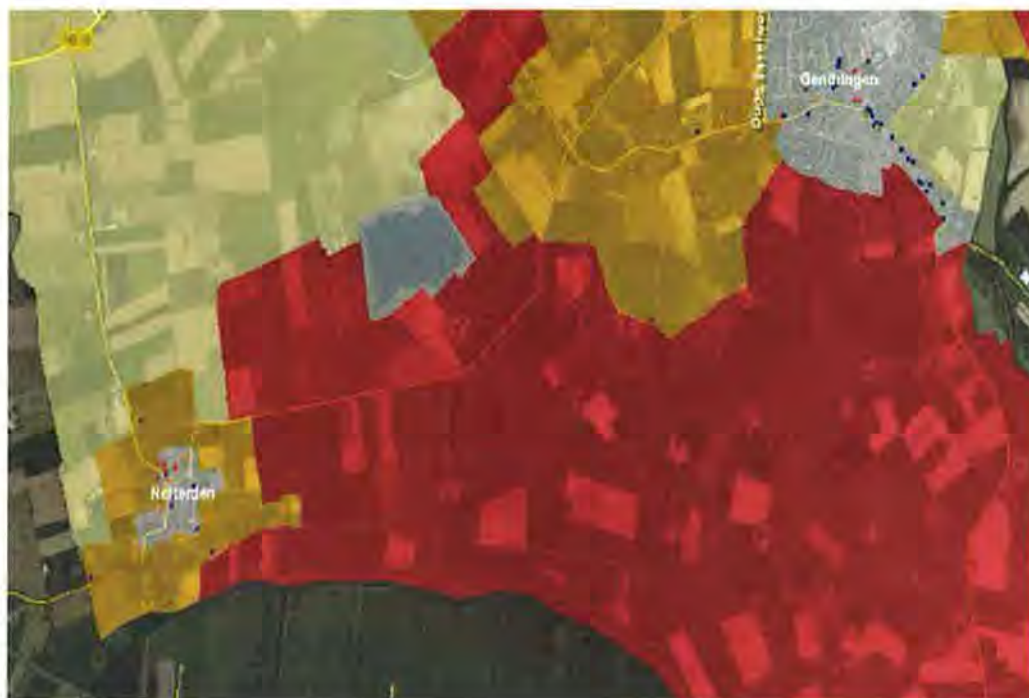
Aangezien het overgrote deel van het plangebied een lage archeologische verwachtingswaarde heeft en een klein deel een gematigde archeologische verwachtingswaarde, en omdat het geroerde oppervlak vanwege bouwwerkzaamheden relatief klein is, is nader archeologisch onderzoek naar verwachting niet noodzakelijk. Op basis van het vergunningstelsel in dit bestemmingsplan zal dit te zijner tijd, in overleg met het bevoegde gezag, nader worden beschouwd in het kader van de benodigde omgevingsvergunning voor het bouwen.

5.2.3 Cultuurhistorie

De cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Gelderland geeft de cultuurhistorische waardering voor het plangebied weer en laat zien of er historische monumenten in het gebied aanwezig zijn. Deze provinciale waardenkaart is samengesteld aan de hand van de Archeologische Monumentenkaart (AMK) en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW).

Herkenbare cultuurhistorische kwaliteiten zijn voor de provincie van groot belang voor de kwaliteit van de woonomgeving, recreatie en toerisme. Het hoofduitgangspunt voor cultuurhistorie is 'behoud door ontwikkeling', wat inhoudt dat de cultuurhistorisch identiteit moet worden ingepast bij nieuwe ontwikkelingen (Belvoir 3).

Op onderstaande uitsnede is te zien dat het plangebied een gemiddelde tot hoge historische geografische waardering krijgt. Dit betekent dat het gebied historische geografische waarde, dan wel archeologische waarden heeft. Daarnaast zijn er nabij het plangebied verschillende historisch bouwkundige monumenten aanwezig, met onder andere religieuze en agrarische functies.

Lage waarden
 Gemiddelde waarden
 Hoge waarden
 Cultuurhistorische waardenkaart

De geplande windturbines zullen door hun afmeting de historische structuren in het bestaande landschap gaan domineren. Echter door de schaal van de windturbines en de positie boven het landschap, blijven de cultuurhistorische patronen leesbaar. De beleving van het historische landschap zal worden beïnvloedt, maar wordt niet onmogelijk gemaakt. Daarom bestaan er ten aanzien van het aspect cultuurhistorie geen belemmeringen voor de geplande ontwikkeling.

5.3 Flora en fauna

Ten behoeve van het MER heeft het bureau Altenburg en Wymenga ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de geplande windturbines. Tevens heeft ARCADIS een zogenoemde passende beoordeling opgesteld.

In deze paragraaf zijn de belangrijkste conclusies hiervan samengevat. Een uitgebreidere beschrijving is opgenomen in het MER, dat als bijlage is toegevoegd aan dit bestemmingsplan.

5.3.1 Gebiedsbescherming

Algemeen

In Nederland zijn beschermde gebieden aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura-2000) en de Ecologische Hoofdstructuur. Wanneer in een bestemmingsplan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn gepland, dan dienen de gevolgen daarvan op beschermde gebieden te worden onderzocht.

In het kader van de *Natuurbeschermingswet* dienen de effecten te worden onderzocht op de instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied gesteld zijn. Deze instandhoudingsdoelstellingen gelden voor kwalificerende habitattypen en soorten. De

effecten op Natura-2000-gebieden beperken zich niet alleen tot de gebieden zelf, maar aantasting van het gebied hangt ook samen met de soorten die bij dit gebied horen. In het kader van het Verdrag van Espoo (1991) zijn ook de effecten op Natura-2000 gebieden buiten de landsgrenzen (in dit geval Duitsland) onderzocht. De Europese richtlijn is hierbij geldend.

Het plangebied ligt niet in Natura-2000 gebied, maar wel op korte afstand van een Natura-2000 gebied aan de Duitse zijde van de landsgrens. De effecten op dit Duitse Natura-2000 gebied zijn in beeld gebracht en hierover heeft overleg plaatsgevonden met de betreffende Bezirksregierung.

Directe effecten als gevolg van ruimtebeslag zijn uitgesloten. Wel zijn effecten op kwalificerende soorten onderzocht als gevolg van toename van mortaliteit, verstoring van leefgebieden en barrièrewerking.

De *Ecologische Hoofdstructuur* in Nederland bestaat uit natuurgebieden en verbindingen die samen een netwerk vormen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet worden onderzocht of er wellicht sprake is van aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken. Deze kunnen bestaan uit natuurdoelen en -kwaliteiten, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust en stilte, donkerte, openheid van het landschap, landschapsstructuur en belevingswaarde.

De EHS ligt op grote afstand van het plangebied. Effecten op de EHS zijn daarom uitgesloten. Wel ligt er een Ecologische Verbindingszone (EVZ) langs de Duitse grens. De geplande windturbines staan op dermate grote afstand dat deze de verbindende functie van de EVZ niet belemmeren. De EVZ loopt langs een watergang en heeft een verbindende functie voor soorten die afhankelijk zijn van open water en oevers. Effecten van windturbines hierop zijn uitgesloten.

Toename mortaliteit

De exploitatie van de windturbines leidt tot een toename van de mortaliteit van kwalificerende soorten. Vleermuizen en vogels kunnen met de rotor, de mast of het zog (de zuiging door werking van de rotor) achter de windturbines in aanraking komen en gewond raken of sterven.

Voor vogels geldt dat vooral lijnopstellingen die haaks op vliegroutes staan, leiden tot een grote aanvaringskans. Bezien vanuit de relevante toetsingssoorten en de functie die het leefgebied heeft voor deze soorten, zijn vooral effecten voorzien voor grasetende watervogels (kolgans en smient). Overige soorten (waaronder de kwalificerende meervleermuis) komen niet of nauwelijks in het plangebied voor en het gebied heeft vrijwel geen functie voor deze soorten.

Uit de passende beoordeling blijkt dat er verwacht wordt dat de mortaliteit van kolgans en smient als gevolg van de windturbines toeneemt met circa 91 respectievelijk 5 dieren. Daarmee wordt de 1%-mortaliteitsnorm voor het relevante Natura-2000 gebied Unterer Niederrhein niet overschreden. Hoewel er dus sprake is van een negatief effect, is er in de zin van de Natuurbeschermingswet geen sprake van een significant negatief effect.

Voor het Duitse Natura2000-gebied Unterer Niederrhein wordt een toename van de mortaliteit voor grutto's uitgesloten omdat deze soort foerageert binnen het eigen Natura2000 gebied en daarvoor niet door het windpark hoeft.

Verstoring leefgebieden

De exploitatie van de windturbines leidt tot verstoring van beschermde soorten, vooral als gevolg van een toename van geluid en menselijke activiteit. Als gevolg daarvan neemt de kwaliteit van het functioneel leefgebied van beschermde soorten af en worden individuen verstoord.

De graslanden vormen foerageergebieden voor verscheidene kwalificerende soorten, in het bijzonder voor grasetende watervogels. In de omgeving van het plangebied liggen

echter veel geschikte graslanden, zodat er voldoende uitwijkmogelijkheden bestaan.

Voor het Duitse Natura2000-gebied Unterer Niederrhein worden effecten op het broedgebied van grutto's uitgesloten omdat dit broedgebied buiten de verstoringafstand ligt van het windpark.

Significant negatieve effecten als gevolg van verstoring zijn daarom uitgesloten.

Barrièrewerking

Versnippering van leefgebieden treedt op door barrièrewerking als gevolg van versturende elementen. Door barrières kunnen populaties van planten en dieren in gebieden minder uitwisselen, wat uiteindelijk tot een verminderde levensvatbaarheid van populaties kan leiden.

De barrièrewerking van het geplande windpark wordt veroorzaakt door de noord-zuid gerichte lijnopstellingen van windturbines, die haaks staan op met name de westwaardse vliegroute van kwalificerende vogels vanuit de plas Omsteg. Door de noord-zuid gerichte lijnopstellingen is de barrièrewerking met betrekking tot de zuidwaardse vliegroutes vanuit de plassen Kleine Reven en Omsteg beperkt, maar wel enigszins aanwezig.

Voor de grutto's in het Duitse Natura2000-gebied Unterer Niederrhein veroorzaakt het windpark geen barrière, omdat deze soort foerageert binnen het eigen Natura2000 gebied en dus niet door het windpark hoeft.

Vergunning

Er zijn geen negatieve effecten voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden Gelderse Poort en Uiterwaarden IJssel. Dat betekent dat er geen Natuurbeschermingswetvergunning noodzakelijk is voor het geplande windpark.

Omdat het Natura 2000-gebied Unterer Niederrhein geen Nederlands Natura 2000-gebied is valt het niet onder de Nederlandse Natuurbeschermingswet en dient getoetst te worden aan de bepalingen van artikel 6 van de Europese Habitatrichtlijn. Daarin staat onder meer dat: "de bevoegde nationale instanties slechts toestemming [geven] voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten". Uit de Passende Beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Unterer Niederrhein niet worden aangetast. Dit betekent dat de aanwezigheid van het Natura 2000-gebied Unterer Niederrhein geen belemmering vormt om toestemming te geven voor de bouw en exploitatie van het Windpark Den Tol.

Wat betreft de mogelijke gevolgen van Windpark Den Tol voor het Duitse Natura 2000 gebied Unterer Niederrhein is bij de voorbereiding van dit bestemmingsplan aansluiting gezocht bij de benadering die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in een aantal recente uitspraken heeft neergelegd (vgl. o.a. ABRS d.d. 24 augustus 2011 met kenmerken 200900425/1 en 200902744 (Nbw-vergunning RWE centrale Eemshaven), alsmede d.d. 1 mei 2013 met kenmerk 201011080/1 (Nbw-vergunning Winterswijk) en d.d. 10 oktober 2012 met kenmerk 201010326/1 (Nbw-vergunning Ottersum). Hierin is overwogen dat de Natuurbeschermingswet geen grondslag biedt voor het verlenen van een vergunning voor zover het gaat om de schadelijke gevolgen van een project/handeling voor Duitse Natura 2000-gebieden. Dat neemt niet weg, zoals de Afdeling benadrukt, dat bij de voorbereiding van het besluit dat voor een handeling/project moet worden genomen, beoordeeld moet worden of dit in overeenstemming is met artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn (HwJEG d.d. 7 januari 2004, C-201/02, Wells). Daarin is bepaald dat voor elk plan of project, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar daarvoor wel significante gevolgen kan hebben, een passende beoordeling moet worden gemaakt. De bevoegde nationale instanties mogen slechts toestemming verlenen voor het plan of project, nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Dit betekent onder meer dat de Duitse autoriteiten van de uitkomst van een passende beoordeling op de hoogte moeten

worden gesteld met het verzoek om hun standpunt ter zake hiervan kenbaar te maken, zodat deze bij de besluitvorming kan worden betrokken. Deze kennisgeving heeft plaatsgevonden door toezending van de uitkomsten van de passende beoordeling. Met het standpunt van de Duitse autoriteiten is rekening gehouden in die zin dat in de passende beoordeling nader uiteengezet is waarom uit de opgestelde ecologische onderzoeken is gebleken dat het windturbinepark Den Tol, dat op minder dan 1000 meter is gelegen van het Natura 2000-gebied Unterer Niederrhein, de natuurlijke kenmerken van dit gebied, als bedoeld in artikel 6, derde lid, Habitatrichtlijn, niet aantast.

5.3.2 Soortenbescherming

Voorkomende soorten

In het plangebied is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet. Per soortgroep is de aanwezigheid in onderstaande tabel samengevat.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie (Flora- en faunawet)	Aanwezig in het plangebied	Aanwezig in de omgeving van het plangebied
Flora	Brede wespenorchis, grote kaardebol, zwanenbloem	Tabel 1	Mogelijk	Ja
Vogels	Weidevogels (o.a. Kievit)	Vogels	Ja	Ja
	Algemene broedvogels van tuinen, parken en bossen (o.a. merel)	Vogels	Ja	Ja
	Steenuil	Categorie 1	Mogelijk	Ja
	Roek	Categorie 2	Nee	Ja
Zoogdieren	Buizerd	Categorie 4	Ja	Ja
	Egel, vos, ree, haas, hermelijn, bunzing, woelrat en muizensoorten.	Tabel 1	Ja	Ja
	Eekhoorn en steenmarter	Tabel 2	Mogelijk	Ja
	Das	Tabel 3	Voerageergebied	Nee
	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger	Tabel 3	- Mogelijke verblijfplaatsen en vliegroutes - Trekroute en voerageergebied	
Amfibieën	Gewone pad, bruine kikker, meerkikker en bastaardkikker.	Tabel 1	Ja	Ja
	Poelkikker, kamsalamander	Tabel 3	Nee	Ja
	Rugstreeppad	Tabel 3	Nee, kolonisatie mogelijk	Ja
Vissen	Kleine modderkruiper	Tabel 2	Mogelijk	Ja
	Meerval en rivierdonderpad	Tabel 2	Nee	Ja
	Grote modderkruiper	Tabel 3	Mogelijk	Ja

Effecten

Ruimtebeslag leefgebieden

Oprichting van de windturbines kan leiden tot ruimtebeslag op groeiplaatsen van algemeen voorkomende plantensoorten (tabel 1-soorten). Gezien het beperkte ruimtebeslag komt de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in gevaar.

Oprichting van windturbines leidt tot ruimtebeslag op broedgebieden van weidevogels. Jaarrond beschermde nesten worden niet aangetast. Effecten dienen te worden voorkomen door het nemen van maatregelen. Wanneer knotwilgen gekapt worden, kan dit leiden tot vernietiging van jaarrond beschermde nestplaatsen van de steenuil.

Voor grondgebonden zoogdieren is alleen ruimtebeslag voorzien op leefgebieden van algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten). De gunstige staat van instandhouding van deze soorten wordt niet aangetast.

De windturbines zijn niet gepositioneerd in sloten, waardoor ruimtebeslag op leefgebieden niet aan de orde is, tenzij sloten tijdelijk worden gedempt. Indien sloten worden gedempt, gaat het slechts om beperkte delen. Desondanks kunnen zwaar beschermde soorten (tabel 2- en tabel 3-soorten) worden aangetast. Als demping aan de orde is, zullen maatregelen worden getroffen om aantasting van deze soorten te voorkomen.

Voor amfibieën gaat het alleen om algemene soorten (tabel 1-soorten). Indien geen maatregelen worden genomen om kolonisatie van de rugstreeppad te voorkomen, kan ruimtebeslag plaatsvinden op het leefgebied van deze soort.

Na oprichting van de windturbines is in de exploitatiefase geen sprake meer van ruimtebeslag op leefgebieden.

Toename mortaliteit

Bij soorten die in het plangebied voorkomen of waarvoor het plangebied een functie heeft kan een toename plaatsvinden van de mortaliteit.

In de bouwfase kunnen door bouw- en aanlegwerkzaamheden leefgebieden vernietigd worden en aanwezige soorten onopzettelijk gedood worden. Daarbij gaat het om de volgende effecten:

- De vernietiging van een enkele groeiplaats van een beschermde plantensoort. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten) en de gunstige staat van instandhouding van deze soorten wordt niet aangetast.
- Bij werkzaamheden kunnen nesten worden vernietigd. Het is niet toegestaan om broedende vogels te verstoren; het is dus nodig om maatregelen te nemen.
- Voor grondgebonden zoogdieren is onopzettelijk doden alleen voorzien voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten). De gunstige staat van instandhouding wordt niet aangetast.
- Bij aantasting van sloten kunnen amfibieën en vissen worden gedood. Wanneer heilwerkzaamheden in de directe nabijheid van sloten plaatsvinden, kan dit ook leiden tot een verhoogde mortaliteit. Het is noodzakelijk om maatregelen te nemen om deze effecten te voorkomen. Voor vissen gaat het mogelijk om zwaar beschermde soorten (tabel 2- en tabel 3-soorten). Voor amfibieën alleen om algemene soorten.

Een toename van de mortaliteit is alleen aan de orde voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten). Maatregelen moeten een toename van mortaliteit voor streng beschermde soorten voorkomen.

In de exploitatiefase kunnen de windturbines ook leiden tot een toename van de mortaliteit. Effecten op grondgebonden soorten zijn uitgesloten, het gaat vooral om vogels en vleermuizen. Soorten kunnen met de rotor, de mast of het zog (de zuiging door werking van de rotor) achter de windturbines in aanraking komen en gewond raken of sterven. Daarbij gaat het om de volgende effecten:

- In het plangebied komen verschillende vleermuissoorten voor. Het draaien van de windturbines kan effecten hebben op vleermuizen. Informatie over dodelijke slachtoffers in Nederland is niet voor handen, maar proeven in het buitenland hebben aangetoond dat effecten mogelijk zijn. Het aantal slachtoffers wordt niet bepaald door de richting van de lijnopstellingen (oost-west of noord-zuid), maar vooral door de hoogte van de windturbines. De vleermuissoorten in het projectgebied vliegen over het algemeen tussen ongeveer de 2 meter en 35 meter hoogte. Uitzondering is de rosse vleermuis die tot 100 meter hoogte vliegt. Door de ashoogte van de geplande windturbines draaien de rotoren op een hoogte vanaf ongeveer 39 meter. Vanwege de overwegend lage vluchten van de meeste

veermuissoorten, zullen slachtoffers vooral uit rosse veermuizen bestaan.

- Voor vogels leidt exploitatie ook tot effecten. Vogels vliegen hoofdzakelijk tot een hoogte van 150 meter. De hoogte van de windturbines maakt geen verschil voor het aantal vogelslachtoffers. Vermoedelijk leidt een andere hoogte tot verschillen in soorten die sterven. De opstelling van de turbines maakt wel verschil. Uit onderzoek blijkt dat door het plangebied vliegroutes lopen. Deze vliegroutes lopen hoofdzakelijk van noord naar zuid (De Boer, 2010). Omdat de turbines in ongeveer parallelle richting worden opgesteld blijft het aantal slachtoffers zoveel mogelijk beperkt.

Verstoring

Als gevolg van bouwwerkzaamheden kunnen leefgebieden verstoord worden. Daarbij gaat het om de volgende effecten:

- Plantensoorten zijn niet gevoelig voor verstoring door licht of geluid. Effecten zijn uitgesloten.
- De werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van broedende vogels. Het is niet toegestaan om broedende vogels te verstoren, het is dus nodig om maatregelen te nemen.
- Voor grondgebonden zoogdieren is alleen verstoring voorzien op algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten). De gunstige staat van instandhouding wordt niet aangetast.
- Effecten op amfibieën en vissen zijn mogelijk indien heiwerkzaamheden voorzien zijn in de nabijheid van sloten. Hoewel amfibieën en vissen relatief ongevoelig zijn voor geluid, kunnen schokgolven leiden tot verstoring van deze soorten. Het is noodzakelijk om maatregelen te nemen om effecten te voorkomen. Voor vissen gaat het mogelijk om zwaar beschermde soorten (tabel 2- en tabel 3-soorten). Voor amfibieën gaat het alleen om algemene soorten (tabel 1-soorten).

De exploitatie van windturbines leidt niet tot verstoring van flora, grondgebonden zoogdieren, vissen en amfibieën. Wel kan verstoring plaatsvinden van vogels en veermuizen. Daarbij gaat het om de volgende effecten:

- Het draaien van windturbines heeft een versturende werking op vogels. Onderzoek wijst uit dat in een straal van 450 meter rond een windturbine de omgeving minder geschikt is voor vogels (specifiek grasetende watervogels). Hierbij maakt de hoogte van de windturbines geen verschil.
- Ultrasone geluiden van ± 30 kHz kan de echolocatie van veermuizen verstoren. Sommige windturbines produceren deze ultrasone geluiden en zorgen dus voor verstoring. Onderzoek wijst uit dat veermuizen actief draaiende windturbines en omliggende gebieden lijken te mijden. Het is niet bekend hoe groot de zone om windturbines is.

Barrièrewerking

Wanneer soorten de windturbines niet meer passeren omdat ze gedood worden, of de windturbines mijden als gevolg van verstoring, kan de uitwisseling tussen populaties in verschillende leefgebieden worden belemmerd. Voorgaande paragrafen laten zien dat een toename van de mortaliteit en verstoring is voorzien als gevolg van de windturbines. Dit geldt voor vogels en veermuizen. Ten aanzien van barrièrewerking wordt het volgende opgemerkt:

- Veermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap om langs te vliegen. Bijvoorbeeld houtwallen, kanalen en bomenrijen worden door veermuizen gebruikt voor oriëntatie door het landschap. Veermuizen zijn in het studiegebied waargenomen. Lijnvormige elementen zijn aanwezig in de vorm van bomenrijen. Deze bevinden zich voornamelijk langs de wegen. Het is niet voorzien dat de windturbines lijnvormige elementen in het landschap onderbreken. Effecten als gevolg van barrièrewerking zijn voor veermuizen niet aan de orde.

Zoals eerder aangegeven, lopen er vliegroutes van vogels door het plangebied. De barrièrewerking van het geplande windpark wordt veroorzaakt door de noord-zuid gerichte lijnopstellingen van windturbines, die haaks staan op de westwaardse vliegroute van vogels vanuit de plas Omsteg. Door de noord-zuid gerichte lijnopstellingen is de barrièrewerking met betrekking tot de zuidwaardse vliegroutes vanuit de plassen Kleine Reven en Omsteg beperkt, maar wel enigszins aanwezig.

5.3.3 Cumulatieve effecten

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het noodzakelijk om inzicht te geven in de cumulatie van effecten. Verschillende ruimtelijke ontwikkelingen met elk kleine effecten kunnen samen een aanzienlijk effect hebben dat uiteindelijk zelfs een negatief effect kan hebben op de instandhoudingsdoelstelling (significant effect).

In de omgeving van het plangebied zijn verscheidene ruimtelijke ontwikkelingen aan de orde. In de nabijheid van de Gelderse Poort, Unterer Niederrhein en Uiterwaarden IJssel zijn projecten voorzien met effecten op grasetende watervogels.

In de omgeving van het plangebied staan al windturbines en zijn 6 nieuwe turbines gepland. Deze staan op een dermate grote afstand, dat deze niet leiden tot cumulatie van effecten. Omdat het Windpark Den Tol een noord-zuid gerichte opstelling kent, net als het windpark aan de noordkant van Netterden, ontstaat er geen fuik voor trekkende vogels.

Een aantal ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving kan effect hebben op de kwalificerende soorten van Unterer Niederrhein en Gelderse Poort. Hier is echter in de instandhoudingsdoelstellingen al rekening mee gehouden. Bovendien liggen in de omgeving voldoende alternatieve graslanden, zodat deze niet de beperkende factor vormen voor populaties in de Natura-2000-gebieden. Cumulatie van effecten is wel aan de orde, maar leidt niet tot een significant effect.

Ook in de Uiterwaarden IJssel spelen ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een afname van binnendijkse foerageergebieden. In de Uiterwaarden IJssel is echter een overcapaciteit aan foerageergebieden aanwezig. De afname ligt binnen deze overcapaciteit en leidt daarmee vooralsnog niet tot een daling van de populatie onder de instandhoudingsdoelstelling. Bovendien liggen in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden. Hoewel van cumulatie wel sprake is, leidt dit niet tot een significant effect.

Significante effecten als gevolg van cumulatie van effecten zijn uitgesloten.

5.3.4 Mitigerende maatregelen

In de effectbeschrijving hiervoor is al aangegeven, dat het noodzakelijk is om mitigerende maatregelen te nemen tijdens de bouwwerkzaamheden.

Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

- Voer werkzaamheden zoveel mogelijk uit buiten het broedseizoen (ongeveer 15 maart - 15 juli). Wanneer dit niet mogelijk is, is het van belang om het werkgebied effectief ongeschikt te maken voor broedende vogels, door te kappen en te maaien (of te ploegen). De vegetatie dient kort gehouden en regelmatig verstoord te worden tot afronding van de werkzaamheden. Indien de kap van knotwilgen voorzien is, dient eerst onderzocht te worden of zich hier geen broedplaatsen bevinden. Broedplaatsen van de steenuil zijn jaar rond beschermd. Indien aanwezig, dienen maatregelen te worden genomen, compensatie worden geregeld en een ontheffing te worden aangevraagd.
- Om de kans op c.q. het aantal mogelijke vleermuisslachtoffers significant te reduceren wordt de aanschakelsnelheid van de windturbines verhoogd. Verder

zullen na ingebruikname van het windpark de aanwezige veermuizen en eventuele slachtoffers worden gemonitord.

- Voorkom stagnerend water in de werkgebieden. Ondiepe, snel opwarmend plassen kunnen rugstreeppadden aantrekken. Door plassen op het werkterrein te voorkomen, is kolonisatie uitgesloten.
- Controles en begeleiding vinden plaats door een ter zake deskundig persoon (ecoloog) met kennis van de relevante soorten.

In geval van dempen van watergangen:

- Dam het te dempen deel af.
- Vang zoveel mogelijk van de aanwezige vissen en amfibieën af en zet deze uit in de directe omgeving.

In geval van heiwerkzaamheden nabij sloten:

- Zie maatregelen onder "In geval van dempen van watergangen". De afdammingen zijn te verwijderen na afronding van de heiwerkzaamheden.

5.4 Verkeer en parkeren

In en rondom het plangebied lopen verscheidene wegen. De belangrijkste lokale wegen zijn de Netterdensestraat en de Jonkerstraat. De Netterdensestraat vormt de belangrijkste verbinding tussen Netterden, de buurtschap Wals en de kern Cendringen. De Jonkerstraat volgt ongeveer het verloop van de landsgrens Nederland-Duitsland. Langs de noordzijde van het plangebied loopt de Lupseweg/Omsteg die enkele agrarische bedrijven ontsluit.

Het grensgebied is een populair fietsgebied. Een veelheid aan routes verbindt de Nederlandse en Duitse dorpen, en ook de uiteenlopende landschappen en natuurgebieden. Netterden ligt aan de grens met Duitsland, de route naar Emmerich loopt dwars door het dorp. Vanuit Netterden leidt een recreatieve fietsroute over de Papenkampseweg naar Azewijn en een andere via de Jonkerstraat naar Megchelen.

In onderstaande afbeelding zijn de belangrijkste routes in en rondom het plangebied weergegeven.

Belangrijkste routes in en rondom het plangebied

Elke windturbine wordt met een eigen weg van circa 4 meter breed aangesloten op het bestaande wegennet in het plangebied. Deze toegangswegen worden voorzien van een hekwerk.

In de bouwperiode vinden enkele zware transporten plaats. Daarna worden voor periodiek onderhoud en storingen vooral service- en onderhoudsbusjes ingezet.

5.5 Welstand

Het bouwplan voor windpark Den Tol wordt onder andere getoetst aan het gemeentelijke welstandsbeleid in de fase van vergunningverlening.

Enkele algemene uitgangspunten zijn hier reeds relevant.

De locatiekeuze, in relatie tot de hoogte van de windturbine, wordt zorgvuldig afgestemd op de beleving van het landschap vanuit meerdere gezichtspunten. Daarbij is onder andere aandacht voor hoogtes in het landschap, kerktorens en andere hoge objecten, alsmede de mate van openheid van het landschap.

Bij het groeperen van meerdere windturbines bestaat voorkeur voor een systematische opstelling op een lijn of een raster. Aansluiting bij bepaalde grotere structuren in het landschap is denkbaar. Overeenkomsten in maatvoering en vormgeving ondersteunt de visuele samenhang van het plan.

Door een ingetogen utilitaire vormgeving, neutraal kleurgebruik en het ontbreken van opschriften eisen turbines zo min mogelijk aandacht op. Op maaiveld wordt het oorspronkelijke landschap gerespecteerd in zijn mate van openheid, belijning en beplantingswijze.

Er zal een verantwoorde beoordeling plaatsvinden van alle relevante aspecten in samenhang met de uitgangspunten van het welstandsbeleid.

5.6 Duurzame energieopbrengst

Windenergie is een duurzame vorm van energie en levert een bijdrage aan de invulling van het klimaatbeleid. In het kader van de m.e.r.-procedure is de bijdrage berekend die het windpark levert aan de invulling van het klimaatbeleid. Dit betreft de elektriciteitsopbrengst in MWh per jaar en hoeveel reductie dit tot gevolg heeft voor de stoffen die het broeikaseffect en dus de klimaatverandering veroorzaken: CO₂, NO_x en SO₂.

Uit het MER blijkt dat het voorkeursalternatief, waarop dit bestemmingsplan is gebaseerd, een berekende netto energieopbrengst heeft van ongeveer 81.606 MWh/jaar (inclusief maatregelen ter beperking van slagschaduwhinder) en daarmee voorziet in het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van circa 23.316 huishoudens.

Windpark Den Tol zorgt daarmee voor de volgende reductie van broeikasstoffen:

- CO ₂	47.404,1 ton/jaar
- NO _x	41,3 ton/jaar
- SO ₂	13,8 ton/jaar
- PM ₁₀	1,5 ton/jaar

De doelstelling voor windenergie in de provincie Gelderland wordt in aantal megawatt aangegeven.

Het doel van de provincie Gelderland is 140 MW voor 2015 en 210 MW voor 2020.

Windpark Den Tol draagt ongeveer 21 % bij aan de provinciale doelstelling voor 2015.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de doelstellingen voor windenergie geen maximum zijn. Het is slechts een doel.

In het gemeentelijk beleidskader "Tijd voor nieuwe energie" is het streven opgenomen om 33 kiloton CO₂ reductie per jaar te halen (vermeden CO₂ uitstoot) voor de windenergiesector in zijn geheel.

Windpark Den Tol voorziet met circa 47 kiloton CO₂ reductie geheel in dit streven.

Hoofdstuk 6 Waterparagraaf

6.1 Inleiding

De hoofddoelstelling voor de regionale waterhuishouding in de Achterhoek en Liemers is het realiseren van duurzame, veerkrachtige watersystemen in zowel stedelijk gebied als landelijk gebied.

Aandacht gaat uit naar het voorkomen van wateroverlast, realiseren van natte natuurontwikkeling, veiligstellen van drinkwatervoorziening, voorkomen van watertekorten, verbeteren van de waterkwaliteit en het verbeteren van de aansluiting van het regionale watersysteem op het landelijke hoofdsysteem.

Ter voorkoming van huidige en toekomstige waterproblematiek is naar oplossingen gezocht, zoals het verbreden, verondiepen, hermeanderen van bestaande waterlopen. Dit biedt binnen de bestaande watergangen niet voldoende ruimte, zodat extra bergingsmogelijkheden gevonden moeten worden in daarvoor aangewezen gebieden. Ter bescherming van ecologisch watervolle wateren en natte landnatuur is het in grote delen van de Achterhoek en Liemers nodig om grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen minstens even hoog te houden, zogenaamd conserveren in buffergebieden.

6.2 Beleid

De Waterwet integreert de negen bestaande wetten voor waterbeheer. De wet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, beoogt het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

6.3 Beschrijving watersysteem

6.3.1 Riool

Binnen de gemeente Oude IJsselstreek zijn alle percelen aangesloten op de riolering of op IBA-systemen. Het rioleringstelsel van de gemeente Oude IJsselstreek bestaat uit ruim 193 km vrijval leiding, 178 km drukriolering en 22 km persleiding. In dit rioleringsstelsel zijn 61 overstorten en inmiddels 17 bergbezinkvoorzieningen opgenomen. Het afvalwater wordt verwerkt door RWZI Etten of RWZI Varsseveld.

6.3.2 Oppervlaktewater

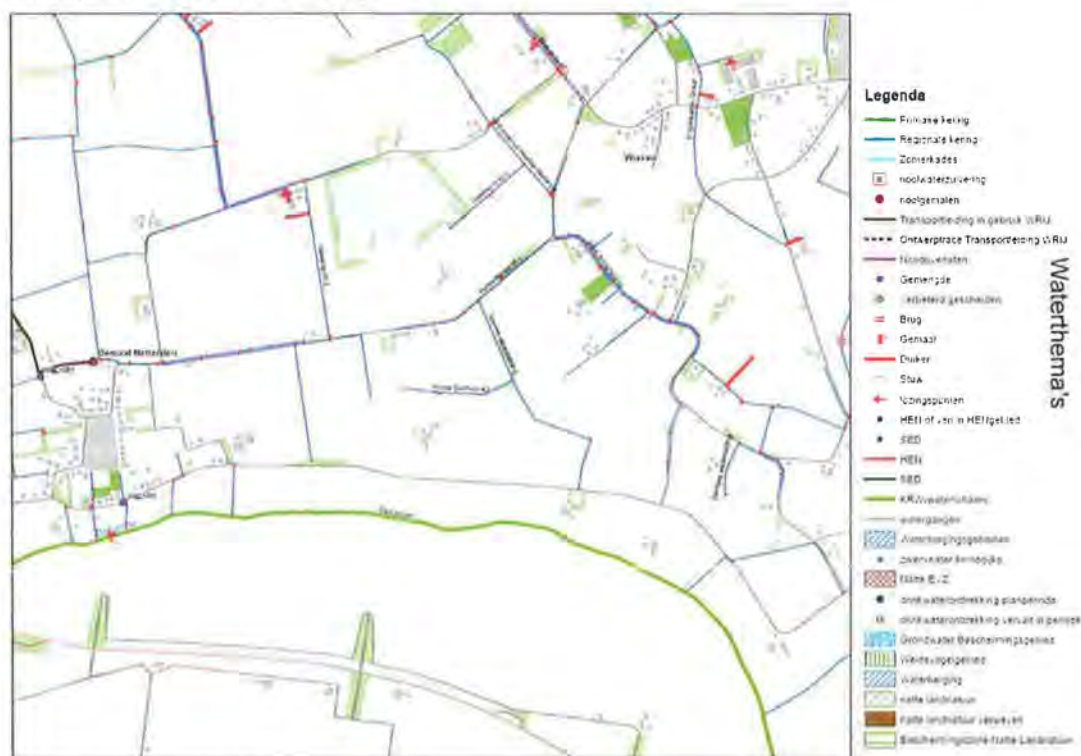
Het gebied wordt gekenmerkt door een ruime verkaveling en kent voornamelijk agrarische gebruiksfuncties (afwisselend grasland en akkerbouw).

In het gebied zijn enkele watergangen aanwezig die in beheer zijn bij waterschap Rijn en IJssel.

Langs de Nederlands - Duitse grens is een watergang aanwezig die is aangewezen als KRW-waterlichaam en tevens onderdeel uitmaakt van de Ecologische Verbindingszone (EVZ).

De zogenaamde leggerwatergangen zijn van groot belang voor de waterhuishouding. Verder zijn enkele kavelsloten en greppels aanwezig, deze zijn niet in beheer bij het waterschap. Deze kavelsloten en greppels zorgen voor de lokale ontwatering van percelen en zijn veelal droogvallend.

Langs de noordzijde van het plangebied is een zandwinplas aanwezig, de zandwinning in deze plas is niet meer in bedrijf.

Ligging waterlopen en relevante waterthema's (Bron: Waterschap Rijn en IJssel)

6.3.3 Grondwater

Volgens de Bodemkaart van Nederland komen binnen het plangebied voornamelijk de grondwatertrappen VI en VII voor. Dit duidt op een diepe ontwatering.

Bij grondwatertrap VI bevindt de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) zich tussen 40 en 80 cm onder maaiveld. Bij grondwatertrap VII is de GHG dieper dan 80 cm onder maaiveld.

De gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) is voor grondwatertrap VI en VII respectievelijk dieper dan 1.2 m en dieper dan 1.6 m onder maaiveld.

In Netterden en ten oosten van het plangebied zijn enkele peilbuizen aanwezig die zijn opgenomen in DINOloket van TNO. De gemiddelde freatische grondwaterstand in Netterden, gemeten in peilbuizen B40H0006 en B40H0007, bedraagt circa 1,5 tot 2,0 m onder maaiveld.

Ten oosten van het plangebied bedraagt de freatische grondwaterstand, gemeten in peilbuizen B41C0025, B41C0047 en B41C0107, circa 0,8 tot 1,2 m onder maaiveld.

6.4 Effect geplande ontwikkelingen

6.4.1 Grondwater

Alle windturbines worden voorzien van een betonnen fundering met een doorsnede van ongeveer 18 meter, die op een aantal heipalen wordt geplaatst. Op basis van het Bouwbesluit zal de belasting van het milieu door de in de bouwwerken toe te passen materialen zoveel mogelijk worden beperkt. Uitspoelen van stoffen, en daarmee verandering van de grondwaterkwaliteit, wordt daarom niet verwacht.

Tijdens de bouwfase is, afhankelijk van de dan heersende grondwaterstand, mogelijk een tijdelijke bemaling nodig om tijdens het aanbrengen van de fundering in den droge te kunnen werken. Tevens zal een aantal kabeltracés worden aangelegd, waarbij eveneens mogelijk bemaling nodig is. Tijdens deze bemalingen zal lokaal het grondwaterniveau verlaagd worden. De invloed hiervan is naar verwachting beperkt en tijdelijk. Als de turbines geplaatst zijn en de bemaling is beëindigd, zal de grondwaterstand zich weer herstellen en is er geen relatie meer met het grondwater.

Voor de tijdelijke bemalingen is mogelijk een watervergunning van het waterschap Rijn en IJssel nodig, afhankelijk van de te onttrekken hoeveelheid en de bemalingsduur. Indien de bemalingshoeveelheid minder bedraagt dan 100.000 m³ in een aaneengesloten periode van 30 dagen kan volstaan worden met een melding bij het waterschap. Ook voor het lozen van bemalingswater moet wellicht een vergunning aangevraagd worden.

6.4.2 Oppervlaktewater

De windturbines worden niet in leggerwatergangen en de bijbehorende keurzones geplaatst.

Het waterschap Rijn en IJssel staat niet toe dat de turbines binnen de keurzone (5 meter vanaf de insteek en bij de Lander 5 m vanaf de eigendomsgrens) van waterlopen worden geplaatst. Dit is dan ook niet aan de orde. Wel kan het zijn dat een turbine wordt gesitueerd op of nabij een kavelsloot of greppel (niet zijnde een leggerwatergang). Indien dit aan de orde is, zal ter plekke van de turbine de kavelsloot / greppel worden verlegd om de gewenste ontwatering te behouden. Het oppervlaktewater zal daarom geen nadelige effecten ondervinden van de windturbines.

De minimale afstand tot de zandwinplas bedraagt ongeveer 160 m. Bij 'oude' zandwinplassen is deze afstand naar verwachting voldoende om de stabiliteit van de turbines te garanderen (één en ander is afgestemd met Provincie Gelderland).

Tijdens de bouwfase is, afhankelijk van de dan heersende grondwaterstand, mogelijk een tijdelijke bemaling nodig om tijdens het aanbrengen van de fundering in den droge te kunnen werken. Tevens zal een aantal kabeltracés aangelegd worden, waarbij eveneens mogelijk bemaling nodig is. Bemalingswater wordt naar verwachting op nabijgelegen oppervlaktewater geloosd. Voor de lozing van bemalingswater op oppervlaktewater zal een vergunning worden aangevraagd bij Waterschap Rijn en IJssel. Het waterschap zal toetsen of voldaan wordt aan de lozingsnormen. Eventueel zal het te lozen bemalingswater belucht of gezuiverd moeten worden alvorens het geloosd kan worden. Zodra de bouwfase is beëindigd, vinden er geen lozingen meer plaats naar het oppervlaktewater.

Voor het realiseren van toegangswegen naar de turbines zullen mogelijk kleine aanpassingen aan het watersysteem moeten plaatsvinden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het aanbrengen van een duiker. Dit heeft geen grote nadelige gevolgen en zal in overleg met het waterschap gebeuren. Voor het uitvoeren van dergelijke aanpassingen is conform de Keur een watervergunning benodigd.

6.4.3 Hemelwaterafvoer

Door het plaatsen van de windturbines wordt nieuw verhard oppervlak (windturbines, opstelplaats en toegangsweg) gecreëerd. Hemelwater dat op dit verharde oppervlak valt, mag niet versneld worden afgevoerd richting oppervlaktewater. Het waterschap hanteert voor het omgaan met hemelwater de trits 'vasthouden – bergen – afvoeren'. Indien het verhard oppervlak met meer dan 500 m² toeneemt, moet er een berging worden gecreëerd.

Het totaal aan nieuw verhard oppervlak zal deze norm overschrijden, ook per turbine kan dit het geval zijn. Per turbine zal daarom eventueel langs de rand van de opstelplaats een soort greppel of zaksloot worden gecreëerd. Als er vervolgens geen versnelde afvoer plaatsvindt, maar het hemelwater stroomt over het maaiveld af richting oppervlaktewater of infiltreert in de bodem, dan hoeft er geen berging te worden aangelegd. Bij realisatie van de windturbines is dit het uitgangspunt.

Naast de waterkwantiteitstrits hanteert Waterschap Rijn en IJssel tevens een trits voor de waterkwaliteit, namelijk 'schoonhouden – scheiden – zuiveren'. Dit betekent ten eerste dat afstromend hemelwater het grondwater of het oppervlaktewater niet mag vervuilen.

In het bouwbesluit is bepaald, dat het te bouwen bouwwerk zodanig is, dat de belasting van het milieu door de in het bouwwerk toe te passen materialen wordt beperkt.

6.5 Tabel waterthema's

6.5.1 Relevante waterthema's

Thema	Toetsvraag	Relevant	Int.
Veiligheid	1. Ligt in of binnen 20 meter vanaf het plangebied een waterkering? (primaire waterkering, regionale waterkering of kade)	Nee	2
	2. Ligt het plangebied in een waterbergingsgebied of winterbed van een rivier?	Nee	2
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is de toename van het afvalwater (DWA) groter dan 1m ³ /uur?	Nee	2
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	Nee	1
	3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	Nee	1
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 2500m ² ?	Ja	2
	2. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 500m ² ?	Ja	1
	3. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Nee	1
	4. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee	1
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied (hemel)water op oppervlaktewater geloosd?	Ja	1
Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	Nee	1
	2. Is in het plangebied sprake van kwel?	Nee	1
	4. Beoogt het plan dempen van perceelsslotten of andere wateren?	Nee*	1

Grondwater kwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee	1
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap?	Ja	1
	2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Ja	2
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde stelsel?	Nee	1
	2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee	1
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ?	Ja	2
	2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	Nee	2
	3. Bevindt het plangebied zich in beschermingszones voor natte natuur?	Nee	1
	4. Bevindt het plangebied zich in een Natura 2000-gebied?	Nee	1
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een TOP-gebied?	Nee	1
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee	2
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee	1

6.5.2 Toelichting relevante thema's

Toename verhard oppervlak

Zie paragraaf 6.4.3 Hemelwaterafvoer.

Lozing op oppervlaktewater

Zie paragraaf 6.4.2 Oppervlaktewater.

Demping watergangen

Zie paragraaf 6.4.2 Oppervlaktewater.

Nabijheid wateren in eigendom of beheer bij het waterschap

Zie paragraaf 6.3.2 Oppervlaktewater.

Herinrichting watergangen

Zie paragraaf 6.4.2 Oppervlaktewater.

Nabijheid natte ecologische verbindingzones

De watergang langs de Nederlands - Duitse grens maakt onderdeel uit van een Ecologische Verbindingszone (EVZ).

6.6 Vertaling in het bestemmingsplan

De enige planologisch relevante maatregel met betrekking tot waterbeheer betreft de mogelijkheid om langs de rand van de opstelplaats en/of toegangsweg een greppel of zaksloot aan te leggen.

In dit bestemmingsplan zijn de planologische mogelijkheden uit het geldende bestemmingsplan zoveel mogelijk overgenomen. Conform de geldende planregeling voorziet dit bestemmingsplan daarom in de mogelijkheid om water en voorzieningen voor de waterhuishouding te realiseren binnen de bestemmingen Agrarisch, Agrarisch

met waarden, Bedrijf-Windturbine, Groen, Natuur, Verkeer en Water.

Daarnaast zijn de watergangen binnen de bestemming Bedrijf-Windturbine voorzien van een specifieke aanduiding, waarbinnen waterafvoer, waterberging en waterlopen zijn toegelaten.

Hoofdstuk 7 Juridisch bestuurlijke aspecten

7.1 Planmethode

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan is gebruik gemaakt van de systematiek van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening, welke van kracht zijn sinds 1 juli 2008.

Voor de bestemmingen en planregels is gebruik gemaakt van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008 (SVBP2008). De SVBP2008 regelt de standaardisering en uniformering van bestemmingen en regels. In het kader van de Wro is dit bestemmingsplan digitaal opgesteld.

Op basis van dit bestemmingsplan is verlening van een omgevingsvergunning voor het bouwen (bouwvergunning) voor de geplande windturbines en bijbehorende faciliteiten direct mogelijk (directe bouwtitel).

De ruimtelijke indeling van het gebied, alsmede de toegestane functies en maten, zijn op de verbeelding en in de regels geregeld.

Dit bestemmingsplan voorziet in een gedeeltelijke vervanging van het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2000, herziening 2002.

De plangrens van het onderhavige bestemmingsplan wordt vooral bepaald door de begrenzing van de veiligheidscontouren rondom de geplande windturbines. Daarbij is ervoor gekozen om het agrarisch bouwblok ten noorden van de Netterdensestraat, eigendom van een van de participanten van het Windpark, in zijn geheel op te nemen binnen de plangrens, zodat voor dit bouwblok sprake is van een eenduidige planologische regeling.

Het onderhavige bestemmingsplan is gebaseerd op de gemeentelijke standaard planregels. Daarbij is getracht om -met inachtneming van de beperkingen die gelden binnen de veiligheidscontouren van de geplande turbines- de planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan Buitengebied 2000, herziening 2002 zoveel mogelijk te behouden.

7.2 Opzet van de regels

7.2.1 Inleidende regels

Hoofdstuk I bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Artikel 1 bevat de definities van de in de regels gebruikte begrippen, waarmee een eenduidige interpretatie van deze begrippen is vastgelegd. Artikel 2 regelt de "wijze van meten" en geeft regels waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

7.2.2 Bestemmingsregels

Dit plan omvat zogenoemde gedetailleerde eindbestemmingen, op basis waarvan toekomstige bouwvragen kunnen worden getoetst.

Het bestemmingsplan kent de volgende basisbestemmingen:

- Agrarisch.
- Agrarisch met waarden.
- Bedrijf - Windturbine.

- Bos - Multifunctioneel bosgebied.
- Natuur.
- Verkeer.
- Water.

Hiernaast omvat het bestemmingsplan nog twee dubbelbestemmingen:

- Waarde - Archeologische Verwachting II (gebied met gematigde archeologische verwachting)
- Waarde - Archeologische Verwachting III (gebied met lage en/of specifieke archeologische verwachting)

Agrarisch

De bestemming Agrarisch geldt voor de agrarische percelen die liggen binnen de veiligheidscontouren van geplande windturbines. Met inachtneming van de planologische beperkingen die gelden binnen de veiligheidszone van de windturbines (zie hierna onder 7.2.3 Algemene regels; Aanduiding Milieuzone - windturbine) kan het agrarisch gebruik hier voortduren na realisatie van de geplande windturbines.

Gronden met de bestemming Agrarisch mogen worden gebruikt voor agrarische bedrijvigheid, een grondgebonden agrarisch bedrijf (specifiek aangeduid), agrarisch medegebruik, één bedrijfswoning (participantenwoning, specifiek aangeduid), bed and breakfast, aan huis verbonden beroep, productiegebonden detailhandel als nevenactiviteit, instandhouding van landschappelijke waarden, extensief (dag)recreatief medegebruik.

Bijbehorende gebouwen mogen worden gebouwd binnen het bouwperceel; buiten het bouwperceel mogen alleen bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd.

Verder zijn parkeer- en groenvoorzieningen, kunstwerken, water en voorzieningen voor de waterhuishouding, straatmeubilair en nutsvoorzieningen toegelaten.

Agrarisch met waarden

De bestemming Agrarisch met waarden geldt voor de agrarische percelen ten zuiden van de Jonkerstraat en ten westen van Broekweg, voor zover deze liggen binnen de veiligheidscontouren van de geplande windturbines. Met inachtneming van de planologische beperkingen die gelden binnen de veiligheidszone van de windturbines (zie hierna onder 7.2.3 Algemene regels; Aanduiding Milieuzone - windturbine) kan het agrarisch gebruik hier voortduren na realisatie van de geplande windturbines.

Gronden met de bestemming Agrarisch met waarden mogen worden gebruikt voor agrarische bedrijvigheid, het hobbymatig houden van dieren, instandhouding van landschappelijke waarden te weten een houtwallenlandschap, openheid van het landschap, reliëf van de bodem en/of behoud van zandwegen, extensief (dag)recreatief medegebruik.

Er mogen geen gebouwen worden gebouwd. Behoudens erf- en terreinafscheidingen mogen er ook geen bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd.

Verder zijn groenvoorzieningen, water en voorzieningen voor de waterhuishouding toegelaten.

Bedrijf - Windturbine

De bestemming Bedrijf - Windturbine geldt voor de gronden waar de geplande windturbines worden opgesteld en voor het gebied waarboven de wieken draaien.

Gronden met de bestemming Bedrijf - Windturbine kunnen worden gebruikt voor windturbines met bijbehorende voorzieningen, waaronder één inkoopstation ten behoeve

van de levering van elektriciteit aan het openbare net. Ook zijn wegen ten dienste van windturbines toegelaten.

Binnen de bestemming zijn ter plaatse van specifieke aanduidingen ook toegelaten: openbare wegen, groen, water en voorzieningen voor de waterhuishouding, waterafvoer, waterberging en waterlopen.

De begrenzing en afmetingen van de bestemmingsvlakken zijn afgestemd op de geplande locaties van de windturbines, overeenkomstig het voorkeursalternatief 3 uit het MER. Daarbij is een marge aangehouden van 15 meter, zodat het mogelijk is om de exacte locatie van turbines nog enigszins te verschuiven, bijvoorbeeld om praktische oplossingen mogelijk te maken in de nabijheid van watergangen, wegen of perceelsgrenzen.

Voor het bouwen van windturbines gelden de volgende regels: ashoogte maximaal 139 meter, hoogste punt van de wieken maximaal 195 meter, rotordiameter maximaal 122 meter.

Voor het inkoopstation geldt dat de bouwhoogte maximaal 3,5 meter bedraagt en het oppervlak maximaal 40 m².

Voor overige gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, behorende bij de bestemming, geldt dat de inhoud maximaal 50 m³ en de bouwhoogte maximaal 3 meter mag bedragen.

Bos - Multifunctioneel bosgebied

De bestemming Bos - Multifunctioneel bosgebied geldt voor een fragment van een bosperceel, gelegen in de oostelijke lijnopstelling van windturbines tussen de Netterdensestraat en de Jonkerstraat en binnen de veiligheidscontour van een windturbine.

Gronden met de bestemming Bos - Multifunctioneel bosgebied kunnen onder andere worden gebruikt voor bosbouw, instandhouding van bos ten behoeve van voorkomende natuur- en landschapswaarden, extensieve dagrecreatie en paden, vijvers en waterlopen en behoud van aanwezige zandwegen.

Binnen deze bestemming mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd.

Natuur

De bestemming Natuur geldt voor het oostelijke puntje van de zandwinplas, gelegen in de oostelijke lijnopstelling van windturbines, tussen de Omsteg en de Netterdensestraat en binnen de veiligheidscontour van een windturbine.

Gronden met de bestemming Natuur kunnen worden gebruikt voor bos- en natuurgebieden, behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden, extensief (dag)recreatief medegebruik, agrarisch gebruik gericht op natuurbeheer, water en voorzieningen voor de waterhuishouding, straatmeubilair en nutsvoorzieningen.

Binnen deze bestemming mag niet worden gebouwd.

Verkeer

De bestemming Verkeer geldt voor de Broekweg, Omsteg, Lupseweg, Netterdensestraat en Jonkerstraat, voor zover deze wegen liggen binnen de veiligheidscontouren van de windturbines.

Gronden met de bestemming Verkeer kunnen worden gebruikt voor wegverkeer, geluidwerende voorzieningen, parkeer-, groenvoorzieningen en kunstwerken, water en voorzieningen voor de waterhuishouding, straatmeubilair, openbaar vervoersvoorzieningen en nutsvoorzieningen.

Binnen deze bestemming mogen alleen openbaar vervoersvoorzieningen en nutsvoorzieningen worden gebouwd.

Water

De bestemming Water geldt voor een aantal legger watergangen in het plangebied, voor zover deze liggen binnen de veiligheidscontouren van de windturbines.

Gronden met de bestemming Water kunnen worden gebruikt voor water en voorzieningen voor de waterhuishouding, waterafvoer, waterberging en waterlopen, wegen en paden, speel-, groenvoorzieningen en kunstwerken, straatmeubilair en nutsvoorzieningen.

Gebouwen mogen worden gebouwd tot een bouwhoogte van maximaal 3 meter en een oppervlakte van maximaal 50 m². De bouwhoogte voor bruggen en viaducten is maximaal 10 meter. De bouwhoogte voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde is maximaal 3 meter.

Waarde - Archeologische Verwachting II (gebied met gematigde archeologische verwachting)

De dubbelbestemming Waarde - Archeologische Verwachting II (gebied met gematigde archeologische verwachting) geldt voor het gebied dat volgens de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart een gematigde archeologische verwachting heeft.

Op basis van deze bestemming dient voor bouwplannen groter dan 1000 m² archeologisch onderzoek plaats te vinden.

Ook is voor het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden een vergunning nodig van burgemeester en wethouders.

Waarde - Archeologische Verwachting III (gebied met lage en/of specifieke archeologische verwachting)

De dubbelbestemming Waarde - Archeologische Verwachting III (gebied met lage en/of specifieke archeologische verwachting) geldt voor het gebied dat volgens de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart een lage en/of specifieke archeologische verwachting heeft.

Op basis van deze bestemming dient voor bouwplannen groter dan 5000 m² archeologisch onderzoek plaats te vinden.

Ook is voor het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden een vergunning nodig van burgemeester en wethouders.

7.2.3 Algemene regels

De algemene of aanvullende regels vormen een set algemene regels die voor alle onderdelen van het plan van toepassing zijn.

Anti-dubbeltelregel

Dit betreft de op grond van het Bro verplichte anti-dubbeltelregel.

Algemene aanduidingsregels

Veiligheidszone - windturbine

Dit bestemmingsplan voorziet in een beschermingsregeling in het kader van externe veiligheid, voor gronden binnen de zogenoemde plaatsgebonden risicocontour (10⁻⁶ contour) van de windturbines.

Deze beschermingsregeling is vervat in een algemene aanduidingsregel 'Veiligheidszone - windturbine'. Binnen de op de verbeelding aangegeven aanduidingsgrens is de vestiging van kwetsbare objecten, als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, uitgesloten.

De vestiging van beperkt kwetsbare objecten, als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, is uitgesloten binnen een afstand van 66 meter (10^{-5} contour) uit het hart van de windturbine.

Middels een afwijkingsbevoegdheid kan het bevoegd gezag bij omgevingsvergunning afwijken van het gebruiksverbod en toestaan dat kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten mogen worden gevestigd overeenkomstig de op de gronden geldende bestemming(en), mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid van personen.

Specifieke vorm van bedrijf - participantenwoning

In de oostelijke lijnopstelling ligt een woning van één van de participanten in het Windpark Den Tol. Deze woning is op de verbeelding aangeduid als participantenwoning. Een participantenwoning is een woning waarvan de bewoner in zodanige mate betrokken is bij het windpark, dat de woning is aan te merken als behorende tot de inrichting. Deze betrokkenheid houdt in dat de bewoner:

- toezicht houdt op de terreinen en servicewegen van de windturbines, en deze toegankelijk houdt voor de exploitant van de windturbines;
- toezicht houdt op het functioneren van de windturbines en zonodig storingen en calamiteiten meldt aan de exploitant en in voorkomend geval de betreffende windturbine kan stop zetten.

Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan afwijken van de regels voor het overschrijden van bouwgrenzen, het overschrijden van de maximale bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde en voor het bouwen van bouwwerken voor nutsvoorzieningen.

Algemene wijzigingsregels

Het bevoegd gezag kan het plan wijzigen om geringe veranderingen aan te brengen in de plaats, ligging en/of afmetingen van bestemmingsgrenzen en om de bouw van nutsvoorzieningen mogelijk te maken.

Overige regels

Voor het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden binnen de bestemmingen Agrarisch, Agrarisch met waarden en Natuur is een vergunning nodig van burgemeester en wethouders.

7.2.4 Overgangs- en slotregels

Hier is het op grond van het Bro verplichte overgangsrecht opgenomen en is bepaald hoe de regels van het bestemmingsplan worden aangehaald.

Hoofdstuk 8 Economische uitvoerbaarheid

De realisatie van het Windpark Den Tol wordt volledig gefinancierd door private partijen. De gemeente Oude IJsselstreek draagt niet bij aan de financiering van het windpark. Gemeentelijke kosten en eventuele planschade worden verhaald op de initiatiefnemers van het windpark middels een anterieure overeenkomst.

Hoofdstuk 9 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

9.1 Informatiebijeenkomsten

De initiatiefgroep Windpark Den Tol wil omwonenden graag goed informeren over en betrekken bij de geplande ontwikkeling van het windpark.

Voor de formele start van de bestemmingsplanprocedure heeft de initiatiefgroep daarom twee informatiebijeenkomsten georganiseerd, waar omwonenden zijn geïnformeerd over het geplande windpark, de gevolgen ervan voor de omgeving en het verloop van de wettelijke procedures voor milieueffectrapportage, bestemmingsplan en vergunningen.

De informatiebijeenkomsten hebben op 13 april 2011 en 20 juni 2012 plaatsgevonden in Netterden.

9.2 Vooroverleg

In het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is het concept bestemmingsplan door de gemeente Oude IJsselstreek voorgelegd aan belanghebbende overheden en instanties.

De resultaten van dit vooroverleg zijn beschreven in de Notitie "beantwoording vooroverlegreacties" die als Bijlage 1 is toegevoegd aan deze toelichting.

BESTEMMINGSPLAN WINDPARK DEN TOL NETTERDEN

BIJLAGEN

- ☐ concept-voorontwerp
- ☐ voorontwerp
- ☒ ontwerp
- ☐ vastgesteld
- ☐ onherroepelijk

Juli 2013

Bijlage A: MER Windpark Den Tol

Bijlage 1 Ten geleide

Bijlage B: Resultaten overleg ex artikel 3.1.1 Bro

Bijlage 1 Notitie beantwoording vooroverlegreacties

Bijlage 2 Notitie beantwoording vooroverlegreacties - bijlage memo
provincie

Bijlage 3 Brieven overleg ex artikel 3.1.1 Bro

Bijlage A: MER Windpark Den Tol

Bijlage 1 Ten geleide

In deze bijlage is het Milieu-Effectrapport Windpark Den Tol opgenomen.

Bij het gedrukte exemplaar (hardcopy) van dit bestemmingsplan is het MER Windpark Den Tol als separaat boekwerk toegevoegd.

Voor de digitale versie van dit bestemmingsplan geldt het volgende:

Het MER Windpark Den Tol bestaat uit een MER-hoofddocument en 14 MER-bijlagen. Daarbij zijn de MER-bijlagen 1, 2, 4, 10, 12 en 13 opgenomen achter in het bestand van het MER-hoofddocument. De overige MER-bijlagen zijn als losse bestanden bijgevoegd.

Door beperkingen in de software waarmee dit digitale bestemmingsplan is opgesteld, worden bijlagen automatisch en doorlopend genummerd (1, 2, 3, ...). Hierdoor komt de nummering van bijlagen niet overeen met die in het MER. Om dit probleem op te lossen is de nummering overeenkomstig het MER weergegeven in de bijlage titel, bijvoorbeeld: "Bijlage 2 MER-bijlage 3a Advies commissie m.e.r."

Bijlage B: Resultaten overleg ex artikel 3.1.1 Bro

Bijlage B-1: Notitie beantwoording vooroverlegreacties

Notitie "beantwoording vooroverlegreacties"

Bij brief van 8 april 2013 is het voorontwerpbestemmingsplan "Windpark Den Tol Netterden" en het Milieu-Effectrapport Windpark Den Tol toegezonden aan diverse instanties, die volgens artikel 3.1.1 Bro bij de planvorming dienen te worden betrokken. De volgende instanties zijn om een reactie gevraagd op de toegestuurde stukken:

1. Ministerie EL&I, Directie Regionale Zaken Vestiging Oost te Deventer
2. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed te Amersfoort
3. Luchtverkeersleiding Nederland te Luchthaven Schiphol
4. Inspectie Verkeer en Waterstaat te Hoofddorp
5. Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland te Apeldoorn
6. Stadt Emmerich am Rhein
7. Stadt Rees
8. Stadt Isselburg
9. Kreisverwaltung Kleve.
10. De provincie Gelderland (tevens toezending via E-formulier op de website van de provincie)
11. De gemeente Doetinchem
12. De gemeente Montferland
13. De Regio Achterhoek
14. Waterschap Rijn en IJssel

Daarnaast is per mail van 9 april 2013 aan de volgende nutsbedrijven om een reactie gevraagd op het toegestuurde voorontwerpbestemmingsplan en MER:

15. Vitens
16. N.V. Nederlandse Gasunie
17. Liander
18. KPN

Van de instanties genoemd onder de punten 1, 2, 3, 4, 9, 11, 12, 13, 15, 17 en 18 is geen reactie ontvangen. Van de overige instanties is onderstaand een samenvatting weergegeven met in cursief de reactie van de gemeente hierop en tot slot een voorstel of de ingediende reactie leidt tot aanpassing van het voorontwerpbestemmingsplan.

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland

De Veiligheidsregio (de heer M. Mulder) heeft d.d. 17 juni 2013 telefonisch gereageerd en daarbij aangegeven, dat zij geen opmerkingen hebben op het voorontwerpbestemmingsplan. De opmerkingen gemaakt naar aanleiding van de toegezonden Notitie Reikwijdte en Detailniveau betreffende de paragraaf Externe veiligheid zijn correct opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan Windpark Den Tol Netterden.

Reactie gemeente

De reactie van de Veiligheidsregio wordt voor kennisgeving aangenomen.

Voorstel

De ingediende reactie leidt niet tot aanpassing van het voorontwerpbestemmingsplan.

Kreisverwaltung Kleve

De Kreisverwaltung Kleve heeft per mail van 7 mei 2013 gereageerd. Zij heeft vanuit het oogpunt van landschapsbeheer bezwaren tegen het voorontwerp bestemmingsplan Windpark Den Tol en bijbehorend MER. Het voornemen grenst aan Vogel -en Habitatrichtlijngebied (N2000) "Unterer Niederrhein" waar met name de grutto (kwalificerend soort) een hoge broedichtheid kent. Via het Europese LIFE+ programma is subsidie verstrekt ten behoeve van het bevorderen van de

geschiktheid van het gebied voor grutto's. Kreisverwaltung Kleve stelt dat de realisatie van Windpark Den Tol het gebied minder aantrekkelijk zal maken voor Grutto's.

Voor het Vogelschutzgebiet geldt volgens Kreisverwaltung Kleve een maatstaaf (MAKO) van minstens 1000 meter tot windturbines om verstoring van vogels uit te sluiten. De verstoringsafstand van 200 m die in het MER voor het Windpark Den Tol is genoemd wordt daarmee niet toereikend geacht. Gesteld wordt dat voor windturbines met een ashoogte van 100 m neveneffecten met betrekking tot de broedgelegenheid van Grutto's verwacht kunnen worden tot op 500 m afstand. Door Kreisverwaltung Kleve wordt aanbevolen om, met het oog op het Europese Natura2000 netwerk, het feit dat "Unterer Niederrhein" hiervan deel uitmaakt en de grutto een kwalificerende vogelsoort voor dit gebied is, bijzondere aandacht aan dit gebied te geven en een minimale afstand van 1000 meter van het windpark tot het betreffende gebied aan te houden.

Reactie

Naar aanleiding van eerdere opmerkingen over de afstand van het windpark tot de het vogel- en habitatrichtlijngebied Unterer Niederrhein is tussen juni 2012 en maart 2013 contact geweest met de beherende instanties van het gebied. Naar aanleiding van dit overleg is extra informatie met betrekking tot de verstoringsafstanden van weidevogels in het algemeen en grutto's in het bijzonder, toegevoegd aan de Passende Beoordeling (bijlage 8 van het MER) dat onderdeel uitmaakt van het MER. In tabel 20 van de passende beoordeling (hoofdstuk 6, blz. 37) is een overzicht per soort opgenomen van de verstoringsafstanden ten opzichte van windturbines op basis van diverse onderzoeken. De resultaten van de onderzoeken zijn niet eenduidig, maar in geen van de onderzoeken is een afstand van 1000 m geconcludeerd. Als gekeken wordt naar steltlopers (waaronder grutto's) is te stellen dat binnen 200 meter afstand effecten te verwachten zijn. De twee meest zuidelijke turbines van alternatief 3 (het voorkeursalternatief, zoals opgenomen in het bestemmingsplan) liggen respectievelijk 265 en 300 meter van de begrenzing van het Natura-2000 gebied Unterer Niederrhein en voldoen daarmee ruimschoots aan de in de Passende Beoordeling gestelde verstoringsafstand. Derhalve is er volgens de onderzoekers geen aanleiding het plan aan te passen.

Verder wordt verwezen naar hetgeen hierover is gesteld bij de reactie op de brief van de provincie bij het onderdeel "Natura 2000".

Voorstel

De ingediende reactie leidt niet tot aanpassing van het voorontwerpbestemmingsplan.

Provincie Gelderland

De provincie heeft bij brief van 17 juni 2013 aangegeven, dat het voorontwerpbestemmingsplan aanleiding geeft om te adviseren op onderstaande provinciale belangen:

Energietransitie

Om aan de eigen provinciale doelstellingen en aan landelijke afspraken te kunnen voldoen hebben Provinciale Staten in september 2012 de provinciale doelstelling voor windenergie vastgesteld op 210 MW in 2020. Windpark Den Tol kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Reactie

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

Presentatie plan

De visualisaties in het bestemmingsplan en MER geven een vertekend beeld. Gevraagd wordt om bij de vervolgprocedure aandacht te besteden aan deze visualisaties.

Reactie

De realiteit van de weergave is in het MER, samenvatting en voorontwerpbestemmingsplan een aandachtspunt, doordat daar gekozen is voor relatief kleine afbeeldingsformaten. Hierdoor was de vergelijkbaarheid van meerdere beelden op één A4-tje beter, maar was de zichtbaarheid onvoldoende. In overleg met de provincie Gelderland is ervoor gekozen om één visualisatie per pagina te presenteren waardoor de vertekening afneemt en de weergave realistischer wordt. Bovendien wordt al het beeldmateriaal ook digitaal ter beschikking gesteld in hoge resolutie zodat het mogelijk is om de visualisaties ook veel groter te bekijken.

Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)

In de plantoelichting wordt aandacht besteed aan het LOG, maar deze weergave is niet voldoende. Er moet worden aangegeven of op dit moment nog initiatieven tot nieuwvestiging van agrarische bedrijven aan de orde zijn en eventuele procedures binnenkort moeten worden afgerond. In de door Provinciale Staten vast te stellen Omgevingsvisie is het beleidsuitgangspunt opgenomen om geen planologische ruimte te bieden voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Met uitzondering van lopende initiatieven is nieuwvestiging niet meer aan de orde. Verder moet er in de plantoelichting nader op het nu geldende beleid worden ingegaan.

Reactie

In onze gemeente is er tot dusver één verzoek ingediend en gehonoreerd voor nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf in het landbouwontwikkelingsgebied Azewijnse Broek. Het betreft de vestiging van een vleesvarkenshouderij aan de Laarstraat in Vethuizen. Voor dit initiatief is een bestemmingsplan "Varkenshouderij Laarstraat" opgesteld. Dit bestemmingsplan is als gevolg van de uitspraak van de Raad van State van 14 december 2011 onherroepelijk geworden. Het plangebied van dit bestemmingsplan is niet gelegen in het plangebied voor Windpark Den Tol.

Het beleid voor het landbouwontwikkelingsgebied Azewijnse Broek is in 2009 door de gemeenteraden van Montferland en Oude IJsselstreek vastgelegd door de "Gebiedsvisie Landbouwontwikkelingsgebied Azewijn" vast te stellen. In de visie is vastgelegd dat er in het LOG Azewijn vestigingsruimte is voor maximaal 15 nieuwe intensieve veehouderijen. Deze gebiedsvisie heeft de basis gevormd voor het in 2010 vastgestelde bestemmingsplan "Thematische herziening Landbouwontwikkelingsgebied Azewijn (LOG Azewijn)". In dit bestemmingsplan is uitgegaan van maximaal 8 nieuwe intensieve veehouderijen in het deel van het LOG Azewijn, dat op grondgebied van Oude IJsselstreek is gelegen. In de aangewezen gebieden voor nieuwvestiging vallen er al locaties voor nieuwvestiging af, doordat deze niet kunnen voldoen aan de voorwaarden in de visie en bestemmingsplan, o.a. afstand tot nabijgelegen bestaande agrarische bedrijven of woningen. Door de milieucriteria behorende bij de windmolens zullen er nog enkele mogelijke locaties voor nieuwvestiging afvallen, maar gezien de grootte van het LOG Azewijnse Broek zullen er nog voldoende mogelijkheden overblijven om aan het aantal van 8 nieuwvestigingslocaties te kunnen voldoen. Echter het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan "Thematische herziening Landbouwontwikkelingsgebied Azewijn" is in 2012 door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd, omdat het aantal van 8 nieuwvestigingen niet is verankerd in de regels van het bestemmingsplan.

Inmiddels is door de provincie Gelderland de ontwerp-omgevingsvisie vastgesteld. Daarin wordt gesteld, dat er geen ruimte meer is voor nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven in landbouwontwikkelingsgebieden. Alleen afronding van lopende verplaatsingsgevallen is aan de orde. Zoals hierboven al is opgemerkt, zijn er bij de gemeente geen andere aanvragen ingediend voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen in het landbouwontwikkelingsgebied Azewijnse Broek, dan de hierboven genoemde locatie aan de Laarstraat in Vethuizen.

Geconcludeerd wordt, dat er door de komst van de windmolens van Windpark Den Tol geen lopende initiatieven of bestaande initiatieven voor nieuwvestiging van een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf worden belemmerd. Als gevolg van de genoemde beleidswijzigingen van de provincie Gelderland zal er ook geen sprake meer zijn van nieuwe initiatieven. Derhalve conflicteert de voorgenomen bestemmingsplanwijziging van Windpark Den Tol op niet met het LOG-beleid.

Het bovenstaande zal als tekst in het voorontwerpbestemmingsplan worden opgenomen bij paragraaf 3.2.

Provinciaal beleid ten aanzien van situering windmolens

De locatie waar het windpark is geprojecteerd ligt, met uitzondering van een windmolen, in een "zoekzone windenergie", gebaseerd op de Structuurvisie (Streekplan 2005). Verder is in de Structuurvisie (Streekplan 2005) bepaald, dat windmolenparken niet te dicht bij elkaar mogen staan in verband met mogelijke visuele interferentie. Ten noordwesten van Netterden is het mogelijk om een windpark met 6 turbines te realiseren. Visuele interferentie kan worden voorkomen door de twee parken in samenhang met elkaar te ontwerpen. De provincie heeft samen met de gemeente en initiatiefnemers gezocht naar een goede landschappelijke inpassing en een goed ruimtelijk verhaal en zijn vervolgens tot een schetsontwerp gekomen, dat hieraan voldeed. Het voorontwerpbestemmingsplan geeft een ander beeld, dan dat schetsontwerp. Geadviseerd wordt om

in het plan helder aan te geven waarom ondanks de zorgvuldige procedure vanwege energetische en praktische randvoorwaarden het voorliggend ontwerp het maximaal haalbare is op het punt van ruimtelijke kwaliteit.

Reactie

In het Streekplan 2005 is op een zeer grofmazige kaart aangegeven waar de provinciale zoekgebieden voor windenergie liggen. Deze kaart is ook op pagina 18 van het MER opgenomen. De aangewezen gebieden zijn niet nauwkeurig omlijnd, maar als vierkante of rechthoekige vlekken op de kaart gezet. Het is duidelijk dat het voorgenomen Windpark Den Tol in het aangewezen gebied ligt. De begrenzing van het zoekgebied is in het MER nader gedefinieerd aan de hand van landschapskenmerken en andere aspecten zoals ecologie, woonhuizen en andere functies.

In het MER is de onderbouwing voor wat betreft de ruimtelijke inpassing kort en op hoofdlijnen opgenomen. Naar aanleiding van de door de provincie gemaakte opmerking is een memo opgesteld, waarin de stappen van totstandkoming van het voorkeursalternatief en de beoordeling van het onderdeel landschap daarin is uitgeschreven. Dit memo is als bijlage bij deze notitie gevoegd. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

Flora en Fauna

In het kader van de Flora en Faunawet is advies nodig van het ministerie van Economische Zaken.

Reactie

Dit advies wordt voor kennisgeving aangenomen en zal in de verdere procedure aan de orde komen.

Natura 2000

De afdelingen vragen zich af of de conclusie, dat het aanvragen van een vereiste vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, juist is. In de voortoets Ecologische beoordeling Windpark Den Tol, waarnaar in de Passende Beoordeling wordt verwezen, is al geconcludeerd, dat de realisatie van het windpark Den Tol geen effect heeft op de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden in Nederland. De afdelingen zijn van mening, dat er dan geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is voor de realisatie en het gebruik van de windturbines. Geadviseerd wordt om na te gaan of het wellicht mogelijk is de Passende Beoordeling op dit punt nog aan te scherpen, zodat duidelijk is dat negatieve effecten op de Nederlandse Natura 2000-gebieden inderdaad bij voorbaat zijn uit te sluiten.

Reactie

Voor dit bestemmingsplan geldt dat op het Nederlandse grondgebied geen Natura 2000-gebieden voorkomen, waarmee rekening moet worden gehouden door middel van het vereiste van een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet. Provincie constateert daarom terecht dat zij geen vergunning hoeft te verlenen.

Wat betreft de mogelijke gevolgen van dit windturbinepark voor het Duitse Natura 2000 gebied "Unterer Niederrhein" is bij de voorbereiding van het bestemmingsplan aansluiting gezocht bij de benadering die de Afdeling bestuursrechtspraak in een aantal recente uitspraken heeft neergelegd¹. Hierin is overwogen dat de Natuurbeschermingswet geen grondslag biedt voor het verlenen van een vergunning voor zover het gaat om de schadelijke gevolgen van een project/handeling voor Duitse Natura 2000-gebieden. Dat neemt niet weg, zoals de Afdeling bestuursrechtspraak benadrukt, dat bij de voorbereiding van het besluit, dat voor een handeling/project moet worden genomen, beoordeeld moet worden of dit in overeenstemming is met artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn². Daarin is bepaald dat voor elk plan of project, dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar daarvoor wel significante gevolgen kan hebben, een passende beoordeling moet worden gemaakt. De bevoegde nationale instanties mogen slechts toestemming verlenen voor het plan of project, nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke

¹ vgl. o.a. ABRS d.d. 24 augustus 2011 met kenmerken 200900425/1 en 200902744 (Nbw-vergunning RWE centrale Eemshaven), alsmede d.d. 1 mei 2013 met kenmerk 201011080/1 (Nbw-vergunning Winterswijk) en d.d. 10 oktober 2012 met kenmerk 201010326/1 (Nbw-vergunning Ottersum).

² HvJEG d.d. 7 januari 2004, C-201/02, Wells

kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Dit betekent onder meer dat de Duitse autoriteiten van de uitkomst van een passende beoordeling op de hoogte moeten worden gesteld met het verzoek om hun standpunt ter zake hiervan kenbaar te maken, zodat deze bij de besluitvorming kan worden betrokken. Deze kennisgeving heeft in juni 2012 plaatsgevonden door toezending de uitkomsten van de passende beoordeling. Met het standpunt van de Duitse autoriteiten is rekening gehouden in die zin, dat in de passende beoordeling nader uiteengezet is waarom uit de opgestelde ecologische onderzoeken is gebleken dat het Windpark Den Tol, dat op minder dan 1000 meter is gelegen van het Natura 2000-gebied Unterer Niederrhein, de natuurlijke kenmerken van dit gebied, als bedoeld in artikel 6, derde lid, Habitatrichtlijn, niet aantast.

Advies

Het voorliggende plan levert een belangrijke bijdrage aan de transitie naar een duurzame energievoorziening in Gelderland. Geadviseerd wordt om vorenstaande opmerkingen daar waar mogelijk te verwerken in het plan. Het ontwerpbestemmingsplan dient opnieuw aan de provincie kenbaar worden gemaakt.

Reactie

Onderstaand wordt een voorstel gedaan voor aanpassing van het plan.

Het ontwerpbestemmingsplan zal op de gebruikelijke wijze worden aangeboden aan de provincie.

Voorstel

Naar aanleiding van de ingediende reactie wordt voorgesteld om aanpassingen in het MER, samenvatting en voorontwerpbestemmingsplan aan te brengen door de visualisaties groter weer te geven, namelijk één foto per pagina. Verder wordt voorgesteld om de tekst van de reactie bij het onderdeel "Landbouwonwikkelingsgebied (LOG)" op te nemen in het voorontwerpbestemmingsplan. Tot slot wordt voorgesteld om in het MER (paragraaf 5.1) en voorontwerpbestemmingsplan (paragraaf 4.3.2) de teksten naar aanleiding van de in de memo gegeven extra onderbouwing ten aanzien van de landschappelijke inpassing aan te vullen. De passende beoordeling wordt aangepast conform de suggestie van de provincie.

Gemeente Doetinchem

Per brief van 8 mei 2013 heeft de gemeente Doetinchem laten weten geen aanleiding te zien om een vooroverlegreactie in te dienen.

Reactie gemeente

De brief van de gemeente Doetinchem wordt voor kennisgeving aangenomen.

Voorstel

De ingediende reactie leidt niet tot aanpassing van het voorontwerpbestemmingsplan.

Gemeente Montferland

Bij brief van 11 juni 2013 laat de gemeente Montferland weten, dat hun reactie voortborduurt voort op de eerdere reactie op de notitie 'Reikwijdte en detailniveau Windpark Den Tol' van 14 september 2011. Daarin is aandacht gevraagd voor de volgende aspecten:

Landschap

Er wordt niet voldaan aan het uitgangspunt dat windmolenparken op tenminste 4 km afstand van bestaande windmolenlocaties worden gesitueerd. Op Duits grondgebied zijn in de nabijheid van Netterden 6 windmolens aanwezig en op minder dan 1,5 km afstand is het voorgenomen windmolenpark Netterden-Azewijn geprojecteerd. Dat leidt tot een onsamenhangend en onrustig beeld. De afwijkende hoogten van de diverse windturbines versterken dat beeld en het geheel leidt tot visuele interferentie. In het MER zijn de landschappelijke aspecten van het voorgenomen windmolenpark nader beschouwd. Opvallend is dat de gekozen variant het slechtst scoort op 2 onderdelen van het aspect landschap. Afgaande op landschappelijke aspecten zou een keuze voor variant 1 meer voor de hand liggen.

Reactie

Wij hebben op basis van een integrale afweging besloten om een windmolenpark van tien windturbines mogelijk te maken in het gebied ten oosten van Netterden. In het bestemmingsplan en het onderliggende MER zijn alle inhoudelijke argumenten op een rij gezet. Landschap heeft bij de

parkontwikkeling een centrale rol gespeeld en dit heeft geleid tot de twee inrichtingsalternatieven die in het MER uitgebreid zijn beschreven. Voor de opmerkingen over de visuele interferentie wordt verwezen naar onze reactie op de brief van de provincie onder "provinciaal beleid t.a.v. situering windmolens".

Consequenties voor het LOG Azewijn

Het invloedsgebied van de windmolens doorkruist een belangrijk deel van het Landbouwwontwikkelingsgebied Azewijn. Daardoor worden de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen binnen het LOG op grondgebied van Oude IJsselstreek beperkt, hetgeen mogelijk kan leiden tot een verhoging van de druk op Montferlands gebied. In het bestemmingsplan wordt geen melding gemaakt van de geldende gebiedsvisie. Wel wordt gesteld dat het bestemmingsplan LOG is vernietigd, maar daarmee is de gebiedsvisie echter niet van tafel. Dat klemmt temeer nu die gebiedsvisie in gezamenlijkheid is opgesteld en door beide gemeenteraden op 29 oktober 2009 is vastgesteld. De gemeenteraad van Montferland heeft geen besluit tot wijziging of intrekking van de gebiedsvisie genomen.

Reactie

Hiervoor verwijzen wij naar onze reactie op de brief van de provincie bij "Landbouwwontwikkelingsgebied".

Zichtbaarheid vanuit Montferland

Evident is, en uit de fotovisualisaties blijkt, dat de beoogde windmolens in het open landschap tussen Azewijn en Netterden ruim zichtbaar zullen zijn. In het bestemmingsplan is opgenomen dat op grotere afstand, bijvoorbeeld vanaf de hoger gelegen stuwwal, het park duidelijk zichtbaar zal zijn. Wij missen in het plan suggesties om die zichtbaarheid te verzachten.

Reactie

Windmolens zullen juist op grote afstand aan de horizon zichtbaar zijn. Juist hoge plekken in het landschap zoals de stuwwal bieden de uitzichtpunten om tot in de verre omgeving andere hoge objecten te zien. Daar valt in de nabijheid van een windmolenpark ook niks aan te doen, want dat zou leiden tot verminderde windvangst. Windturbines zullen in de toekomst meer en meer een onderdeel vormen van onze energievoorziening. En duurzame energievoorziening heeft een wezenlijk groter ruimtegebruik en zichtbaarheid dan fossiele energievoorziening.

Overige opmerking

De locaties van de windmolens zijn in het bestemmingsplan opgenomen met een vlak "Bedrijf-Windturbine". De grootte van dat vlak wordt bepaald door de rotordiameter van de windturbine. (122 m). Daaromheen is een veiligheidszone aangegeven met een diameter van ca. 195 m. Het bestemmingsvlak voor de meest noordelijk geprojecteerde windmolen kan, in verband met de gemeentegrens, niet sluitend worden gemaakt. Dat geldt tevens voor de veiligheidszone. Naar ons oordeel is het niet mogelijk om de betreffende windmolen met de voorgestane omvang op de aangegeven locatie te bouwen, aangezien volgens de regels de uiteinden van de wieken het verticale vlak dat door de plangrens loopt, niet mogen doorsnijden.

Reactie

In het paarse bestemmingsvlak Bedrijf-Windturbine is ruimte gecreëerd om windturbines te realiseren. Zie hoofdstuk 7 van het bestemmingsplan. De diameter van de paarse cirkels met bedrijfsbestemming is in het voorontwerpbestemmingsplan 254 meter. Naar aanleiding van de reactie van de gemeente Montferland is geconstateerd dat deze diameter kan worden aangepast tot een diameter van 134 meter. Hierbij is uitgegaan van een maximale turbinediameter van 122 meter en enige marge, om exacte turbineposities maximaal 6 meter te kunnen verschuiven, bijvoorbeeld om praktische oplossingen mogelijk te maken in de nabijheid van watergangen, wegen of perceelgrenzen. De windturbines worden geheel binnen de paarse cirkels gerealiseerd, zonder wiekoverslag buiten het paars aangeduide gebied. Dit kan ook in het meest noordwestelijk gelegen gebied.

Voorstel

Voor het voorstel naar aanleiding van de onderdelen "landschap en consequenties voor het LOG Azewijn" verwijzen wij naar het voorstel dat wordt gedaan bij de brief van de provincie. Verder wordt voorgesteld om het bestemmingsvlak Bedrijf-Windturbine aan te passen door de diameter van het vlak

op 134 meter te stellen. Naar aanleiding van de andere opmerkingen wordt voorgesteld om geen aanpassingen in het voorontwerpbestemmingsplan aan te brengen.

Waterschap Rijn en IJssel

Het Waterschap heeft bij brief van 22 april 2013 laten weten, dat zij geen op- en/of aanmerkingen hebben op het voorontwerp bestemmingsplan en de daarin opgenomen waterparagraaf. Ze stelt vast dat de relevante waterthema's voldoende zijn uitgewerkt en wil graag op de hoogte worden gesteld indien de gemeente nog wijzigingen in het plan aanbrengt.

Reactie gemeente

De brief van het Waterschap wordt voor kennisgeving aangenomen.

Voorstel

De ingediende reactie leidt niet tot aanpassing van het voorontwerpbestemmingsplan.

N.V. Nederlandse Gasunie

De Gasunie geeft in haar mail van 3 juni 2013 aan geen opmerkingen te maken op het voorontwerp bestemmingsplan en MER voor windpark Den Tol aangezien in de nabijheid van het plangebied geen gasleidingen liggen waarop de windturbines van negatieve invloed zouden kunnen zijn.

Reactie gemeente

De mail van de Gasunie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Voorstel

De ingediende reactie leidt niet tot aanpassing van het voorontwerpbestemmingsplan.

**Bijlage B-2: Notitie beantwoording vooroverlegreacties -
bijlage memo provincie**

Datum: 16-05-2013

Van: Windpark Den Tol

Aanleiding memo

Door de provincie zijn vragen gesteld over de verklaring van de kromming in de oostelijke lijn van het windpark Den Tol. Om landschappelijke redenen is deze kromme niet wenselijk. In voorliggende memo zijn de onderbouwing en effecten van de kromme lijn die verspreid in het MER zijn opgenomen nog een keer uitgeschreven.

Verklaring kromming oostelijke lijn windturbines

- Oorspronkelijk model ging uit van parallelle lijnen in het landschap gebaseerd onder andere op de lijn aan de Papenkampseweg (Model 6 hieronder) zoals ontwikkeld door Veenenbos en Bosch landschapsarchitecten.
- De afmetingen van de turbines waar de landschappelijke studie van uitging is gebaseerd op kleinere turbines (max 100 meter ashoogte, max 100 meter rotordiameter) en toegespitst op het toen geldende SDE-subsidie regime (9,6 ct/kWh bij ca. 2.000 vollasturen)
- Afgelopen jaren is het SDE regime gewijzigd (8 ct/kWh bij 2.600 tot 3.000 vollasturen) en is de noodzaak ontstaan om hogere en grotere turbines te bouwen die veel vollasturen draaien ondanks de relatief lage windsnelheden op deze locatie, de molens dienen daardoor verder uit elkaar komen te staan
- Dat maakt dat een rechte lijn niet meer ten zuiden van de zandwinplas kan blijven, zoals uitgangspunt was in Model 6, maar dat één van de turbines ten noorden van de plas zou komen te staan.
- Gezien de woningen van derden ten noorden van de plas is daar geen mogelijkheid om een windturbine te vestigen vanwege de milieutechnische randvoorwaarden. Derhalve is gekozen voor een afwijking van de rechte lijn.
- De afwijking zou in principe alleen van toepassing kunnen zijn op de meest noordoostelijke turbine, die maakt dan een zeer scherpe hoek met de lijn van de overige turbines. Gekozen is om ook naastliggende turbine mee te laten bewegen om in plaats van een hoek een kromming te veroorzaken.
- De kromming van de lijn spiegelt met de kromme lijn aan de Papenkampseweg en vormt daarmee één geheel van drie lijnen.

Wat is hierover in het MER opgenomen?

- In paragraaf 4.3 (blz. 31) is beschreven hoe de modellenontwikkeling heeft plaatsgevonden. Hierover wordt het volgende gezegd:
"Het ontwerpproces voor het windpark Den Tol heeft drie stappen gekend. De eerste stap omvatte een ontwerpend onderzoek waarin op basis van de landschappelijke opbouw en een ruwe verkenning van de beperkende randvoorwaarden verschillende mogelijkheden voor de positionering van de turbines zijn onderzocht (zoals afstand van 400 meter tot woningen van derden). In een tweede stap zijn de voorkeursmodellen uitgewerkt voor een tweetal typen

noorden van de plas is bovendien geen zoekgebied geweest vanwege de bewoning ter plaatse. Alternatief 3 vormt uiteindelijk de basis voor het voorkeursalternatief.

- In hoofdstuk 10 van het MER is het onderdeel landschap beoordeeld. De beoordelingscriteria zijn:
 - o Aansluiting bij de landschappelijke structuur, herkenbaarheid van de opstelling
 - o Interferentie met bestaande turbines
 - o Invloed op de rust
 - o Invloed op de openheid

- Paragraaf 10.3 (blz. 97) beschrijft de beoordeling van de effecten op het landschap van de verschillende alternatieven door een landschapskundige. Over het criterium "aansluiting op de landschappelijke structuur, herkenbaarheid van de opstelling" wordt het volgende gezegd:
"De alternatieven 2 en 3 zoeken letterlijk aansluiting bij het geplande windpark. Om de hinder te minimaliseren en toch de beoogde energetische opbrengst te behouden blijkt de oostelijke lijn, bij de optimalisering van de modellen, in het noorden flink naar het oosten te moeten afbuigen. De samenhang tussen de lijnen onderling maar juist ook de rust in de opstelling en de aansluiting bij de verkavelingsrichting gaat op dit punt verloren (zie foto I2/I3 in bijlage 5). Het laatste deel buigt met de Netterdensestraat mee en komt langs de weg te staan. Ook de bestaande buiging in de opstelling langs de Papenkampseweg maakt het moeilijk om tot een echt eenduidig park te komen.

Over het criterium "interferentie met bestaande turbines" staat het volgende:

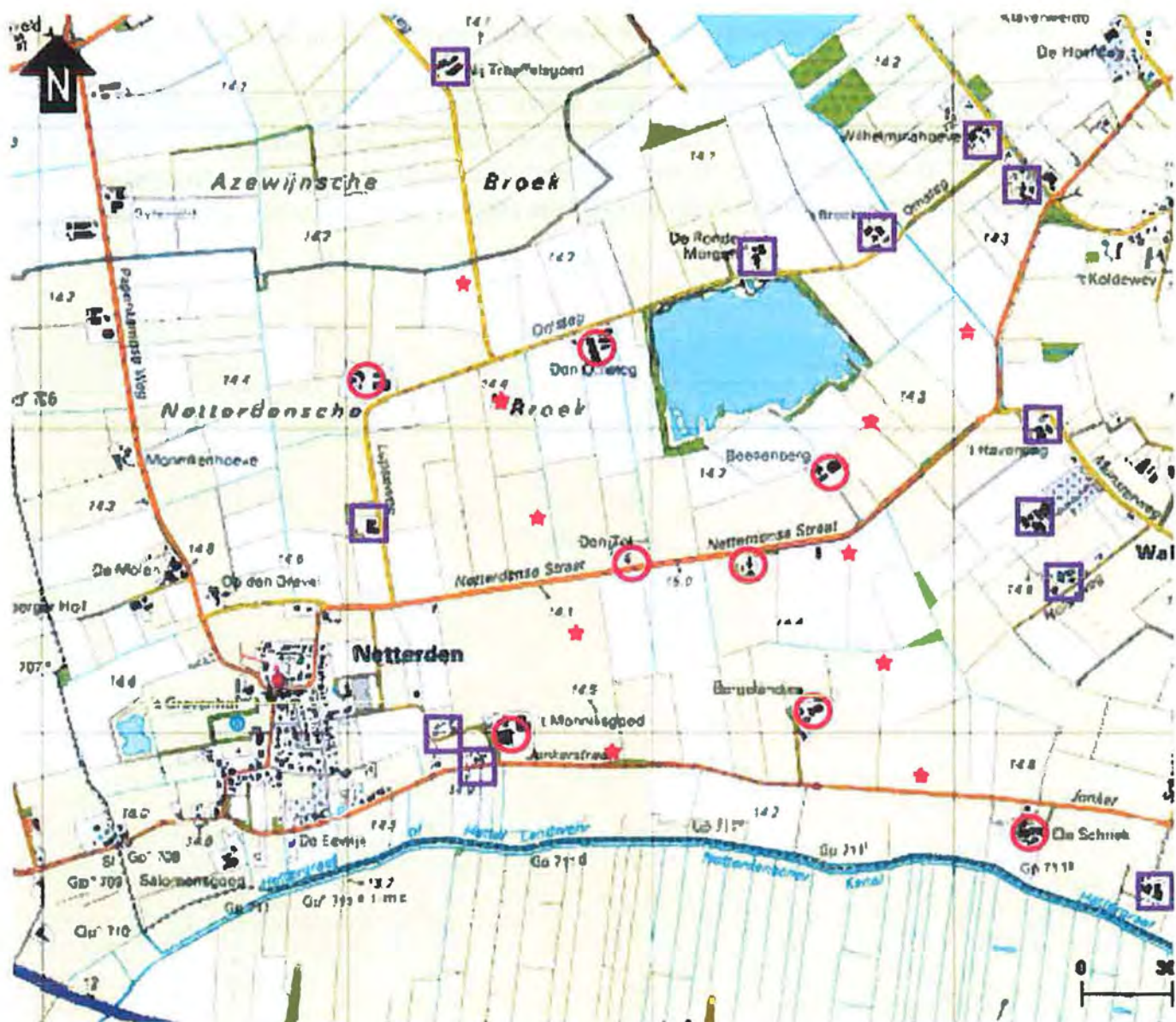
"Alternatief 2 en 3 komen zowel door de buiging in de opstelling langs de Papenkampseweg als door de uitwerking van de oostelijke lijn niet echt in de buurt van de oorspronkelijke doelstelling, namelijk het tot stand brengen van een opstelling van drie samenhangende lijnopstellingen. De beide buigingen verstoren in belangrijke mate de beoogde rust en samenhang tussen de verschillende lijnen (zie foto I2/I3 in bijlage 5), een verschil in de hoogte van de turbines versterkt dit nog eens doordat het perspectief slecht herkenbaar wordt, beide opstellingen zijn niet goed als één park herkenbaar."

Over het criterium "invloed op de openheid" is het volgende gezegd:

"Aan de openheid in het gebied zullen de windturbines weinig af doen. De turbines versterken het karakter van het landschap als ruim en windrijk. Wel zal de transparantie en aanwezigheid van de turbines met de uiteenlopende opstellingen verschillen. Opstelling 2 en 3 zijn meer noord-zuid georiënteerd, 1 en 4 meer oost-west. Opstelling 2 en 3 zullen bijvoorbeeld vanaf de snelweg sneller als transparant worden beleefd, opstelling 1 en 4 hebben vanuit Netterden en Gendringen minder invloed op de openheid (vergelijk foto F1 met F2 in bijlage 5)."

- Zoals uit voorgaande citaten uit het MER blijkt is de beoordeling voor het onderdeel landschap van het voorkeursalternatief (alternatief 3) negatief. De negatieve beoordeling heeft met name betrekking op de kromming in de lijn als gevolg van de optimalisatie van de oorspronkelijke modellen met het oog op de beperking van hinder en de beoogde energetische opbrengst.

optimaliseren van de energieopbrengst. De landschappelijke effecten van de kromming zijn in het MER negatief beoordeeld maar daartegenover staat dat er op deze wijze geen sprake is van overschrijding van milieunormen en tevens veel meer duurzame energie opgewekt kan worden. Binnen het project is het niet mogelijk de meest noordoostelijke turbine op een andere plaats te realiseren. Het weglaten van de turbine uit dit windpark zou betekenen dat elders in de provincie Gelderland één of meerdere turbines extra gebouwd zullen moeten worden die eveneens effecten zullen sorteren op het landschap.

Alternatief 3 uit MER, molens 139 m ashoogte | initiatiefnemer/deelnemer | woningen derden | ★

Bijlage B-3: Brieven overleg ex artikel 3.1.1 Bro

13ink11003

provincie
GELDERLAND

*Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem*

*Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem*

*telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl*

Het college van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Oude IJsselstreek
Postbus 42
7080 AA GENDRINGEN

Datum
17 juni 2013

zaaknummer
2013-006712

Onderwerp
Voorontwerp-bestemmingsplan Windpark Den Tol Netterden

Geacht college,

In het kader van het overleg op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening ontvang ik op 11 april 2013 het voorontwerp van het bestemmingsplan Windpark Den Tol Netterden.

Provinciaal beleid

Het provinciale ruimtelijke beleid is vastgelegd in de provinciale structuurvisie Streekplan Gelderland 2005 (hierna: structuurvisie) en verschillende uitwerkingen en herzieningen daarvan. Voorts gelden er verschillende thematische structuurvisies.

Een gedeelte van het provinciale beleid is op grond van de Wro-Agenda vastgelegd in de Ruimtelijke Verordening Gelderland (hierna: verordening). De verordening stelt eisen ten aanzien van de inhoud van gemeentelijke bestemmingsplannen.

Planbeschrijving

Het plan voorziet in de realisering van een windturbinepark (10 stuks) ten oosten van de kern Netterden.

Het plangebied is geprojecteerd tussen de kern Netterden en buurtschap Wals. Het plangebied ligt globaal tussen de wegen Omsteg en Jonkerstraat.

Provinciaal belang

Het voorontwerp geeft de provinciale afdelingen aanleiding om te adviseren ten aanzien van hiernavolgende provinciale belangen. Hierna wordt aan de betreffende belangen apart aandacht besteed.

De provinciale reactie is opgesteld aan de hand van het genoemde voorontwerp-bestemmingsplan en naar aanleiding van een aantal overleggen tussen initiatiefnemers, gemeente en provincie.

inlichtingen bij dhr. J. Zegveld

e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 97 93

BNG 's-Gravenhage, rekeningnummer 28.50.10.824
Rabobank, rekeningnummer 14.39.37.529
ING, rekeningnummer 869762
btw-nummer NL001825100.B03

IBAN-nummer NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

Energietransitie

De provincie Gelderland wil met haar programma Energietransitie bijdragen aan 14% hernieuwbare energie in 2020. Het langetermijndoel is een energieneutrale provincie in 2050. Om deze doelen te bereiken zetten we in op alle vormen van hernieuwbare energie. Belangrijke bijdragen moeten worden geleverd door bio-energie, windenergie, zonne-energie en duurzame warmte (restwarmte, bodemenergie). Windenergie is ook belangrijk in de energiemix op landelijke schaal. Rijk en IPO hebben een akkoord gesloten over de ontwikkeling van 6000 MW windenergie op land in 2020. Om aan de eigen provinciale doelstellingen en aan landelijke afspraken te kunnen voldoen hebben Provinciale Staten in september 2012 de provinciale doelstelling voor windenergie vastgesteld op 210 MW in 2020. Windpark Den Tol kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Presentatie plan

De windturbines die zijn gevisualiseerd in het bestemmingsplan en de MER geven een vertekend beeld. De burger krijgt hierdoor een verkeerde indruk van het geheel. De afdelingen vragen, in het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel, bij de vervolgprocedure aandacht voor een realistischere visualisatie.

Landbouwon(wikkelings)gebied (LOG)

In de plantoelichting wordt in paragraaf 3.2 (Provinciaal beleid) aandacht besteed aan het Landbouwon(wikkelings)gebied. Deze weergave is niet correct. Het dilemma dat hier aan de orde komt, is het gegeven dat vanuit het geldende beleid landbouwon(wikkelings)gebieden moeten worden gerespecteerd, zodat de landbouwbelangen niet negatief worden beïnvloed door andere functies. Als gevolg van de projectie van de windmolens worden de nieuwvestigingsmogelijkheden van agrarische bedrijven verminderd. De oorzaak zit in de grootte van de milieucirkels behorende bij windturbines.

De gemeente moet in de plantoelichting aangeven of op dit moment nog initiatieven tot nieuwvestiging van agrarische bedrijven aan de orde zijn en eventuele procedures binnenkort moeten worden afgerond. Hierbij moet tegelijkertijd een relatie worden gelegd met mogelijke hinder als gevolg van de windturbines. Het kan niet zo zijn dat bestaande initiatieven tot vestiging van een agrarisch bedrijf geen doorgang kunnen vinden als gevolg van de voorgenomen plaatsing van windmolen(s).

De redenering in de plantoelichting dat stallen geen kwetsbare of geluidgevoelige objecten zijn mag zo zijn, maar een agrarische bedrijfswoning is dat wel. Bij een agrarisch bedrijf hoort een agrarische bedrijfswoning en wordt gerealiseerd direct aansluitend bij de stallen. Scheiding van stallen en woning zou niet getuigen van een goede ruimtelijke ordening. De afdelingen vragen hier aandacht voor.

Ten aanzien van nieuw te situeren woningen stelt u voor om deze woningen te bestemmen tot bedrijfswoningen voor het windpark (door te participeren) of op voldoende afstand te bouwen van de windturbines.

De afdelingen wijzen u erop dat bestemmen tot bedrijfswoning alleen aan de orde kan zijn als het gebruik ook daadwerkelijk zo is.

In de nog door Provinciale Staten vast te stellen Omgevingsvisie is het beleidsuitgangspunt opgenomen om geen planologische ruimte te bieden voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Reden hiervan is dat er voldoende bestaande bedrijven zijn te verwerven, ook op perspectievolle plekken in de verwevingsgebieden.

In de ontwerp-Omgevingsvisie blijft de aanduiding landbouwon(wikkelings)gebieden wel gehandhaafd. Met uitzondering van lopende initiatieven, is nieuwvestiging niet meer aan de orde.

De afdelingen concluderen, dat duidelijkheid moet bestaan over het feit of in het Log Azewijnse Broek initiatieven tot nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf bestaan. Bovendien moet de gemeente zich realiseren, dat bij vaststelling van het bestemmingsplan in 2013 het nu geldende beleid van kracht is. In de plantoelichting moet, rekening houdend met vorenstaande, nader op dit beleid worden ingegaan.

Provinciaal beleid ten aanzien van situering windmolens

De locatie waar het windpark is geprojecteerd ligt, met uitzondering van een windmolen, in een "zoekzone windenergie", gebaseerd op de Structuurvisie (Streekplan 2005). In het kader van de nieuwe omgevingsvisie worden de locaties voor windenergie opnieuw vastgelegd.

In de structuurvisie (Streekplan 2005) is bepaald, dat windmolenparken niet te dicht bij elkaar mogen staan in verband met mogelijke visuele interferentie.

Citaat uit de structuurvisie: "Ter voorkoming van visuele interferentie kunnen slechts locaties worden ontwikkeld voor windturbineparken, zijnde ruimtelijk samenhangende opstellingen, die op ten minste 4 km afstand zijn gelegen van windenergielocaties waarvoor finale planologische regeling heeft plaatsgevonden."

Een gegeven is, dat ten noordwesten van Netterden een park van zes turbines wordt gerealiseerd, waarvoor inmiddels een bestemmingsplanherziening de procedure heeft doorlopen en onherroepelijk is. Dit lijnvormig windpark met zes turbines wordt gebouwd in een gebogen lijn. Deze ontwikkeling is echter gelegen op minder dan 4 km van windpark Den Tol.

Deze geschetste ontwikkeling in relatie tot het nu voorliggende initiatief verlangt een aanpak die visuele interferentie voorkomt. Dit aspect is aan de orde als verschillende parken met verschillende opstellingen en verschillende turbines in een samenhangend landschap worden geplaatst. De dreiging is aanwezig dat er een verrommeld beeld ontstaat.

Een nieuw park kan in principe niet te dicht bij bestaande parken worden gerealiseerd. Er zal dan sprake zijn van visuele interferentie als het park te dichtbij komt en afwijkend zal zijn in zijn uitvoering (model en type molen).

Visuele interferentie kan worden voorkomen door de twee Nederlandse parken in samenhang met elkaar te ontwerpen, zodat een begrijpelijk en rustig geheel wordt gecreëerd. Bij het ruimtelijk ontwerp kan door middel van visualisaties worden aangetoond dat er geen sprake is van visuele interferentie. Met deze wetenschap moet bij het landschappelijke ontwerp, bij voorliggend initiatief (dicht bij de Duitse grens), rekening worden gehouden met de volgende uitgangspunten:

- er moet een ruimtelijke eenheid ontstaan tussen de twee parken in Nederland;
- het ruimtelijk ontwerp in Nederland moet een tegenwicht bieden tegen de parken in Duitsland, zodat er geen sprake meer zal zijn van visuele interferentie.

De provincie heeft samen met de gemeente en initiatiefnemer ingezet op een goed ruimtelijk concept. Samen met een landschapsarchitectenbureau is gezocht naar een goede landschappelijke plaatsing en een goed ruimtelijk verhaal. Partijen kwamen tot een schetsontwerp dat hier aan voldeed.

Het bestemmingsplan, zoals nu ter beoordeling voorligt, geeft een ander beeld dan het schetsontwerp. Vanwege energetische en praktische randvoorwaarden is in de detailleringfase het schetsontwerp aangepast. Hierdoor heeft het aan ruimtelijke kwaliteit ingeboet. De oorzaak ligt vooral bij de lijnopstelling het verst van Netterden, deze draait weg, waardoor er minder verband in het plan zit. Dit leidt tot visuele interferentie en minder eenheid binnen de plannen.

Dit wordt in de MER bevestigd door het volgende citaat op pagina 22: "op dit punt wijkt de opstelling af van de verkavelingsstructuur en gaat de samenhang tussen beide lijnen en de rust in de opstelling enigszins verloren."

De afdelingen adviseren om in het plan helder aan te geven waarom ondanks de zorgvuldige procedure vanwege energetische en praktische randvoorwaarden het voorliggend ontwerp het maximaal haalbare is op het punt van ruimtelijke kwaliteit.

Relatie met de ontwerp-Omgevingsvisie en -Omgevingsverordening

Ook in de ontwerp-Omgevingsverordening zijn regels opgenomen met betrekking tot windenergie. De afstandseis van 4 km is komen te vervallen. In de ontwerp-Omgevingsvisie zijn een aantal voorwaarden opgenomen met betrekking tot windmolenlocaties op kortere afstand dan 4 km.

Het gaat om de volgende voorwaarden:

- de verschillende parken worden in samenhang met elkaar ontworpen, zodat een begrijpelijk en rustig ruimtelijk geheel wordt gecreeerd;
- of het landschap moet zorgen voor een buffer tussen de twee parken;
- visualisaties van de parken in samenhang moeten aantonen, dat er geen sprake is van interferentie.

Deze eisen zijn tevens opgenomen in de ontwerp-Omgevingsverordening.

In grote lijnen is deze procedure ook gevolgd bij de huidige planvorming.

Flora en fauna

De afdelingen wijzen u erop dat in het kader van de Flora en faunawet advies nodig is van het ministerie van Economische Zaken.

Natura 2000

De afdelingen hebben een opmerking over de Passende Beoordeling (PB) MER Windpark Den Tol (Arcadis, 28 maart 2013).

De afdelingen vragen zich af of de conclusie, dat het aanvragen van een vereiste vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 juist is. In de voortoets Ecologische beoordeling Windpark Den Tol te Netterden (A&W-rapport 1619, d.d. 17 november 2011), waarnaar in de PB wordt verwezen, is al geconcludeerd, dat de realisatie van het windturbinepark Den Tol geen effect heeft op de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden in Nederland.

De PB is opgesteld, omdat in het A&W-rapport geconcludeerd werd, dat significante effecten op het nabij gelegen Duitse Natura 2000-gebied Unterer Niederrhein niet bij voorbaat waren uit te sluiten.

In de PB is gekeken naar de effecten, ook op de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Hoewel het in de PB niet heel duidelijk is terug te vinden, kan uit de tekst worden opgemaakt, dat er geen negatieve effecten op de Nederlandse Natura 2000-gebieden worden verwacht. De conclusie uit de voortoets, dat negatieve effecten op de Nederlandse Natura 2000-gebieden bij voorbaat zijn uit te sluiten klopt dus. De afdelingen zijn dan ook van mening, dat er dan geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is voor de realisatie en het gebruik van de windturbines.

De afdelingen adviseren u na te gaan of het wellicht mogelijk is de PB op dit punt nog aan te scherpen, zodat duidelijk is dat negatieve effecten op de Nederlandse Natura 2000-gebieden inderdaad bij voorbaat zijn uit te sluiten.

Advies

Het voorliggende plan levert een belangrijke bijdrage aan de transitie naar een duurzame energievoorziening in Gelderland. De afdelingen adviseren dan ook vorenstaande opmerkingen waar mogelijk te verwerken in het plan. Gelet op het provinciale belang dient u de terinzagelegging van het ontwerp opnieuw aan de provincie kenbaar te maken. Dit kan door het invullen van het E-formulier op de website www.gelderland.nl.

Hoogachtend,
namens de Algemeen Directeur
van de provincie Gelderland,

W.S.G. Meijer
HR & programmanager Ruimte

Ontvangen: 13/05/2013

13ink08668

Burgemeester en wethouders gemeente Oude IJsselstreek
Mevrouw I. Testroet

Postbus 42

7080 AA GENDRINGEN

verzendsdatum: 8 mei 2013

ons kenmerk: 13u0008251 / 13zk009963

inlichtingen bij: K. Legtenberg

telefoonnummer: (0314) 399 625

onderwerp: Voorontwerpbestemmingsplan en
MER Windmolenpark Den Tol

uw kenmerk: 13uit08406

uw brief van: 7 mei 2013

bijlagen: --

Geacht college,

U bent voornemens om een windmolenpark te realiseren nabij Netterden. Wij hebben van u daarom het voorontwerpbestemmingsplan en het Milieu Effect rapport ontvangen. U vraagt om een reactie in het kader van vooroverleg artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

Met deze brief laten wij u weten dat wij op basis van de aan ons toegezonden stukken, geen aanleiding te zien om een vooroverlegreactie bij u in te dienen.

Wij wensen u veel succes met de verdere planvorming.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders
van Doetinchem,

dr. E. Wijnroks
afdelingshoofd fysieke ontwikkeling

13u0008251201305081245260007

13ink07719

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Oude IJsselstreek
Postbus 42
7080 AA GENDRINGEN

Verzenddatum: 22 APR. 2013
Nummer: 13.05039
Uw brief van: 9 april 2013
Uw kenmerk: per mail van Mevr. Ingrid Testroet
Onderwerp: Reactie op voorontwerp bestemmingsplan Windpark Den Tol
Contactpersoon: J.G.C. van der Schoot
Telefoon: 0314-369552
E-mail: j.vanderschoot@wrij.nl
Kopie aan: auteur
Bijlage(n): geen

Geacht college,

Op 9 april 2013 heeft u het voorontwerp bestemmingsplan Windpark Den Tol te Netterden toegestuurd. In het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is dit de reactie van waterschap Rijn en IJssel.

Na beoordeling van de ingediende stukken heb ik geen op- en/of aanmerkingen op het voorontwerp bestemmingsplan en de hierin opgenomen waterparagraaf. De watertoetstabel is volledig opgenomen en de relevante waterthema's zijn voldoende uitgewerkt.

Mocht u nog wijzigingen aanbrengen in het plan, dan word ik daarvan graag op de hoogte gesteld.

Met vriendelijke groet,

drs. M.M. Klieverik
manager Waterbeheer

Testroet-Schepers, Ingrid

13134

Van: Koch T.M. [T.M.Koch@gasunie.nl]

Verzonden: maandag 3 juni 2013 09:55

Aan: Testroet-Schepers, Ingrid

Onderwerp: Windpark Den Tol vooroverleg

Goedemorgen mevrouw Testroet,

Gasunie heeft geen opmerkingen te maken op het voorontwerp bestemmingsplan en MER voor windpark Den Tol aangezien in de nabijheid van het plangebied geen gasleidingen liggen waarop de windturbines van negatieve invloed zouden kunnen zijn.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Tineke Koch
Medewerker Juridische Zaken

E: T.M.Koch@gasunie.nl
M: +31 (0)6 34 59 06 21
I: www.gasunie.nl

N.V. Nederlandse Gasunie
Legal Affairs Projects Oost
Postbus 19
9700 MA Groningen
Concourslaan 17

gasunie
crossing borders in energy

 Denk alstublieft aan het milieu voordat u deze e-mail print.

This communication is intended only for use by the addressee. It may contain confidential or privileged information. If you receive this communication unintentionally, please let us know by reply immediately. N.V. Nederlandse Gasunie does not guarantee that the information sent with this E-mail is correct and does not accept any liability for damages related thereto.

From: thomas.baeumen@kreis-kleve.de
Sent: dinsdag 7 mei 2013 14:19:40
To: Info Oude IJsselstreek
Cc:
Subject: voorontwerpbestemmingsplan en MER Windmolenpark Den Tol

Geachte mevrouw Testroet,

gegen den "voorontwerpbestemmingsplan en MER Windmolenpark Den Tol" bestehen aus Sicht der Unteren Landschaftsbehörde **erhebliche Bedenken**.

Der Windpark soll direkt an der Grenze, unmittelbar angrenzend an das Vogelschutzgebiet "Unterer Niederrhein" und das FFH-Gebiet (habitatrichtlijn gebied) "Hetter-Millinger Bruch" errichtet werden. Das unmittelbar angrenzende Naturschutz- und NATURA2000 Gebiet "Hetter-Millinger Bruch" ist das letzte große Brutgebiet von Wiesenvögeln (Grutto, Tureluur, Wulp). Insbesondere die Uferschnepfe (grutto) hat hier eine große Brutdichte, und zwar in den feuchten Bereichen unmittelbar an der Grenze. In diesem Bereich ist im Rahmen der europäischen Förderung LIFE+ mit mehreren Millionen Euro eine Verbesserung für die Uferschnepfe finanziert und in den letzten Monaten umgesetzt worden.
<http://www.life-uferschnepfe.de/>

Diese Bereiche werden jetzt mit Ihrer Planung für einen Windpark beeinträchtigt. Das Maßnahmenkonzept MAKO für das Vogelschutzgebiet Unterer Niederrhein sieht einen Mindestabstand von 1000 m von Windenergieanlagen zum Vogelschutzgebiet vor, um eine Störung auszuschließen. Für die Uferschnepfe ist in der Regel nicht das Vogelschlagrisiko das größte Problem, sondern die vertikalen Strukturen, die bei den Wiesenbrütern ein Meideverhalten hervorrufen. Der von Ihnen angenommene Abstand von 200 m reicht für die besonders empfindlichen Uferschnepfen **nicht** aus. Wesentliche Meideffekte sind bei Anlagen von einer Nabenhöhe von 100 m bis zu einem Abstand von 500 m nachgewiesen, für die neuen geplanten Anlagen mit einer noch größeren Nabenhöhe ist ein noch größerer Abstand notwendig, um die äußerst bedeutsamen Brutvorkommen nicht zu gefährden.

Wegen der gesamt-europäischen Bedeutung des Netzwerks NATURA2000 ist hier von niederländischer Seite auf das Vogelschutzgebiet "Unterer Niederrhein" und insbesondere die streng geschützte Art Uferschnepfe eine ganz besondere Rücksicht zu nehmen und ein ausreichender Abstand von 1000 m zum Vogelschutzgebiet einzuhalten.

Mit freundlichen Grüßen
i.A.

Thomas Bäumen

Dipl.-Biol. Thomas Bäumen

Kreisverwaltung Kleve
 Abt. 6.1 Bauen und Umwelt
 Untere Landschaftsbehörde
 Nassauerallee 15-23
 47533 Kleve

Tel. 02821 85-508
 Fax 02821 85-700
 e-mail thomas.baeumen@kreis-kleve.de

Ontvangen: 20/06/2013

13ink11120

Gemeente Oude IJsselstreek
college van burgemeester en wethouders
Postbus 42
7080 AA GENDRINGEN

Gemeentehuis	Raadhuisstraat 14
	6942 BE Didam
Postadres	Postbus 47
	6940 BA Didam
T	(0316) 291 391
F	(0316) 291 388
I	www.montferland.info
E	gemeente@montferland.info

Behandeld door:	Dhr. P.T.M. Overbeek	Telefoonnummer:	0316-291391
Ons kenmerk:	13uit03054	Behorend bij:	13ink03895
Uw kenmerk:	13uit08406	Datum:	11 juni 2013
Bijlage(n):	-	Uw brief van:	8 april 2013

Onderwerp: Voorontwerpbestemmingsplan en MER Windmolenpark Den Tol

Geacht college,

Gaarne maken wij van de geboden gelegenheid gebruik om te reageren op het voorontwerp bestemmingsplan 'Windpark Den Tol Netterden' met bijbehorende MER.

Onze reactie borduurt voort op onze eerdere reactie op de notitie 'Reikwijdte en detailniveau Windpark Den Tol' van 14 september 2011. In die reactie hebben wij aandacht gevraagd voor de aspecten landschap, consequenties voor het Landbouwonwikkelingsgebied Azewijn en zichtbaarheid op het park vanuit onze gemeente. Verder geeft het voorontwerpplan aanleiding een aanvullende opmerking te plaatsen.

Landschap

Wij constateren dat niet voldaan wordt aan het uitgangspunt dat windmolenparken op tenminste 4 km. afstand van bestaande windenergielocaties, waarvoor finale planologische regeling heeft plaatsgevonden, worden gesitueerd. Op Duits grondgebied zijn in de nabijheid van Netterden 6 windmolens aanwezig en op minder dan 1,5 km. afstand is het voorgenomen windmolenpark Netterden-Azewijn geprojecteerd. Naar ons oordeel leidt dat tot een onsamenhangend en onrustig beeld. De afwijkende hoogten van de diverse windturbines versterken dat beeld en het geheel leidt tot visuele interferentie. In het MER zijn de landschappelijke aspecten van het voorgenomen windmolenpark nader beschouwd. Opvallend is dat de gekozen variant het slechtst scoort op 2 onderdelen van het aspect landschap. Afgaande op landschappelijke aspecten zou een keuze voor variant 1 meer voor de hand liggen.

Consequenties voor het LOG Azewijn

Het invloedsgebied van de windmolens doorkruist een belangrijk deel van het Landbouwonwikkelingsgebied Azewijn. Blijkens de op 29 oktober 2009 vastgestelde gebiedsvisie, op basis waarvan de inmiddels vernietigde bestemmingsplannen zijn opgesteld, is een belangrijk gebied binnen de invloedssfeer aangewezen als "ontwikkelruimte nieuwvestiging in bestaand en nieuw lint" en "ontwikkelruimte op basis van spreiding". Daardoor worden de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen binnen het LOG op grondgebied van Oude IJsselstreek beperkt, hetgeen mogelijk kan leiden tot een verhoging van de druk op Montferlands gebied tot vestiging van intensieve veehouderijen. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen binnen het invloedsgebied wordt uitsluitend mogelijk indien de veehouder gaat participeren in het park.

Verzonden:

18 JUN 2013

In het bestemmingsplan wordt geen melding gemaakt van de geldende gebiedsvisie. Wel wordt gesteld dat het bestemmingsplan LOG is vernietigd en dat bij de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan rekening zal moeten worden gehouden met het dan geldende bestemmingsplan voor de windmolens. Met vernietiging van het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan LOG, is de gebiedsvisie echter niet van tafel. Dat klemmt temeer nu die gebiedsvisie in gezamenlijkheid is opgesteld en door beide gemeenteraden op 29 oktober 2009 is vastgesteld. De gemeenteraad van Montferland heeft geen besluit tot wijziging of intrekking van de gebiedsvisie genomen.

Zichtbaarheid vanuit Montferland

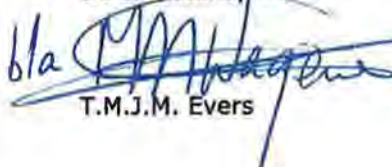
Evident is, en uit de fotovisualisaties blijkt, dat de beoogde windmolens in het open landschap tussen Azewijn en Netterden ruim zichtbaar zullen zijn. De commissie MER heeft u onder meer als opdracht verstrekt om in te gaan op de zichtbaarheid van het windmolenpark, in ieder geval vanaf de stuwwal Montferland. Naar aanleiding daarvan zijn fotobladen opgenomen waaruit de zichtbaarheid, o.a. vanuit Montferland op het windmolenpark blijkt. In het bestemmingsplan is opgenomen dat op grotere afstand, bijvoorbeeld vanaf de hoger gelegen stuwwal, het park duidelijk zichtbaar zal zijn. Wij missen in het plan suggesties om die zichtbaarheid te verzachten.

Overige opmerking

De locaties van de windmolens zijn in het bestemmingsplan opgenomen met een vlak "Bedrijf-Windturbine". De grootte van dat vlak wordt bepaald door de rotordiameter van de windturbine, i.c. 122 m.. Daar omheen is een veiligheidszone aangegeven met een diameter van ca. 195 m.. Het bestemmingsvlak voor de meest noordelijk geprojecteerde windmolen kan, in verband met de gemeentegrens, niet sluitend worden gemaakt. Dat geldt tevens voor de veiligheidszone. Naar ons oordeel is het niet mogelijk om de betreffende windmolen met de voorgestane omvang op de aangegeven locatie te bouwen, aangezien volgens de regels de uiteinden van de wieken het verticale vlak dat door de plangrens loopt, niet mogen doorsnijden.

Wij vertrouwen er op u hiermee in voldoende mate te hebben geïnformeerd. Wij zijn desgewenst gaarne bereid om onze reactie nader mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Montferland,
De secretaris, De burgemeester,

T.M.J.M. Evers

mw. C.M. Leppink-Schultema

BESTEMMINGSPLAN WINDPARK DEN TOL NETTERDEN

REGELS

- ☐ concept-voorontwerp
- ☐ voorontwerp
- ☒ ontwerp
- ☐ vastgesteld
- ☐ onherroepelijk

Juli 2013

Windpark Den Tol Netterden

Inhoudsopgave

Regels		3
Hoofdstuk 1	Inleidende regels	4
Artikel 1	Begrippen	4
Artikel 2	Wijze van meten	9
Hoofdstuk 2	Bestemmingsregels	10
Artikel 3	Agrarisch	10
Artikel 4	Agrarisch met waarden	15
Artikel 5	Bedrijf - Windturbine	16
Artikel 6	Bos - Multifunctioneel bosgebied	17
Artikel 7	Natuur	18
Artikel 8	Verkeer	19
Artikel 9	Water	20
Artikel 10	Waarde - Archeologische Verwachting II (gebied met gematigde archeologische verwachting)	21
Artikel 11	Waarde - Archeologische Verwachting III (gebied met lage en/of specifieke archeologische verwachting)	25
Hoofdstuk 3	Algemene regels	29
Artikel 12	Anti-dubbeltelregel	29
Artikel 13	Algemene aanduidingsregels	30
Artikel 14	Algemene afwijkingsregels	31
Artikel 15	Algemene wijzigingsregels	32
Artikel 16	Overige regels	33
Hoofdstuk 4	Overgangs- en slotregels	35
Artikel 17	Overgangsrecht	35
Artikel 18	Slotregel	36

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan Windpark Den Tol Netterden met identificatienummer NL.IMRO.1509.BP000099-ON01 van de gemeente Oude IJsselstreek.

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels.

1.3 aan huis verbonden bedrijfsactiviteit

een bedrijf dat is gericht op het vervaardigen van producten en/of het leveren van diensten dat in (een gedeelte van) of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteit

een bedrijf dat enkel is gericht op het leveren van diensten (op zakelijk, maatschappelijk, juridisch, medisch, ontwerptechnisch of kunstzinnig gebied) dat in of bij een woning wordt uitgeoefend door de bewoner van de woning, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is.

1.5 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bouwen van deze gronden.

1.6 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.7 afwijking van de bouwregels en/of van de gebruiksregels

een afwijking als bedoeld in artikel 3.6 eerste lid onder c van de Wet ruimtelijke ordening.

1.8 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het houden van dieren en/of telen van gewassen.

1.9 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.10 bed & breakfast

een kleinschalige verblijfsaccommodatie voor kortdurend recreatief verblijf waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is.

1.11 bedrijf

een onderneming gericht op het bedrijfsmatig produceren, bewerken, installeren, herstellen, opslaan en/of distribueren van goederen of op het bedrijfsmatig verlenen van diensten.

1.12 bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte van bedrijfsruimte die voor de bedrijfsuitoefening nodig is, inclusief de verkoopvloeroppervlakte, opslag- en administratieruimten en dergelijke.

1.13 begane grond

de onderste bouwlaag van een gebouw, niet zijnde een kelder.

1.14 bestaande situatie (bebouwing en gebruik)

- a. bebouwing, zoals aanwezig op het tijdstip van de ter inzagelegging van het ontwerpplan, dan wel zoals die mag worden gebouwd krachtens een vóór dat tijdstip aangewraagde vergunning;
- b. het gebruik van grond en opstallen, zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan rechtskracht heeft verkregen.

1.15 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.16 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.17 bijbehorend bouwwerk

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.18 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.19 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.20 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren (of horizontale balklagen) is begrensd en waarvan de lagen een nagenoeg gelijk omvang hebben, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, kelder, dakopbouw en/of zolder.

1.21 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.22 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel.

1.23 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.24 bouwwerk

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.25 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden (waaronder de uitstalling ten verkoop), verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die deze goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.26 extensieve recreatie

recreatief (mede)gebruik van gronden, zoals wandelen, fietsen, varen, zwemmen, vissen en daarmee gelijk te stellen activiteiten, dat geen specifiek beslag legt op de ruimte behoudens ruimtebeslag door voet-, fiets- en ruiterspaden en rust- en picknickplaatsen, en die in hoofdzaak gericht zijn op natuur- en landschapsbeleving.

1.27 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.28 hoofdgebouw

gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkste is.

1.29 inkoopstation

afzonderlijke technische ruimte waar toelevering van windenergie vanaf het windmolenpark op het openbaar net plaatsvindt.

1.30 landschappelijke beplanting

opgaande, uit houtgewas bestaande beplanting, in hoofdzaak bestaande uit inheemse soorten, ter verfraaiing van het landschap en/of ter inpassing van hierin voorkomende bouwwerken en werken;

1.31 nevenactiviteit

een activiteit die in ruimtelijke en/of functionele zin ondergeschikt is aan en voortvloeit uit de hoofdfunctie.

1.32 normaal agrarisch gebruik

het zaai- en plantklaar maken van de bodem, evenals het oogsten.

1.33 omgevingsvergunning

een vergunning als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.34 overkapping

Een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat bestaat uit een dak en maximaal één gesloten wand.

1.35 participantenwoning

een woning waarvan de bewoner in zodanige mate betrokken is bij een inrichting -in dit geval een windtubinepark- dat de woning is aan te merken als behorende tot de inrichting; de betrokkenheid houdt in dat de bewoner:

- a. toezicht houdt op de terreinen en servicewegen van de windturbines, en deze toegankelijk houdt voor de exploitant van de windturbines;
- b. toezicht houdt op het functioneren van de windturbines en zonodig storingen en calamiteiten meldt aan de exploitant en in voorkomend geval de betreffende windturbine kan stop zetten.

1.36 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan het productieproces.

1.37 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.38 seksinrichting

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater, een parencub, een privé-huis of een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.39 verkoopvloeroppervlakte

de totale oppervlakte van de voor het publiek toegankelijke en zichtbare winkelruimte, inclusief de etalageruimte en de ruimte achter de toonbank.

1.40 vloeroppervlakte

de totale oppervlakte van hoofdgebouwen en bijbehorende gebouwen op de begane grond.

1.41 volumineuze goederen

goederen die vanwege hun omvang een groot oppervlak nodig hebben voor de uitstalling, zoals bouw- en doe-het-zelf producten, auto's, motorfietsen, boten, caravans, keukens, sanitair en meubelen.

1.42 woning

een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden, waaronder begrepen eventueel gemeenschappelijk gebruik van bepaalde ruimten.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten.

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de hoogte van een windturbine:

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.3 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 peil:

- a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de gemiddelde hoogte van de weg ter plaatse;
- b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte bouwterrein.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. agrarische bedrijvigheid;
- b. een grondgebonden agrarisch bedrijf ter plaatse van de aanduiding 'Specifieke vorm van bedrijf - grondgebonden agrarisch bedrijf';
- c. agrarisch medegebruik;
- d. één bedrijfswoning ter plaatse van de aanduiding 'Specifieke vorm van bedrijf - participantenwoning';
- e. een ten behoeve van de bestemming 'Bedrijf - Windturbine' bedoeld inkoopstation voor de levering van elektriciteit aan het openbare net, met dien verstande dat binnen het gehele plangebied maximaal één inkoopstation is toegestaan;
- f. bed and breakfast;
- g. aan huis verbonden beroep;
- d. productiegebonden detailhandel als nevenactiviteit;
- e. voor wegen ten dienste van windturbines, met een rijbaanbreedte van maximaal 4 m;
- f. instandhouding van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen landschappelijke waarden;
- g. extensief (dag)recreatief, medegebruik, voor zover daarmee de agrarische functie van de gronden niet onevenredig wordt aangetast;
- h. bijbehorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, parkeer- en groenvoorzieningen, kunstwerken, water en voorzieningen voor de waterhuishouding, straatmeubilair en nutsvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Toegestane bouwwerken

a. Binnen bouwperceel

Gebouwen, bedrijfswoningen, bijbehorende gebouwen bij een bedrijfswoning en bouwwerken geen gebouwen zijnde moeten, conform de aangegeven aanduiding, binnen het bouwvlak worden gebouwd, behorend bij één volwaardig agrarisch bedrijf.

b. Buiten bouwperceel

Buiten bouwpercelen mogen uitsluitend worden gebouwd bouwwerken geen gebouwen zijnde, niet zijnde bouwwerken voor mestopslag, andere silo's, kuilvoerplaatsen of tunnelkassen.

c. Binnen en buiten het bouwperceel

Één inkoopstation binnen het totale plangebied.

3.2.2 Gebouwen

- a. De goothoogte van bedrijfsgebouwen is maximaal 6 meter;
- b. De bouwhoogte van bedrijfsgebouwen is maximaal 10 meter;
- c. De bouwhoogte voor mestopslag en kassen bedraagt maximaal 6 meter;
- d. De gezamenlijke oppervlakte van kassen met een hoogte van meer dan 1 meter is maximaal 300 m².

3.2.3 *Bedrijfswoningen*

- a. De inhoud van een bedrijfswoning is maximaal 750 m³;
- b. De goothoogte van bedrijfswoningen is maximaal 3,5 meter;
- c. De bouwhoogte van bedrijfswoningen is maximaal 8 meter.

3.2.4 *Bijbehorende gebouwen bij een bedrijfswoning*

- a. De gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende gebouwen bij een bedrijfswoning is maximaal 150 m²;
- b. De goothoogte van een bijbehorend gebouw bij een bedrijfswoning is maximaal 3 meter;
- c. De bouwhoogte van een bijbehorend gebouw bij een bedrijfswoning is maximaal 6 meter.

3.2.5 *Inkoopstation*

- a. De bouwhoogte van het inkoopstation mag niet meer dan 3,50 meter bedragen;
- b. De oppervlakte van het inkoopstation mag niet meer dan 40 m² bedragen.

3.2.6 *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*

- a. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen op ten minste 1 meter achter (het verlengde van) de voorgevel van het hoofdgebouw is maximaal 2 meter;
- b. De bouwhoogte van overige erf- en terreinafscheidingen is maximaal 1 meter;
- c. De bouwhoogte van masten is maximaal 10 meter;
- d. De bouwhoogte van silo's is maximaal 15 meter;
- e. De bouwhoogte van bouwwerken als bedoeld in lid 3.2.1 sub b bedraagt maximaal 1,5 meter;
- f. De bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van een weerstation is maximaal 10 meter.

3.2.7 *Ondergronds bouwen*

- a. Ondergronds bouwen is alleen toegestaan onder hoofd- en bijbehorende gebouwen;
- b. De verticale diepte is maximaal 3,50 meter.

3.3 **Specifieke gebruiksregels**

3.3.1 *Strijdiggebruik*

Onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval begrepen, het gebruik van vrijstaande bijgebouwen voor zelfstandige bewoning of als afhankelijke woonruimte.

3.3.2 *Aan huis verbonden beroep*

- a. De oppervlakte van de voor het beroep uit te oefenen ruimte is maximaal 30% van de vloeroppervlakte van de woning inclusief de bij de woning behorende bijgebouwen met een maximum van 50 m².
- b. Het aan huis verbonden beroep wordt uitgeoefend door de bewoner van de woning.

3.3.3 *Bed and Breakfast*

- a. De ruimte die wordt gebruikt voor bed and breakfast voor maximaal 6 personen;
- b. De accommodatie maakt deel uit van de woning;
- c. De oppervlakte van de gehele accommodatie beslaat maximaal 30% van de woning, met een maximum van 50 m²;
- d. De bewoner van de woning woont in het hetzelfde gebouw als de accommodatie;
- e. Op eigen terrein dient in de parkeerbehoefte te worden voorzien;

- f. Er mag geen opslag van goederen in de openlucht plaatsvinden;
- g. Het gebruik mag door de visuele aspecten, zoals reclameuitingen en technische installaties, het landelijke karakter niet onevenredig aantasten.

3.3.4 *Productiegebonden detailhandel als nevenactiviteit*

- a. De oppervlakte van de ruimte voor detailhandel is 30% is van het bedrijfsvloeroppervlak met een maximum van 100 m²;
- b. Een zelfstandige vorm van detailhandel is niet toegestaan.

3.3.5 *Horeca als nevenactiviteit voor extensieve recreatie*

- a. Horeca als nevenactiviteit is naar aard en omvang gelijk aan categorie I van de staat van Horeca-activiteiten;
- b. De oppervlakte van de ruimte voor horeca is maximaal 30% van het bedrijfsvloeroppervlak met een maximum van 100 m²;
- c. De activiteit moet worden uitgeoefend door de ondernemer van de bijbehorende hoofdactiviteit;
- d. Een zelfstandige vorm van horeca is niet toegestaan;
- e. Op eigen terrein dient in de parkeerbehoefte te worden voorzien;
- f. Buitenopslag, behorende bij het andere gebruik, is niet toegestaan.

3.3.6 *Verbod meerdere bouwlagen voor intensieve veehouderij*

Onder verboden gebruik wordt mede verstaan het gebruiken van meer dan één bouwlaag van een bouwwerk voor het houden van dieren ten behoeve van intensieve veehouderij, met dien verstande dat deze bepaling niet van toepassing is op pluimveehouderijen.

3.4 **Afwijken van de gebruiksregels**

3.4.1 *Aan huis verbonden bedrijf*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in lid 1 voor het in gebruik nemen van een gedeelte van de woning met bijbehorende gebouwen voor de uitoefening van een bedrijf. De afwijking wordt verleend onder de voorwaarden dat:

- a. de oppervlakte van de voor het bedrijf uit te oefenen ruimte maximaal 30% is van de vloeroppervlakte van de woning inclusief de bij de woning behorende bijgebouwen met een maximum van 50 m²;
- b. er geen zelfstandige vorm van detailhandel ontstaat, uitgezonderd een beperkte verkoop in verband met het uitgeoefende bedrijf;
- c. er geen milieutechnische belemmeringen zijn.

3.4.2 *Kwekerijen*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in lid 1 onder a, ten behoeve van het toestaan van kwekerijen, mits:

- a. de noodzaak van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering is aangetoond, en
- b. instandhouding van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen landschappelijke waarden gegarandeerd is.

3.4.3 *Mestopslag en andere silo's buiten bouwperceel*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in lid 3.2.5 onderdeel e voor direct aansluitend buiten het bouwperceel gebouwen van:

- a. ten hoogste één bouwwerk voor mestopslag, bij elk agrarisch bedrijf, tot een inhoud van 1000 m³ en een hoogte van 6 meter;
- b. andere silo's, dan voor mestopslag, tot een gezamenlijke oppervlakte van 500 m² bij elk agrarisch bedrijf, en een hoogte van 2 meter;

mits de noodzaak voor een doelmatige agrarisch bedrijfsvoering van situering buiten het bouwperceel is aangetoond.

3.4.4 *Hogere silo's*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in lid 3.2.5 onder d ten behoeve van het bouwen van silo's tot en met een hoogte van 15 meter, mits de noodzaak voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering is aangetoond.

3.4.5 *Tweede bedrijfswoning*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken voor het bouwen van een tweede bedrijfswoning, tevens zijnde participantenwoning, met bijbehorende gebouwen. De ontheffing wordt verleend onder de voorwaarden dat:

- a. dit noodzakelijk is voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering;
- b. het agrarisch bedrijf naar omvang en activiteiten aan twee volwaardige arbeidskrachten een volledige of nagenoeg volledige dagtaak biedt;
- c. het bedrijf een zodanig toezicht vereist dat het wonen van twee volwaardige arbeidskrachten bij het bedrijf noodzakelijk is;
- d. het bedrijf niet reeds beschikt of heeft beschikt over een tweede agrarische bedrijfswoning.

Voor het bouwen gelden de volgende bepalingen:

- e. de bepalingen in lid 1 en 2;
- f. de afstand van de tweede bedrijfswoning tot de bestaande bedrijfswoning mag niet meer dan 40 m bedragen;
- g. op geen van de gevels van de woning mag, bij voltooiing, de geluidbelasting vanwege een weg of spoorweg de ter plaatse toegestane grenswaarde krachtens de Wet geluidhinder overschrijden;
- h. er mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de veiligheid van personen;
- i. voorafgaand aan de ontheffing winnen burgemeester en wethouders advies in bij een onafhankelijke deskundige betreffende agrarische aangelegenheden.

3.4.6 *Ander gebruik bebouwing binnen bouwvlak*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken ten behoeve van het uitsluitend als nevenactiviteit gebruiken van bebouwing binnen een bouwperceel voor:

- a. bewerking van agrarische producten, die in het eigen bedrijf of in agrarische bedrijven in de directe omgeving zijn geproduceerd;
- b. natuurvoorlichting en -educatie;
- c. zorg als nevenactiviteit;
- d. opslag en stalling van volumineuze goederen;
- e. de gezamenlijke oppervlakte van de bebouwing binnen het betreffende bouwperceel mag niet worden vergroot, ten behoeve van het met ontheffing toegestane, andere gebruik;
- f. de agrarische functie van aangrenzende, niet bij het betreffende bedrijf behorende gronden en bebouwing mag niet worden geschaad;
- g. het andere gebruik mag in vergelijking met het agrarisch gebruik geen onevenredig grotere verkeersbelasting op aangrenzende wegen en paden tot gevolg hebben;
- h. het parkeren behorende bij het andere gebruik moet binnen het betreffende bouwperceel plaatsvinden;
- i. buitenopslag, behorende bij het andere gebruik, is niet toegestaan;
- j. het andere gebruik mag naar visuele aspecten, zoals reclameuitingen en technische installaties, het landelijke karakter en het landschap van de omgeving

niet onevenredig aantasten.

Artikel 4 Agrarisch met waarden

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. agrarische bedrijvigheid;
- b. het hobbymatig houden van dieren;
- c. instandhouding van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen landschapswaarden te weten een houtwallenlandschap, openheid van het landschap, reliëf van de bodem en/of behoud van zandwegen;
- d. extensief (dag)recreatief, medegebruik, voor zover daarmee de agrarische functie van de gronden niet oneven redig wordt aangetast;
- e. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- f. groenvoorzieningen;
- g. water en voorzieningen voor de waterhuishouding.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

- a. *Er mogen geen gebouwen worden gebouwd.*

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

- a. Behoudens erf- en terreinafscheidingen mogen op of in deze gronden geen bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd;
- b. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen is maximaal 1,5 meter.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Het is verboden om in deze bestemming begrepen gronden en de daarop voorkomende bouwwerken te gebruiken ten behoeve van de opslag van hooi- en grasrollen.

Artikel 5 Bedrijf - Windturbine

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Windturbine' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. windturbines en daarbij behorende voorzieningen, waaronder begrepen een inkoopstation ten behoeve van de levering van elektriciteit aan het openbare net met dien verstande dat binnen het gehele plangebied maximaal één inkoopstation is toegestaan;
- b. voor wegen ten dienste van windturbines, met een rijbaanbreedte van maximaal 4 m;
- c. voor openbare wegen ter plaatse ter plaatse van de aanduiding 'verkeer';
- d. voor groen in ieder geval ter plaatse van de aanduiding 'groen';
- e. voor water en voorzieningen voor de waterhuishouding, waterafvoer, waterberging en waterlopen in ieder geval ter plaatse van de aanduiding 'water'.

5.2 Bouwregels

Op en in de gronden als bedoeld in lid 5.1, mogen uitsluitend worden gebouwd:

- a. ten hoogste 1 windturbine binnen elk bestemmingsvlak, met inachtneming van de volgende bepalingen:
 1. de ashoogte van een windturbine mag niet meer dan 139 m bedragen;
 2. de rotordiameter van een windturbine, gemeten tussen de uiteinden van de wieken, mag niet meer dan 122 m bedragen;
 3. de uiteinden van de wieken mogen het verticale vlak dat door de plangrens, niet zijnde de gemeentegrens, loopt, niet doorsnijden;
- b. ten hoogste één inkoopstation binnen het plangebied, met inachtneming van de volgende bepalingen:
 1. de bouwhoogte van het inkoopstation mag niet meer dan 3,50 m bedragen;
 2. de oppervlakte van het inkoopstation mag niet meer dan 40 m² bedragen;
- c. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, behorende bij de bestemming, waaronder begrepen schakelkasten en andere nutsvoorzieningen, waarvan de inhoud niet meer dan 50 m³ en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen.

Artikel 6 Bos - Multifunctioneel bosgebied

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bos - Multifunctioneel bosgebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. bosbouw;
- b. instandhouding van bos ten behoeve van de aldaar voorkomende natuur- en landschapswaarden;
- c. extensieve dagrecreatie en paden;
- d. vijvers en waterlopen;
- e. behoud van aanwezige zandwegen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 *Gebouwen*

- a. Gebouwen zijn niet toegestaan.

6.2.2 *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*

- a. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde is maximaal 3 meter.

Artikel 7 Natuur

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. bos- en natuurgebieden;
- b. behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden;
- c. extensief (dag)recreatief medegebruik;
- d. agrarisch gebruik gericht op natuurbeheer;
- e. water en voorzieningen voor de waterhuishouding, straatmeubilair en nutsvoorzieningen.

7.2 Bouwregels

Op of in deze gronden mag niet worden gebouwd.

7.3 Afwijken van de bouwregels

7.3.1 *Bouw van gebouwen*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in de bouwregels voor het toestaan van gebouwen. De volgende voorwaarden worden aan de ontheffing gesteld:

- a. de oppervlakte van het perceel natuur is minimaal 2 hectare;
- b. de goothoogte is maximaal 2 meter;
- c. de bouwhoogte is maximaal 4,5 meter;
- d. het bebouwde oppervlak per bestemmingsvlak voor gebouwen is maximaal 75 m².

7.3.2 *Bouw van bouwwerken geen gebouwen zijnde*

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in de bouwregels voor het toestaan van bouwwerken geen gebouwen zijnde. De volgende voorwaarden worden aan de ontheffing gesteld:

- a. De oppervlakte van het perceel natuur is minimaal 2 hectare;
- b. De bouwhoogte is maximaal 1,5 meter;
- c. Het bebouwde oppervlak per bestemmingsvlak voor bouwwerken geen gebouwen zijnde is maximaal 25 m².

Artikel 8 Verkeer

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wegverkeer;
- b. geluidwerende voorzieningen;
- c. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- d. parkeer-, groenvoorzieningen en kunstwerken;
- e. water en voorzieningen voor de waterhuishouding;
- f. straatmeubilair, openbaar vervoersvoorzieningen en nutsvoorzieningen.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen

- a. Op deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd;
- b. In afwijking van het bepaalde onder a mogen openbaar vervoersvoorzieningen en nutsvoorzieningen worden gebouwd;
- c. De bouwhoogte van openbaar vervoersvoorzieningen en nutsvoorzieningen is maximaal 3 meter.

8.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

- a. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is maximaal:
 - 1. voor kunstwerken en bouwwerken voor verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer 12 meter;
 - 2. voor masten 10 meter;
- b. De bouwhoogte voor bruggen en viaducten is maximaal 10 meter;
- c. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is maximaal 3 meter;
- d. Overkappingen zijn niet toegestaan.

Artikel 9 Water

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. water en voorzieningen voor de waterhuishouding, waterafvoer, waterberging en waterlopen;
- b. bijbehorende gebouwen ten behoeve van de bestemming en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- c. wegen en paden;
- d. speel-, groenvoorzieningen en kunstwerken;
- e. straatmeubilair, en nutsvoorzieningen.

9.2 Bouwregels

9.2.1 *Gebouwen*

- a. De gezamenlijke oppervlakte van gebouwen is maximaal 50 m²;
- b. De bouwhoogte voor gebouwen is maximaal 3 meter.

9.2.2 *Bouwwerken, geen gebouwen zijnde*

- a. De bouwhoogte voor bruggen en viaducten is maximaal 10 meter;
- b. De bouwhoogte voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde is maximaal 3 meter.

Artikel 10 Waarde - Archeologische Verwachting II (gebied met gematigde archeologische verwachting)

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologische Verwachting II' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van te verwachten archeologische waarden in de bodem.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden de volgende regels:

- a. bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 1000 m², dient de aanvrager een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarde van de gronden, waarop de aanvraag betrekking heeft, in voldoende mate is vastgesteld;
- b. indien uit in sub a genoemd rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het aangevraagde bouwwerk zullen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
 1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht; of
 2. de verplichting tot het doen van opgravingen op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of
 3. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring te laten begeleiden door een archeologisch deskundige opgravingen op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; en/of
 4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden schriftelijk verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische is omgegaan;
- c. het overleggen van een rapport is niet nodig indien de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie, hetgeen is getoetst door de archeologisch deskundige, afdoende is vastgesteld. Het in sub b bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

10.2.2 Advies archeoloog

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 10.2.1 onder a, wint zij advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

10.2.3 Uitzondering bouwregels

Het bepaalde onder artikel 10.2.1 onder a geldt niet indien:

- a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn; of
- b. het bouwplan betrekking heeft op vervanging van bestaande bouwwerken, waarbij

- de oppervlakte niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut, met uitzondering van nieuwe kelders; of
- c. gebouwen maximaal 2,5 meter uit de bestaande fundering wordt vergroot.

10.3 Nadere eisen

Het bevoegd gezag kan nadere eisen stellen te aanzien van de situering en de afmetingen van bouwwerken, de inrichting en het gebruik van gronden, indien uit archeologisch onderzoek is gebleken dat ter plaatse behoudens- en beschermingswaardige archeologische monumenten of resten aanwezig zijn. De nadere eisen zijn er op gericht de archeologische waarden zoveel mogelijk in de grond (in situ) te behouden.

10.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

10.4.1 Vergunningplicht

Onverminderd het in de Monumentenwet 1988 bepaalde is het verboden zonder of in afwijking van een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' de volgende andere werken of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- b. grondwerkzaamheden dieper dan 30 cm onder het maaiveld over een oppervlakte van meer dan 1000 m², waartoe worden gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, veruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage en/of oppervlakteverhardingen;
- c. bodem verlagen of afgraven (ook ten behoeve van het verwijderen van bestaande funderingen) van gronden waarvoor geen ontgrondingsvergunning is vereist;
- d. het verlagen van het waterpeil;
- e. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- f. het uitvoeren van heiwerken en/of indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem;
- g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

10.4.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het onder 10.4.1 opgenomen verbod geldt niet:

- a. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
- b. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale agrarische gebruik;
- c. voor werken en werkzaamheden binnen een afstand van maximaal 2,5 meter uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk;
- d. voor werken en werkzaamheden in de bodem waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' in dit kader is verleend;
- e. ingeval op grond van de Monumentenwet 1988 een vergunning is vereist dan wel overige bepalingen van de Monumentenwet 1988 van toepassing zijn.

10.4.3 Beoordelingscriteria

Ten aanzien van de onder 10.4.1 genoemde vergunning gelden de volgende beoordelingscriteria:

- a. de vergunning kan slechts worden verleend voor zover de archeologische waarden niet onevenredig worden aangetast, hetgeen moet blijken uit een rapport dat de aanvrager bij de aanvraag voor een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' dient te overleggen. In het rapport moeten de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld. Indien het rapport daartoe aanleiding geeft, dient op advies van de erkend archeoloog zo nodig een opgraving plaats te vinden;
- b. het overleggen van een rapport is niet nodig indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

10.4.4 Voorwaarden aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

- a. Overeenkomstig het in artikel 3.16 tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening bepaalde, kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden onder beperkingen verlenen en kan zij voorschriften aan deze omgevingsvergunning verbinden, waaronder:
 1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, zoals het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht; of
 2. de verplichting tot het doen van opgravingen op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of
 3. de verplichting de activiteit die tot een bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een archeologisch deskundige op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; en/of
 4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden schriftelijk verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische is omgegaan.
- b. Voordat het bevoegd gezag beslist over het verlenen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden als bedoeld in artikel 22.4.1 wint zij advies in bij een archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van een dergelijke omgevingsvergunning geen onevenredige afbruik wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

10.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het bestemmingsplan te wijzigen door

- a. de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische Verwachting II (gebied met gematigde archeologische verwachting)' geheel of gedeeltelijk te laten vervallen, indien op basis van nader archeologisch onderzoek is aangetoond, dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, dan wel er niet langer archeologisch begeleiding of zorg nodig is;
- b. de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische Verwachting II (gebied met gematigde archeologische verwachting)' te wijzigen in 'Waarde - Archeologie', indien uit nader archeologisch onderzoek blijkt dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 11 Waarde - Archeologische Verwachting III (gebied met lage en/of specifieke archeologische verwachting)

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologische Verwachting III' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van te verwachten archeologische waarden in de bodem.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Algemeen

Ten aanzien van het oprichten van bebouwing gelden de volgende regels:

- a. bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een bouwwerk groter dan 5000 m², dient de aanvrager een rapport te overleggen, waarin de archeologische waarde van de gronden, waarop de aanvraag betrekking heeft, in voldoende mate is vastgesteld;
- b. indien uit in sub a genoemd rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het oprichten van het vergunde bouwwerk zullen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
 1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht; of
 2. de verplichting tot het doen van opgravingen op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of
 3. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring te laten begeleiden door een archeologisch deskundige op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; en/of
 4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden schriftelijk verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische is omgegaan;
- c. het overleggen van een rapport is niet nodig indien de archeologische waarde van de gronden in andere beschikbare informatie, hetgeen is getoetst door de archeologisch deskundige, afdoende is vastgesteld. Het in sub b bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

11.2.2 Advies archeoloog

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11.2.1 onder a, wint zij advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

11.2.3 Uitzondering op de bouwregels

Het bepaalde onder artikel 11.2.1 onder a geldt niet indien:

- a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn; of
- b. het bouwplan betrekking heeft op vervanging van bestaande bouwwerken, waarbij

de oppervlakte niet wordt uitgebreid en de bestaande fundering wordt benut, met uitzondering van nieuwe kelders; of

- c. gebouwen maximaal 2,5 meter uit de bestaande fundering wordt vergroot.

11.3 Nadere eisen

Het bevoegd gezag kan nadere eisen stellen te aanzien van de situering en de afmetingen van bouwwerken, de inrichting en het gebruik van gronden, indien uit archeologisch onderzoek is gebleken dat ter plaatse behoudens- en beschermingswaardige archeologische monumenten of resten aanwezig zijn. De nadere eisen zijn er op gericht de archeologische waarden zoveel mogelijk in de grond (in situ) te behouden.

11.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

11.4.1 Vergunningplicht

Onverminderd het in de Monumentenwet 1988 bepaalde is het verboden zonder of in afwijking van een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' de volgende andere werken of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- b. grondwerkzaamheden dieper dan 30 cm onder het maaiveld over een oppervlakte van meer dan 5000 m², waartoe worden gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage en/of oppervlakteverhardingen;
- c. bodem verlagen of afgraven (ook ten behoeve van het verwijderen van bestaande funderingen) van gronden waarvoor geen ontgrondingsvergunning is vereist;
- d. het verlagen van het waterpeil;
- e. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- f. het uitvoeren van heiwerken en/of indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem;
- g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

11.4.2 Uitzonderingen vergunningplicht

Het onder 11.4.1 opgenomen verbod geldt niet:

- a. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
- b. voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale agrarische gebruik;
- c. voor werken en werkzaamheden binnen een afstand van maximaal 2,5 meter uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk;
- d. voor werken en werkzaamheden in de bodem waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' in dit kader is verleend;
- e. ingeval op grond van de Monumentenwet 1988 een vergunning is vereist dan wel overige bepalingen van de Monumentenwet 1988 van toepassing zijn.

11.4.3 *Beoordelingscriteria*

Ten aanzien van de onder 11.4.1 genoemde vergunning gelden de volgende beoordelingscriteria:

- a. de vergunning kan slechts worden verleend voor zover de archeologische waarden niet onevenredig worden aangetast, hetgeen moet blijken uit een rapport dat de aanvrager bij de aanvraag voor een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' dient te overleggen. In het rapport moeten de archeologische waarden van de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld. Indien het rapport daartoe aanleiding geeft, dient op advies van de erkend archeoloog zo nodig een opgraving plaats te vinden;
- b. het overleggen van een rapport is niet nodig indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de archeologische waarde van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

11.4.4 *Voorwaarden aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden*

- a. Overeenkomstig het in artikel 3.16 tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening bepaalde, kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden onder beperkingen verlenen en kan zij voorschriften aan deze omgevingsvergunning verbinden, waaronder:
 1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor (ondanks de uitvoering van een bouw- of aanlegplan) archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, zoals het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht; of
 2. de verplichting tot het doen van opgravingen op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; of
 3. de verplichting de activiteit die tot een bodemverstoring leidt, te laten begeleiden door een archeologisch deskundige op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen; en/of
 4. de verplichting om na beëindiging van de werken en werkzaamheden schriftelijk verslag uit te brengen waaruit blijkt op welke wijze met de archeologische is omgegaan.
- b. Voordat het bevoegd gezag beslist over het verlenen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden als bedoeld in artikel 21.4.1 wint zij advies in bij een archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van een dergelijke omgevingsvergunning geen onevenredige afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de archeologische waarden, en zo ja welke voorwaarden dienen te worden gesteld.

11.5 **Wijzigingsbevoegdheid**

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het bestemmingsplan te wijzigen door

- a. de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische Verwachting III (gebied met lage en/of specifieke archeologische verwachting)' geheel of gedeeltelijk te laten vervallen, indien op basis van nader archeologisch onderzoek is aangetoond, dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, dan wel er niet langer archeologisch begeleiding of zorg nodig is;
- b. de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische Verwachting III (gebied met lage en/of specifieke archeologische verwachting)', indien uit nader archeologisch onderzoek blijkt dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 12 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 13 Algemene aanduidingsregels

13.1 Veiligheidszone - windturbine

13.1.1 *Gebruiksverbod*

Voor de gronden ter plaatse van de aanduiding 'Veiligheidszone - windturbine' gelden, in afwijking van hetgeen elders in deze regels is bepaald, de volgende regels:

- a. de vestiging van nieuwe kwetsbare objecten, als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, is uitgesloten.
- b. de vestiging van nieuwe beperkt kwetsbare objecten, als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, is uitgesloten binnen een afstand van 66 meter uit het hart van de windturbine,

13.1.2 *Afwijken van het gebruiksverbod*

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het Gebruiksverbod en toestaan dat kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten mogen worden gevestigd overeenkomstig de op de gronden geldende bestemming(en), mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid van personen.

13.2 Specifieke vorm van bedrijf - participantenwoning

Woningen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - participantenwoning' worden tevens aangemerkt als participantenwoning behorende bij de windturbines als bedoeld in artikel 5 (Bedrijf - Windturbine).

Artikel 14 Algemene afwijkingsregels

14.1 Overschrijding van bouwgrenzen

Het bevoegd gezag kan afwijken van de regels voor het overschrijden van bouwgrenzen. De afwijking wordt toegepast onder de voorwaarden dat:

- a. de overschrijding maximaal 2,5 meter bedraagt;
- b. de noodzakelijkheid is aangetoond in verband met de uitmeting van het terrein of uit oogpunt van doelmatig gebruik van de gronden en/of de bebouwing.

14.2 Grotere hoogte voor masten en kunstwerken

Het bevoegd gezag kan afwijken van de regels voor het overschrijden van de maximale bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde voor kunstwerken, en zend-, ontvang- en/of sirenemasten. De afwijking wordt toegepast onder de voorwaarde dat:

- a. De bouwhoogte maximaal 40 meter bedraagt.

14.3 Grotere hoogte voor bouwwerken geen gebouwen zijnde

Het bevoegd gezag kan afwijken van de regels voor het bouwen van bouwwerken geen gebouwen zijnde. De afwijking wordt toegepast onder de voorwaarde dat:

- a. De bouwhoogte maximaal 10 meter bedraagt.

14.4 Gebouwen voor nutsdoeleinden

Het bevoegd gezag kan afwijken van de regels voor het bouwen van niet voor bewoning bestemde bouwwerken worden gebouwd voor nutsvoorzieningen, zoals gasdrukregelstations, wachthuisjes, telefooncellen, transformatorhuisjes en bouwwerken ten behoeve van het rioolstelsel, uitgezonderd verkooppunten voor motorbrandstoffen. De afwijking wordt toegepast onder de voorwaarde dat:

- a. de bouwhoogte maximaal 3 meter bedraagt;
- b. de inhoud maximaal 50 m³ bedraagt, met uitzondering van bouwwerken ten behoeve van het rioolstelsel.

14.5 Nadere voorwaarden voor afwijken van de regels

Het bevoegd gezag wijkt enkel af van de regels zoals hierboven genoemd onder de voorwaarden dat:

- a. Geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het woon- en leefklimaat;
- b. Het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheid niet onevenredig worden benadeeld;
- c. De sociale veiligheid niet onevenredig wordt benadeeld;
- d. De bouw- en gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden niet onevenredig worden benadeeld;
- e. er geen milieutechnische belemmeringen zijn.

Artikel 15 Algemene wijzigingsregels

15.1 Algemeen

Het bevoegd gezag kan het plan wijzigen in de vorm van het aanbrengen van geringe veranderingen in de plaats, ligging en/of afmetingen van bestemmingsgrenzen, mits:

- a. bestemmingsgrenzen met niet meer dan 5 m worden verschoven;
- b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het woon- en leefklimaat; het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheidsbelangen niet onevenredig worden geschaad;
- c. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de bouw- en gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
- d. er geen milieutechnische belemmeringen zijn.

15.2 Nutsvoorzieningen

Het bevoegd gezag kan het plan wijzigen waarbij gronden worden bestemd voor de bouw van bouwwerken voor verdeel-, regel- en transformatorruimten met een grotere bouwhoogte dan 3 m en een grotere inhoud dan 50 m³, met dien verstande dat de bouwhoogte niet meer dan 5 m en de inhoud niet meer dan 150 m³ mag bedragen.

Artikel 16 Overige regels

16.1 Uitsluiting toepasselijkheid tijdelijke afwijking

Voor zover betreft de gronden als bedoeld in artikel 6 (Bos - Multifunctioneel bosgebied), is de toepasselijkheid van artikel 2.12, lid 2, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (omgevingsvergunning voor een afwijking voor een bepaalde termijn) uitgesloten, krachtens artikel 3.6a van de Wet ruimtelijke ordening.

16.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden

16.2.1 Vergunningplicht

Het is verboden, met uitzondering van het gestelde in het tweede lid, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders op en in de hierna aangegeven gronden de daarbij aangegeven andere werken en werkzaamheden uit te voeren:

Gronden met (mede)bestemming	a.	b.	c.	d.	e.
Agrarisch					x
Agrarisch met waarden	x	x			x
Bos - Multifunctioneel bos		x	x	x	
Natuur		x	x	x	

- aanleggen en verharderen van wegen en paden en het aanleggen of aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- verlagen van de bodem en afgraven, ophogen en egaliseren van de gronden met 0,30 meter of meer;
- aanleggen en dempen van watergangen, sloten en andere waterpartijen en draineren;
- aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- en telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
- bebossen of anderszins beplanten met houtopstanden, waaronder begrepen het kweken en telen van bomen, struiken en heesters.
- het aanleggen van - niet als bouwwerk aan te merken - mestbassins en silo's buiten de op de verbeelding aangegeven bouwpercelen.

16.2.2 Uitzondering vergunningplicht

Het in lid 16.2.1 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van:

- werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud;
- werken en werkzaamheden, waarmee reeds is of mag worden begonnen ten tijde van het onherroepelijk worden van de goedkeuring van het plan;
- werken en werkzaamheden op en in gronden die binnen agrarische bouwpercelen zijn begrepen;
- het aanleggen van kavelpaden en verhardingen ten behoeve van in- of uitritten, tot elk een oppervlakte van 60 m², niet zijnde zandwegen met een landschappelijke waarde;
- het verlagen van de bodem en afgraven van gronden, voorzover daarvoor een

vergunning is vereist krachtens de Ontgrondingenwet;

- f. werken en werkzaamheden als bedoeld in lid 16.2.1 , bij d, voorzover daarvoor een bouwvergunning is vereist.

16.2.3 *Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden*

Werken en werkzaamheden als bedoeld in lid 16.2.1, zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken of werkzaamheden, danwel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, één of meer waarden of functies van de in die artikelen bedoelde gronden, die het plan beoogt te beschermen:

- a. niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, en
- b. de mogelijkheden voor het herstel van die waarden of functies niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 17 Overgangsrecht

17.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning of omgevingsvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

17.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig afwijken van lid 17.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 17.1 met maximaal 10%.

17.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 17.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

17.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

17.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 17.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

17.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 17.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

17.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 18 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan Windpark Den Tol Netterden.